

Täysistunto

Torstai 19.12.2024 klo 10.00—19.26

Täysistunto alkoi klo 10.00. Täysistunto keskeytettiin klo 12.41. Täysistuntoa jatkettiin klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 19.26.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (10.00—11.34 ja 16.00—18.00) ja ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (11.34—12.41 ja 18.00—19.26).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2025 talousarvioesityksen (HE 109/2024 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 109/2024 vp

Hallituksen esitys HE 191/2024 vp

Talousarvioaloite TAA 1-280, 282-333/2024 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 25/2024 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 25/2024 vp. Asian käsittely keskeytettiin 18.12.2024 pidetyssä täysistunnossa.

Siirrytään pääluokkakohdaisiin äänestyksiin. Kaikki samaa pääluokkaa koskevat ehdotukset ja kannatukset voi tehdä eduskuntaryhmäkohtaisesti samalla kertaa. Mahdolliset pöytäkirjaan otettavat edustajien korjaukset tehdään vasta, kun koko pääluokka on äänestetty.

Asian käsittely keskeytettiin.

2.1. Pääluokka 30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Puhemies Jussi Halla-aho: Esitellään pääluokka 30. Yleiskeskustelu päättyi 18.12.2024 pidetyssä täysistunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.01.40: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy valmistelevaan vientimallia, jossa Suomen lähetystöt ja konsulaatit on valjastettu nykyistä vahvemmin vientitoimiin.” (Vastalause 2)
2. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.01: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii viljelijän oikeusturvan toteutumisesta kaikissa tilanteissa ja varmistaa tukien hakuun, valvontoihin ja maksatuksiin liittyvien ohjelmistojen toimivuuden.” (Vastalause 2)
3. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.01: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee esitykset viljelijöille aiheutuvan hallinnollisen taakan keventämiseksi ja sitoutuu alentamaan kohtuuttomiksi kasvaneita maataloushallinnon kuluja.” (Vastalause 2)
4. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.10.42: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee viipymättä eduskunnalle esityksen turkistarhauksen kieltämisestä ja hallitusta alasajosta sekä turkistarhaajille suunnatusta luopumistuesta.” (Vastalause 3)
5. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30.10.50: Lisätään 500 000 maatalouden neuvontapalveluihin. (Vastalause 1)
6. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30.10.55: Lisätään 200 000 euroa 4H-toimintaan. (Vastalause 1)
7. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30.10.63: Lisätään 300 000 euroa kylätoiminnan valtionapuun. (Vastalause 1)
8. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.10: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus luopuu biokaasuvastaisesta politiikasta ja alkaa edistää kotimaista uusiutuvaa energiantuotantoa osana maaseudun elinvoiman kehittämistä.” (Vastalause 2)
9. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.10: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa päätöksen kalliin todentamisvelvoitteen ulottamisesta maatilakokoluokan biokaasulaitoksiin.” (Vastalause 2)
10. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.10: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus palaa noudattamaan hallitusohjelman kirjausta biokaasutuotannon vakaasta investointiympäristöstä.” (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

11. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30.20.01: Muutetaan momentin perusteluja siten, että määrärahaa voidaan käyttää eläinsuojeluasiamiehen viran perustamiseen ja kohdentaa momentin sisältä 180 000 euroa viran perustamisen kustannuksiin. (Vastalause 1)
12. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.20.01: Lisätään 100 000 euroa eläinsuojeluasiamiehen viran perustamiseen. (Vastalause 4)
13. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30.20.01: Lisätään 1 000 000 euroa Ruokaviraston lakisääteisiin tehtäviin. (Vastalause 1)
14. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.20.01: Lisätään 2 000 000 euroa elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston toimintamenoihin. (Vastalause 2)
15. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.20.01: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa Ruokaviraston toimintakyvyn, jotta ydintehtävät, kuten tukien maksatukset, tullaan suorittamaan ajallaan.” (Vastalause 2)
16. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.20.01: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus korjaa elintarvikemarkkinoiden epätasapainon ja tuo eduskuntaan kevään 2025 aikana elintarvikemarkkinalain kakkospaketin lisäksi kilpailu- ja hankintalain muutosesitykset.” (Vastalause 2)
17. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.20.01: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus luo eläinsuojeluvaltuutetun viran ja tekee siitä pysyvän.” (Vastalause 3)
18. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.20.40: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin siipikarja- ja sikatilojen tukien, yleisen pinta-alatuen sekä muiden eläintuotannon tukien karsimiseksi.” (Vastalause 3)
19. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.20.40: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii kasvuohjelman suomalaisen puhtaan kasvipohjaisen ruuan potentiaalin hyödyntämiseksi sekä pitkän aikavälin strategian kotimaisen ruoantuotannon uudistamiseksi ympäristön ja tuottajien kannalta kestäväksi.” (Vastalause 3)
20. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.20.42: Lisätään uusi momentti 30.20.42 ja lisätään sille 30 000 000 euroa kosteikkoviljelyn tukemiseen. (Vastalause 4)
21. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.20.44: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin tehottomassa käytössä olevaa peltoalaa ylläpitävien ja ilmastopäästöjä lisäävien luonnonhaittakorvausten karsimiseksi.” (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

22. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.20.49: Lisätään 5 000 000 euroa ravinnekierrätyksen edistämiseksi. (Vastalause 4)
23. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.40.31: Lisätään 810 000 euroa vesistöjen tilaa parantavien ja vesiluonnonvarojen kestäväää käyttöä edistävien hankkeiden, kuten Nousu-vaelluskalaohjelman, edistämiseen. (Vastalause 4)
24. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.40.31: Lisätään 5 000 000 euroa kansalliseen vaelluskalaohjelmaan (NOUSU). (Vastalause 3)
26. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30.40.31: Lisätään 7 000 000 vaelluskalojen suojeluun ja nousuesteiden poistamiseen. (Vastalause 1)
27. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.40.44: Lisätään 5 000 000 euroa METSO-ohjelmaan. (Vastalause 3)
28. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.40.44: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin liian suurien hakkuitten ylläpitävien puuntuotannon tukien karsimiseksi.” (Vastalause 3)
29. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.40.44: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viipymättä eduskunnalle esityksen, jolla puuntuotannon tukijärjestelmää muutetaan niin, että jaksollisen metsänkasvatuksen osuus pienenee.” (Vastalause 4)
30. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30.40.45: Lisätään 4 000 000 euroa metsäluonnon hoidon edistämiseen. (Vastalause 1)
31. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.40.45: Lisätään 10 000 000 euroa metsäluonnon hoidon edistämiseen. (Vastalause 4)
32. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.40.45: Lisätään 20 000 000 euroa METSO- ja Helmi-ohjelmiin. (Vastalause 3)
33. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.40.46: Lisätään 1 900 000 euroa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma METSO:n toimeenpanemiseksi sekä Suomen metsäkeskuksen toteuttaman talousmetsäneuvonnan ja -valvonnan edistämiseksi. (Vastalause 4)
34. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.40.46: Lisätään 2 280 000 euroa METSO- ja Helmi-ohjelmien toimeenpanoon. (Vastalause 3)
35. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.40.46: Vähennetään 4 000 000 euroa Metsäkeskuksen muusta kuin METSO- ja Helmi-ohjelmien toimeenpanosta. (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

36. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.40.47: Lisätään 5 000 000 euroa joutomaiden metsitykseen. (Vastalause 3)
37. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.40.47: Lisätään 10 000 000 euroa joutoalueiden metsityksen tuen jatkamiseksi. (Vastalause 4)
38. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.40.53: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnan käsiteltäväksi esityksen hiilitukimallista, joka tarjoaisi suomalaisille metsänomistajille taloudellisia kannustimia hiilinielujen vahvistamiseen.” (Vastalause 4)
39. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.40: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus sitoutuu palauttamaan suomalaisten luottamuksen ja turvallisuudentunteen ja tuomaan eduskuntaan EU-sitoumusten mukaiset lakiesitykset, jotta suurpetojen metsästys voidaan aloittaa syksyllä 2025.” (Vastalause 2)
40. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30.40: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus alkaa välittömästi valmistelevaan Ruotsin mallin mukaisten suurpetojen suotuisien suojelutasojen kirjaamista lakiin.” (Vastalause 2)
41. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30.64.50: Lisätään 1 400 000 euroa retkeilyalueiden matkailupalvelujen kehittämiseen. (Vastalause 3)
42. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.64.50: Lisätään 10 000 000 euroa Metsähallituksen luonnonsuojelutavoitteiden ja julkisten hallinto- tehtävien hoitamiseen. (Vastalause 4)
43. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30.64: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että valtion omistamia metsiä hoidetaan luonnon monimuotoisuutta huomioivalla tavalla, minkä vuoksi Metsähallituksen tuloutustavoitetta tulee kohtuullistaa, luontopalveluiden rahoitusta vahvistaa ja valtion omistamat vanhat arvokkaat metsät suojella.” (Vastalause 4)
44. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää uudistuksen, jonka myötä maataloustukien maksaminen niille tiloille, joilla ei ole tuloja maataloudesta, lopetetaan.” (Vastalause 1)
45. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tehostaa toimiaan kotimaisen maatalouden uudistamiseksi, kannattavuuden parantamiseksi ja elintarvikeviennin tehostamiseksi.” (Vastalause 1)
46. Joona Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus noudattaa eduskunnan tahtotilaa eikä yksityistä suomalaista vesihuoltoa missään tilanteessa.” (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

47. Joonas Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus kieltää lailla turkistarhauksen ja asettaa riittävän siirtymäajan, jotta tarhaajat voivat kouluttautua uuteen ammattiin.” (Vastalause 1)
48. Joonas Räsänen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa luonnonvara-alan ja elintarvikealan työvoiman saatavuuden kehittämällä alan koulutusta ja mahdollistamalla alan vaihtamisen joustavasti.” (Vastalause 1)
49. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus palaa noudattamaan hallitusohjelmaa eikä lisää omilla päätöksillään maatalouden kustannuksia.” (Vastalause 2)
50. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus aloittaa valmistelevaan lakiesityksiä, joilla kyetään hillitsemään maatalouden kasvavaa kustannuskehitystä.” (Vastalause 2)
51. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus helpottaa maatalojen sukupolvenvaihdoksia joustavoittamalla nuoren viljelijän yrittäjätulon laskentaa.” (Vastalause 2)
52. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus laajentaa korkotukilainat ja valtiontakaukset koskemaan myös osakeyhtiömuotoisia tiloja.” (Vastalause 2)
53. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja tuo eduskunnalle tarvittavat esitykset avustuksesta, jolla tuetaan turvepelloilla toteutettavia pohjaveden pinnan korotukseen liittyviä kosteikkojen ja kosteikkoviljelyn kehittämis-, kokeilu- ja investointihankkeita.” (Vastalause 3)
54. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että maatalouden kestävyysmurrosta vauhditetaan investoimalla kotimaiseen kasvipohjaiseen ruoantuotantoon koko arvoketjun osalta.” (Vastalause 3)
55. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle vuoden 2025 aikana esityksen maankäytön muutosmaksusta, jonka avulla voidaan hillitä metsäkatoa ja vahvistaa hiilinielua.” (Vastalause 4)
56. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 30: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus reagoi hiilinielujen heikkenemiseen ja tekee tarvittavat päätökset maankäyttösektorin nielujen vahvistamiseksi siten, ettei Suomen tarvitse kompensoida nielun heikkenemistä muiden sektoreiden päästövähennyksillä tai maksamalla EU:lle, vaan rahat voidaan käyttää kotimaassa maksamalla maan- ja metsänomistajille nielun vahvistamisesta.” (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 103, ei 60; poissa 36 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 70; poissa 32 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 71; poissa 31 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 52; poissa 30 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 51; poissa 31 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 52; poissa 29 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 52; poissa 29 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 72; poissa 30 (äänestys 8). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 30; poissa 30 (äänestys 9). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 71; poissa 29 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 52; poissa 29 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 52; poissa 30 (äänestys 12). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 46; poissa 29 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 63; poissa 30 (äänestys 14). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 72; poissa 30 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 72; poissa 29 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 52; poissa 29 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 22; poissa 29 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 52; poissa 30 (äänestys 19). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 18; poissa 30 (äänestys 20). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 51; poissa 31 (äänestys 21). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 19; poissa 31 (äänestys 22). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 52; poissa 29 (äänestys 23). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Tynkkysen ehdotus 24 ja edustaja Joona Räsäsen ehdotus 26 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Joona Räsäsen ehdotuksesta 26 edustaja Tynkkysen ehdotusta 24 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Oras Tynkkysen ehdotus 24 ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 44; poissa 29 (äänestys 24). Tässä äänestyksessä voitti Oras Tynkkysen ehdotus 24.

2) Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 50; poissa 31 (äänestys 25). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 18; poissa 28 (äänestys 26). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 18; poissa 32 (äänestys 27). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 18; poissa 31 (äänestys 28). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Joona Räsänen ehdotus 30 ja edustaja Meriluodon ehdotus 31 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Meriluodon ehdotuksesta 31 edustaja Räsänen ehdotusta 30 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Joona Räsänen ehdotus 30 ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 18; poissa 29 (äänestys 29). Tässä äänestyksessä voitti Joona Räsänen ehdotus 30.

2) Mietintö ”jaa”, Joona Räsänen ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 52, tyhjiä 1; poissa 29 (äänestys 30). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 18; poissa 29 (äänestys 31). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 18; poissa 29 (äänestys 32). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 34 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 18; poissa 29 (äänestys 33). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 18; poissa 29 (äänestys 34). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Tynkkysen ehdotus 36 ja edustaja Meriluodon ehdotus 37 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Meriluodon ehdotuksesta 37 edustaja Tynkkysen ehdotusta 36 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Oras Tynkkysen ehdotus 36 ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 37 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 10; poissa 31 (äänestys 35). Tässä äänestyksessä voitti Oras Tynkkysen ehdotus 36.

2) Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 36 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 18; poissa 30 (äänestys 36). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 38 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 72; poissa 29 (äänestys 37). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 39 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 53; poissa 30 (äänestys 38). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 40 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 54; poissa 30 (äänestys 39). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 41 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 53; poissa 29 (äänestys 40). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 42 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 18; poissa 28 (äänestys 41). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 43 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 18; poissa 33 (äänestys 42). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 44 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 54; poissa 28 (äänestys 43). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 45 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 73; poissa 28 (äänestys 44). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 46 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 73; poissa 30 (äänestys 45). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 47 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 53, tyhjiä 1; poissa 30 (äänestys 46). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 48 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 73; poissa 28 (äänestys 47). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 49 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 55; poissa 28 (äänestys 48). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 50 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 102, ei 67; poissa 30 (äänestys 49). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 51 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 71; poissa 30 (äänestys 50). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 52 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 63; poissa 30 (äänestys 51). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 53 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 53; poissa 30 (äänestys 52). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 54 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 53; poissa 29 (äänestys 53). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 55 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 53; poissa 28 (äänestys 54). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 56 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 51; poissa 29 (äänestys 55). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Markus Lohi (kesk) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 4, Tiina Elo (vihr) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 9, Aki Lindén (sd) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 18, Inka Hopsu (vihr) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 40, Petri Honkonen (kesk) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 47, Pia Lohikoski (vas) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 52 ja Mauri Peltokangas (ps) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 54.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 30 mietinnön mukaisena.

2.2. Pääluokka 31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Puhemies Jussi Halla-aho: Esitellään pääluokka 31. Yleiskeskustelu päättyi 18.12.2024 pidetyssä täysistunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.01.88: Vähennetään valtuutta 400 000 000 euroa ja määrärahoja 10 550 000 euroa eli valtion osuus Länsirata Oy:n pääomituksesta. (Vastalause 2)
2. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.01.88: Ei valtuuteta Liikenne- ja viestintäministeriötä allekirjoittamaan Länsirata Oy:n rakentamisvaihetta koskevaa osakassopimusta. (Vastalause 2)
3. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii Suomen turvallisuuden ja kyber-turvallisuuden kannalta tärkeiden viranomaisten riittävästä voimavaroista hoitaa tehtäviään.” (Vastalause 2)
4. Anne Kalmari (kesk) Petri Honkosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 80 000 euroa Joutsenjärventien välillä Kokkolantie—Hiitolantien tienristeys ja Hiitolantien perusparantamiseen. (TAA 257)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

5. Hanna Räsänen (kesk) Hannu Hoskosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa kevyen liikenteen väylän suunnitteluun valtatie 9 varteen Liperin Kontkalassa. (TAA 174)
6. Hanna Kosonen (kesk) Hannu Hoskosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa kevyen liikenteen olosuhteiden parantamisen suunnitteluun valtatiellä 14 välillä Anttola—Kulennoinen. (TAA 224)
7. Saku Nikkanen (sd) Aki Lindénin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 130 000 euroa Someron valtatie 10 Sorvaston liittymän parantamiseen lisäämällä turvasaarekkeet Koski Tl:n kohdalle. (TAA 148)
8. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 200 000 euroa Itä-Ähtärintien (17281) perusparannukseen välillä Ähtäri ja Soini/Lehtimäki. (TAA 178)
9. Anne Kalmari (kesk) Petri Honkosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 200 000 euroa yhdystien 6520 Möttönen—Kivijärvi perusparannuksen suunnitteluun. (TAA 253)
10. Seppo Eskelinen (sd) Timo Suhosen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 200 000 euroa maantien 5260 parantamiseen. (TAA 271)
11. Juha Viitala (sd) Eeva Kallin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 245 000 euroa valtatie 23 Kankaanpään kohdan tievalaistuksen täydentämiseen. (TAA 199)
12. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 250 000 euroa Pirttikosken maantien parantamiseen Pyhäjoella. (TAA 136)
13. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 250 000 euroa Niemenkyläntien 17355 alkuosan päällystämiseen Alavudella. (TAA 179)
14. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 250 000 euroa Ähtärin Inha—Ryöttö-tien päällystämiseen. (TAA 180)
15. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 250 000 euroa maantien 711 tiesuunnitelman jatkamiseen Kuortaneen Ruonassa sekä Alajärven Menkijärven ja valtatie 16 välillä. (TAA 182)
16. Antti Kurvinen (kesk) Mikko Savolan (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 300 000 euroa eritasoliittymän suunnitteluun valtatie 18 ja Kyrööntien risteykseen Isossakyrössä. (TAA 218)
17. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 350 000 euroa Halkonevantien perusparannukseen Ilmajoella. (TAA 181)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

18. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 400 000 euroa Haapaveden ja Nivalan välisen maantien 793 parantamista koskevan tie- ja rakennussuunnitelman laatimiseen. (TAA 137)
19. Saku Nikkanen (sd) Aki Lindénin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 400 000 euroa maantien sekä jalankulku- ja pyöräilyväylän uudelleen päällystämiseen paikassa Salon maantie 1823 Särkisalo. (TAA 149)
20. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 400 000 euroa maantien 17469 parantamiseen Kuortaneella. (TAA 176)
21. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 470 000 euroa tuulivoimakuljetuksille tarpeellisten maantieliittymien leventämiseen Raahessa. (TAA 138)
22. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa jalankulku- ja pyörätien rakentamisen jatkamiseen Himangalla olevan Pohjoisen Satamatien (maantie 18031) varteen. (TAA 134)
23. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa Ylivieskantien (valtatie 27) kunnostamiseen Kalajoella. (TAA 135)
24. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa valtatie 5 ja Sorsakoskentie risteyksen sekä Riikinnevan suuntaan menevän yhdystien 16365 rakennussuunnitteluun. (TAA 194)
25. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa Mattilanperäntien parantamiseen Raahessa. (TAA 140)
26. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa Torvenkyläntien (maantie 18051) kunnostamiseen Kalajoella. (TAA 141)
27. Saku Nikkanen (sd) Aki Lindénin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa maantien uudelleen päällystämiseen paikassa Paimion maantie 12111 Erveläntie sekä jalankulku- ja pyöräilyväylä 82110 Salossa. (TAA 151)
28. Olga Oinas-Panuma (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa Kuusamon Alakitkanten korjaussuunnitelman tekoon. (TAA 157)
29. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa Koskenvarrentien 7115 kevyen liikenteen väylän siltaan Alajärvellä. (TAA 183)
31. Antti Kurvinen (kesk) Mikko Savolan (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 700 000 euroa Kauhavan Kauppatien peruskorjaukseen. (TAA 219)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

32. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 700 000 euroa Puokiontien (maantie 8832) kunnostukseen Vaalassa. (TAA 229)
33. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 700 000 euroa välin Kuhmo—Hyrnsalmi (maantie 9010) kunnostukseen kuuden kilometrin matkalta Kuhmossa. (TAA 233)
34. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 700 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 774 Rautioon. (TAA 235)
35. Saku Nikkanen (sd) Aki Lindénin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa Paimion maantien 2351 uudelleen päällystämiseen Salossa välillä Hajala—Kevola. (TAA 150)
36. Saku Nikkanen (sd) Aki Lindénin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa maantien uudelleen päällystämiseen paikassa Salo, Paimion maantie 12110 Aaljoentie. (TAA 152)
37. Riitta Mäkinen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 900 000 euroa maantien 16685 jalankulku- ja pyöräilyväylien parantamiseen Ruokkeentiellä Jyväskylässä. (TAA 155)
38. Mikko Savola (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 900 000 euroa yhdystien 7013 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kurunkorventie—Seinäjoentie Ilmajoella. (TAA 177)
39. Antti Kurvinen (kesk) Mikko Savolan (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 950 000 euroa Ilmajoen Munakantien kevyen liikenteen väylän suunnitteluun ja rakentamiseen. (TAA 221)
40. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 975 000 euroa yhdystien 4681 perusparantamiseen Pohjois-Savossa. (TAA 193)
41. Saku Nikkanen (sd) Aki Lindénin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa Paimion maantien 2047 uudelleen päällystämiseen Salossa välillä Raatala—Koski TL. (TAA 146)
42. Piritta Rantanen (sd) Riitta Mäkisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa Jämsän ja Hallin välisen osuuden (tie 6031) peruskorjauksen suunnitteluun. (TAA 169)
43. Piritta Rantanen (sd) Riitta Mäkisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa Jämsän Haukilahdentien (tie 14303) peruskorjauksen suunnitteluun. (TAA 170)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

44. Hanna Räsänen (kesk) Hannu Hoskosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa valtatie 23 Ristinkylän kohdan hankekokonaisuuteen. (TAA 172)
45. Hanna Räsänen (kesk) Hannu Hoskosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa maantien 477 (Pöytälahdentie) kunnostamiseen Outokummussa. (TAA 175)
46. Juha Viitala (sd) Eeva Kallin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa valtatie 12 tievalaistuksen uudistamiseen ja täydentämiseen välillä Lappi (Rauma)—Huittinen. (TAA 198)
47. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa maantien 879 osuuden Vuolijoki—Käkilahti kunnostukseen Kajaanissa. (TAA 227)
48. Seppo Eskelinen (sd) Timo Suhosen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa maantien 5100 parantamiseen. (TAA 272)
49. Saku Nikkanen (sd) Aki Lindénin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 120 000 euroa Antintien ja Joensuuntien kiertoliittymän rakentamiseen kantatiellä 52 Somerolla. (TAA 147)
50. Johanna Ojala-Niemelä (sd) Markus Lohen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 200 000 euroa valtatie 4 parantamiseen Petäjäisen kohdalla Lapissa. (TAA 160)
52. Eerikki Viljanen (kesk) Hanna-Leena Mattilan (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 250 000 euroa Vanjärventien ja Vanhan Vihdintien kunnostamiseen Karkkilassa ja Vihdissä. (TAA 201)
53. Riitta Mäkinen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 300 000 euroa maanteiden 630 ja 16707 jalankulku- ja pyöräilyväylien parantamiseen Jyväskylässä. (TAA 154)
54. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 300 000 euroa maantien 8950 osuuden Ala-Näljänkä—Joukokylä kunnostukseen Puolangassa. (TAA 230)
55. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 400 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen yhdystielle 19033 välille Kuurnantie—Vihtaniementie Kajaanissa. (TAA 234)
56. Riitta Mäkinen (sd) Piritta Rantasen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 500 000 euroa valtatie 18 parantamiseen Pakolantien liittymän kohdalla Petäjävedellä. (TAA 156)
57. Juha Viitala (sd) Eeva Kallin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 500 000 euroa valtatie 12 Koillisväylän liittymän kanavointiin ja kaistajärjestelyihin. (TAA 197)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

58. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 500 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatielle 22 välille Mieslahti—Paltamo Kainuussa. (TAA 228)
59. Seppo Eskelinen (sd) Timo Suhosen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 500 000 euroa valtatie 6 Kiteen Tolosenmäen kohdan parantamiseen. (TAA 270)
61. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 200 000 euroa maanteiden 455 ja 15323 liittymäjärjestelyihin ja liikenneturvallisuuden parantamiseen Joroisissa. (TAA 190)
62. Hanna-Leena Mattila (kesk) Eerikki Viljasen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 500 000 euroa maantien 7890 perusparantamiseen välillä Oulainen—Pyhäkoski. (TAA 142)
63. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 500 000 euroa maantien 468 saneeraukseen ja stabilointiin sekoitusjyrsinnällä välillä Kangaslampi—Tappuvirran lossi. (TAA 196)
64. Eerikki Viljanen (kesk) Hanna-Leena Mattilan (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 500 000 euroa Vihtijärventien kunnostamiseen Vihdissä. (TAA 202)
65. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 600 000 euroa Länsi-Saamaistentien/Konnuslahdentien (maantie 16357) päällystämiseen ja perusparantamiseen Soisalonsaaresta Kuopioon. (TAA 195)
66. Petri Honkonen (kesk) Anne Kalmarin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 600 000 euroa kantatie 58 päällysteen korjaamiseen välillä Humppi—Yläpää Karstulassa. (TAA 261)
67. Eerikki Viljanen (kesk) Hanna-Leena Mattilan (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 750 000 euroa Haimoonraitin kunnostamiseen Vihdissä. (TAA 203)
68. Olga Oinas-Panuma (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 760 000 euroa maantien 848 osuuden Koiteli—Huttukyläntie jalankulku- ja pyöräilyväylän toteuttamiseen. (TAA 279)
69. Anne Kalmari (kesk) Petri Honkosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 100 000 euroa maantien 16728 jalankulku- ja pyöräilyväylän toteuttamiseksi Laukaaseen välillä Kantola—Mansikkaniemi. (TAA 255)
70. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 300 000 euroa valtatie 9 liittymäjärjestelyihin ja liikenneturvallisuuden parantamiseen Suonenjoen kohdalla. (TAA 189)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

71. Olga Oinas-Panuma (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 370 000 euroa valtatie 5 jalankulku- ja pyöräilyväylän toteuttamiseen välillä Ronkaisenniementie —Toranki Kuusamossa. (TAA 280)
72. Petri Honkonen (kesk) Anne Kalmarin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 400 000 euroa maantien 6304 päällysteen korjaamiseen välillä Uurainen—Saarijärvi. (TAA 262)
73. Petri Honkonen (kesk) Anne Kalmarin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 500 000 euroa valtatie 13 tiejärjestelyihin Saarijärven kohdalla. (TAA 264)
74. Timo Furuholm (vas) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.10.20: Lisätään 4 000 000 euroa Saariston Rengastien kehittämiseen kevyen liikenteen väylien suunnitteluun, rakentamiseen ja parantamiseen. (TAA 267)
75. Jouni Ovaska (kesk) Lotta Hamarin (sd) kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa tieosuuden Mansonieniemi—Riitälä parantamiseen valtatiellä 3 Pirkkanmaalla. (TAA 164)
76. Hanna Kosonen (kesk) Hannu Hoskosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa Tanhuvaaran jalankulku- ja pyöräilyväylän (maantie 15197) toteuttamiseen Savonlinnassa. (TAA 223)
77. Anne Kalmari (kesk) Petri Honkosen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa perusväylänpitoon Keski-Suomessa. (TAA 254)
78. Olga Oinas-Panuma (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 7 000 000 euroa perusväylänpitoon Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueen korjausvelan pienentämiseksi. (TAA 158)
79. Antti Kurvinen (kesk) Mikko Savolan (kesk) kannattamana 31.10.20: Lisätään 13 000 000 euroa kantatie 63 parantamiseen välillä Evijärvi—Kaustinen. (TAA 220)
80. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.10.20: Vähennetään 70 000 000 euroa tienpidon määrärahoista säästötoimenpiteenä. (Vastalause 3)
81. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 31.10.20: Muutetaan momentin 31.10.20 perustelua muutetaan siten, että myönnettävistä määrärahoista 100 000 000 euroa varataan alemman tieverkon kunnostamiseen sekä siltojen korjaamiseen liikenneyhteyksien varmistamiseksi. (Vastalause 1)
82. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman liikenneväylien korjausvelan taittamiseksi viimeistään 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivityksen yhteydessä.” (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

83. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että liikenneväylien korjausvelkapaineiden kasvun hillitsemiseksi hallitus lisää perusväylänpidon rahoitusta aina, kun se päättää uusista liikenneväylien rakentamis- tai kehittämishankkeista.” (Vastalause 2)
84. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ei rahoita investointiohjelmaansa myymällä suomalaista perusinfrastruktuuria, joista huolehtivat tällä hetkellä valtion kokonaan omistamat yhtiöt, kuten Suomen lentokenttäverkostoa ylläpitävä Finavia ja henkilöjunaliikenteestä huolehtiva VR.” (Vastalause 2)
85. Pia Lohikoski (vas) Eemeli Peltosen (sd) kannattamana 31.10.31: Lisätään 100 000 euroa Keravan ja Järvenpään välisen pyörätien suunnitteluun. (TAA 132)
86. Tuomas Kettunen (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.31: Lisätään 500 000 euroa lentokentän kehittämishankkeeseen Kuhmossa. (TAA 231)
87. Timo Mehtälä (kesk) Tuomas Kettusen (kesk) kannattamana 31.10.31: Lisätään 700 000 euroa Haapaveden Sulkakyläntien kevyen liikenteen väylän jatkamiseen. (TAA 133)
88. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.31: Lisätään 1 000 000 euroa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. (Vastalause 2)
89. Antti Kurvinen (kesk) Mikko Savolan (kesk) kannattamana 31.10.31: Lisätään 1 000 000 euroa Lappajärven kevyen liikenteen vesistösiltojen rakentamiseen välille Nykälänniemi—Kyrönniemi—Halkosaari. (TAA 216)
90. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.31: Lisätään 1 500 000 euroa Iisalmen lentopaikan kiitotien pidentämiseen. (TAA 191)
91. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.31: Lisätään 1 800 000 euroa yksityistieavustuksiin. (Vastalause 2)
92. Olga Oinas-Panuma (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 31.10.31: Lisätään 4 500 000 euroa yksityistieavustuksiin. (TAA 159)
93. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 31.10.31: Muutetaan momentin 31.10.31 perusteluja siten, että määrärahaa voidaan käyttää valtionavustuksen maksamiseen mobiiliverkkojen rakentamisen pilottihankkeessa rataverkon katvealueilla junakuuluvuuden parantamiseksi (lisää päätösosaan uuden 6. kohdan.) ja lisätään momentille 4 700 000 euroa junakuuluvuuden parantamiseen. (Vastalause 1)
94. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 31.10.31: Lisätään 6 200 000 euroa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

95. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 31.10.31: Lisätään 6 800 000 euroa yksityistieavustuksiin. (Vastalause 1)
96. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.10.31: Lisätään 15 000 000 euroa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. (Vastalause 3)
97. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 31.10.31: Lisätään 28 200 000 euroa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. (Vastalause 4)
98. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.10.31: Vähennetään 1 140 000 euroa avustuksia Finavian lentoasemaverkoston ulkopuolisilta lentoasemilta. (Vastalause 3)
99. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee tarvittavat muutokset, joilla mahdollistetaan jatkossa kävelyä ja pyöräilyä edistävien valtion ja kuntien yhteisrahoitteisten hankkeiden joustava toteutus myös valtion tieverkolla.” (Vastalause 2)
100. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.10.31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus parantaa pyöräilyn edellytyksiä kasvattamalla kunnille osoitettavaa investointitukea pyöräteiden rakentamiseen.” (Vastalause 3)
101. Anne Kalmari (kesk) Petri Honkosen (kesk) kannattamana 31.10.77: Lisätään 1 000 000 euroa valtatie 18 välin Multia—Ähtärin Myllymäki oikaisun toteuttamisen suunnitteluun. (TAA 256)
102. Timo Suhonen (sd) Seppo Eskelisen (sd) kannattamana 31.10.77: Lisätään 3 000 000 euroa Pieksämäki—Varkaus—Joensuu-radan sähköistämisen suunnitteluun. (TAA 192)
103. Pia Hiltunen (sd) Olga Oinas-Panuman (kesk) kannattamana 31.10.77: Lisätään 15 000 000 euroa ratasuunnittelun käynnistämiseen välillä Ylivieska—Liminka. (TAA 265)
104. Johan Kvarnström (sd) Pinja Perholehdon (sd) kannattamana 31.10.77: Lisätään 16 700 000 euroa valtatie 25 parantamiseen välillä Meltola—Mustio. (TAA 222)
105. Jouni Ovaska (kesk) Lotta Hamarin (sd) kannattamana 31.10.77: Lisätään 28 000 000 euroa väyläverkon kehittämiseen valtatiellä 3 Luoteis-Pirkanmaalla välillä Alaskylä—Parkano ja Hämeenkyrössä välillä Rokkakoski—Hanhijärvi. (TAA 163)
106. Hanna Kosonen (kesk) Hannu Hoskosen (kesk) kannattamana 31.10.77: Lisätään 32 000 000 euroa valtatie 14 kehittämiseen välillä Juva—Savonlinna—Parikkala. (TAA 225)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

107. Jouni Ovaska (kesk) Lotta Hamarin (sd) kannattamana 31.10.77: Lisätään 95 100 000 euroa Tampereen ja Oriveden yhteysvälillä olevan kaksikaistaisen valtatie 9 muuttamiseksi nelikaistaiseksi välillä Alasjärvi—Käpykangas. (TAA 162)

108. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.10.77: Vähennetään 60 000 000 euroa tiehankkeista säästötoimenpiteenä. (Vastalause 3)

109. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.77: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus kehittää liikenneväyliä koko Suomessa.” (Vastalause 2)

110. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.77: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii huolelliset laskelmat liikenneväylien uusien kehittämishankkeiden kokonaisrahoituksesta ilman, että se sysää jo näköpiirissä olevia rahoitusongelmia seuraavan hallituksen ratkaistavaksi tilanteessa, jossa hallitus leikkaa kehysrahoitusta kompensoimalla sitä kertaluonteisella rahoituksella myymällä valtion tuottoisaa omaisuutta.” (Vastalause 2)

111. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.10.77: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus käyttää Länsirataan eli niin sanottuun Turun tunnin junaan varattua rahoitusta Suomen huoltovarmuuden kannalta elintärkeiden tiestön ja raiteiden parantamisiin ja kunnostamisiin.” (Vastalause 2)

112. Jessi Jokelainen (vas) Olga Oinas-Panuman (kesk) kannattamana 31.20.21: Lisätään 2 100 000 euroa kansainvälisen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen välillä Helsinki—Oulu—Haaparanta—Tukholma. (TAA 258)

113. Pia Hiltunen (sd) Olga Oinas-Panuman (kesk) kannattamana 31.20.21: Lisätään 2 100 000 euroa kansainvälisen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseksi välille Oulu—Haaparanta. (TAA 266)

114. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 31.20.21: Lisätään 50 000 000 euroa suurten kaupunkien ja pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen tukemiseen. (Vastalause 4)

115. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.20.21: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lentoasemien markkinaehtoisuuden vahvistamiseksi ja tappiollisten lentoasemien tukien karsimiseksi.” (Vastalause 3)

116. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.20.43: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle esitykset, jolla se uudistaa meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamiseen tarkoitettua tukea siten, että se kohdistetaan jatkossa vain varsinaiseen merenkulkuun liittyvään työhön, eikä tukea myönnettäisi enää viihdepalveluihin, koska niiden tukeminen vääristää matkailu- ja ravintola-alan kilpailua.” (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

117. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31.20.43: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin viihdemerenkulun tuen karsimiseksi.” (Vastalause 3)

118. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.20.50: Lisätään valtion talousarvioon momentti 31.20.50 (Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen, siirtomääräraha 3 v) ja lisätään momentille 5 000 000 euroa laajakaistayhteyksien rakentamiseen. (Vastalause 2)

119. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.20.50: Lisätään valtion talousarvioon momentti 31.20.50 (Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen, siirtomääräraha 3 v) ja lisätään momentille 5 000 000 euroa junakuuluvuuden parantamiseen. (Vastalause 2)

120. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 31.20.50: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää uudelleen valtakunnallisen laajakaistaohjelman maaliskuussa 2024 tehdyn selvityksen pohjalta ja osana laajakaistaohjelmaansa ja -hankkeita panostaa junakuuluvuuden parantamiseen koko maassa.” (Vastalause 2)

121. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus palaa Liikenne 12 -parlamentaarisen ryhmän linjaamaan toimintamalliin liikennepolitiikassaan.” (Vastalause 1)

122. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus palaa väylähankkeiden rahoituksessa kestävään, pitkäjänteiseen kehysrahoitukseen ja purkaa nykyisen kertarahoitteisen investointiohjelmansa.” (Vastalause 1)

123. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus pitää kiinni väyläverkkojen kehittämisestä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman puitteissa, edistää parlamentaarista yli vaalikausien ylittävää valmistelua sekä huolehtii avoimesta ja kulloinkin parhaaseen tietoon perustuvasta päätöksenteosta.” (Vastalause 1)

124. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus painottaa tulevilla liikenneinvestoinneissaan vähäpäästöisiä liikennemuotoja, erityisesti raideliikennettä sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämistä.” (Vastalause 3)

125. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus vauhdittaa vihreää siirtymää panostuksilla sähköautojen latausinfraan.” (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

126. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin vähäpäästöisen joukkoliikenteen palvelujen ja saavutettavuuden parantamiseksi koko maassa.” (Vastalause 3)

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 23, tyhjiä 2; poissa 38 (äänestys 56). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 25, tyhjiä 3; poissa 34 (äänestys 57). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 71; poissa 32 (äänestys 58). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Anne Kalmarin ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 22; poissa 33 (äänestys 59). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Räsäsen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 29; poissa 31 (äänestys 60). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Kososen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 24; poissa 34 (äänestys 61). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saku Nikkasen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 11; poissa 30 (äänestys 62). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 21; poissa 31 (äänestys 63). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Anne Kalmarin ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 22; poissa 31 (äänestys 64). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Seppo Eskelisen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 15; poissa 33 (äänestys 65). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Juha Viitalan ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 6; poissa 31 (äänestys 66). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 67). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 21; poissa 32 (äänestys 68). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 21; poissa 31 (äänestys 69). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 21; poissa 31 (äänestys 70). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antti Kurvisen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 22; poissa 32 (äänestys 71). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 20; poissa 32 (äänestys 72). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 73). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saku Nikkasen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 16; poissa 32 (äänestys 74). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 75). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 22; poissa 30 (äänestys 76). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 27; poissa 30 (äänestys 77). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 78). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 10; poissa 30 (äänestys 79). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 21; poissa 31 (äänestys 80). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 21; poissa 31 (äänestys 81). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saku Nikkasen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 13; poissa 30 (äänestys 82). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Olga Oinas-Panuman ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 21; poissa 31 (äänestys 83). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 24; poissa 30 (äänestys 84). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Antti Kurvisen ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 85). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 86). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 21; poissa 31 (äänestys 87). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 34 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 26; poissa 30 (äänestys 88). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saku Nikkasen ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 9; poissa 31 (äänestys 89). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saku Nikkasen ehdotus 36 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 9; poissa 32 (äänestys 90). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Riitta Mäkisen ehdotus 37 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 13; poissa 30 (äänestys 91). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Savolan ehdotus 38 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 25; poissa 30 (äänestys 92). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antti Kurvisen ehdotus 39 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 24; poissa 31 (äänestys 93). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 40 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 9; poissa 31 (äänestys 94). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saku Nikkasen ehdotus 41 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 9; poissa 31 (äänestys 95). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Piritta Rantasen ehdotus 42 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 11; poissa 30 (äänestys 96). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Piritta Rantasen ehdotus 43 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 8; poissa 30 (äänestys 97). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Räsäsen ehdotus 44 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 23; poissa 32 (äänestys 98). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Räsäsen ehdotus 45 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 23; poissa 31 (äänestys 99). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Juha Viitalan ehdotus 46 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 6; poissa 32 (äänestys 100). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 47 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 101). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Seppo Eskelisen ehdotus 48 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 12; poissa 30 (äänestys 102). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saku Nikkasen ehdotus 49 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 7; poissa 30 (äänestys 103). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Johanna Ojala-Niemelän ehdotus 50 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 13; poissa 32 (äänestys 104). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Eerikki Viljasen ehdotus 52 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 20; poissa 30 (äänestys 105). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Riitta Mäkisen ehdotus 53 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 11; poissa 31 (äänestys 106). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 54 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 107). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 55 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 27; poissa 30 (äänestys 108). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Riitta Mäkisen ehdotus 56 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 7; poissa 30 (äänestys 109). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Juha Viitalan ehdotus 57 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 6; poissa 31 (äänestys 110). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 58 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 26; poissa 32 (äänestys 111). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Seppo Eskelisen ehdotus 59 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 11; poissa 31 (äänestys 112). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 61 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 7; poissa 32 (äänestys 113). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 62 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 114). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 63 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 6; poissa 32 (äänestys 115). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Eerikki Viljasen ehdotus 64 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 22; poissa 33 (äänestys 116). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 65 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 11; poissa 31 (äänestys 117). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Petri Honkosen ehdotus 66 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 22; poissa 33 (äänestys 118). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Eerikki Viljasen ehdotus 67 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 119). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Olga Oinas-Panuman ehdotus 68 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 27; poissa 30 (äänestys 120). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Anne Kalmarin ehdotus 69 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 27; poissa 31 (äänestys 121). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 70 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 8; poissa 30 (äänestys 122). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Olga Oinas-Panuman ehdotus 71 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 27; poissa 30 (äänestys 123). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Petri Honkosen ehdotus 72 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 22; poissa 30 (äänestys 124). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Petri Honkosen ehdotus 73 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 22; poissa 32 (äänestys 125). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Furuholmin ehdotus 74 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 22; poissa 32 (äänestys 126). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jouni Ovaskan ehdotus 75 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 22; poissa 30 (äänestys 127). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Kososen ehdotus 76 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 27; poissa 31 (äänestys 128). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Anne Kalmarin ehdotus 77 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 20; poissa 30 (äänestys 129). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Olga Oinas-Panuman ehdotus 78 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 19; poissa 29 (äänestys 130). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antti Kurvisen ehdotus 79 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 20; poissa 31 (äänestys 131). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 80 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 8; poissa 30 (äänestys 132). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 81 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 43; poissa 30 (äänestys 133). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 82 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 71; poissa 30 (äänestys 134). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 83 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 140, ei 28; poissa 31 (äänestys 135). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 84 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 71; poissa 32 (äänestys 136). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Pia Lohikosken ehdotus 85 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 22; poissa 29 (äänestys 137). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 86 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 20; poissa 29 (äänestys 138). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Mehtälän ehdotus 87 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 27; poissa 29 (äänestys 139). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 88 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 71; poissa 29 (äänestys 140). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antti Kurvisen ehdotus 89 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 26; poissa 29 (äänestys 141). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 90 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 8; poissa 32 (äänestys 142). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Lohen ehdotus 91, edustaja Oinas-Panuman ehdotus 92 ja edustaja Joona Räsäsen ehdotus 95 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Joona Räsäsen ehdotuksesta 95 edustaja Oinas-Panuman ehdotusta 92 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta edustaja Lohen ehdotusta 91 vastaan. Lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

1) Olga Oinas-Panuman ehdotus 92 ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 95 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 34; poissa 29 (äänestys 143). Tässä äänestyksessä voitti Olga Oinas-Panuman ehdotus 92.

2) Markus Lohen ehdotus 91 ”jaa”, Olga Oinas-Panuman ehdotus 92 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 36, tyhjiä 1; poissa 30 (äänestys 144). Tässä äänestyksessä voitti Markus Lohen ehdotus 91.

3) Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 91 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 53; poissa 29 (äänestys 145). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 93 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 52; poissa 29 (äänestys 146). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Joona Räsäsen ehdotus 94, edustaja Tynkkysen ehdotus 96 ja edustaja Meriluodon ehdotus 97 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Meriluodon ehdotuksesta 97 edustaja Tynkkysen ehdotusta 96 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta edustaja Joona Räsäsen ehdotusta 94 vastaan, ja lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Oras Tynkkysen ehdotus 96 ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 97 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 10; poissa 29 (äänestys 147). Tässä äänestyksessä voitti Oras Tynkkysen ehdotus 96.

2) Joona Räsäsen ehdotus 94 ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 96 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 19; poissa 29 (äänestys 148). Tässä äänestyksessä voitti Joona Räsäsen ehdotus 94.

3) Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 94 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 149). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 98 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 18; poissa 31 (äänestys 150). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 99 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 71; poissa 30 (äänestys 151). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 100 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 64; poissa 29 (äänestys 152). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Anne Kalmarin ehdotus 101 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 25; poissa 29 (äänestys 153). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Timo Suhosen ehdotus 102 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 13; poissa 31 (äänestys 154). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Pia Hiltusen ehdotus 103 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 8; poissa 31 (äänestys 155). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Johan Kvarnströmin ehdotus 104 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 9; poissa 31 (äänestys 156). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jouni Ovaskan ehdotus 105 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 21; poissa 32 (äänestys 157). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Kososen ehdotus 106 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 21; poissa 30 (äänestys 158). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jouni Ovaskan ehdotus 107 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 21, tyhjiä 1; poissa 32 (äänestys 159). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 108 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 8; poissa 33 (äänestys 160). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 109 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 95, ei 72; poissa 32 (äänestys 161). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 110 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 71; poissa 32 (äänestys 162). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 111 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 20, tyhjiä 1; poissa 36 (äänestys 163). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jessi Jokelaisen ehdotus 112 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 138, ei 29; poissa 32 (äänestys 164). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Pia Hiltusen ehdotus 113 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 22; poissa 32 (äänestys 165). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 114 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 20; poissa 29 (äänestys 166). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 115 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 17; poissa 31 (äänestys 167). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 116 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 36; poissa 33 (äänestys 168). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 117 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 36; poissa 32 (äänestys 169). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 118 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 38; poissa 29 (äänestys 170). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 119 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 37; poissa 31 (äänestys 171). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 120 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 36; poissa 32 (äänestys 172). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 121 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 173). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 122 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 51; poissa 33 (äänestys 174). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 123 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 71; poissa 31 (äänestys 175). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 124 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 176). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 125 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 57, tyhjiä 2; poissa 41 (äänestys 177). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 126 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 95, ei 57; poissa 47 (äänestys 178). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Marko Asell (sd) tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 105, Tiina Elo (vihr) tarkoitti äänestää ”ei” kohdissa 53 ja 102, Tarja Filatov (sd) tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 1, Timo Furuholm (vas) tarkoitti äänestää ”ei” kohdissa 7 ja 110, Hanna Kosonen (kesk) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 98, Suna Kymäläinen (sd) tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 106, Aki Lindén (sd) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 117, Ville Merinen (sd) tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 105, Krista Mikkonen (vihr) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 90, Saku Nikkanen (sd) tarkoitti äänestää ”jaa” äänestyksessä 148, Olga Oinas-Panuma (kesk) tarkoitti äänestää ”ei” äänestyksessä 145, Eerikki Viljanen (kesk) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdissa 1 ja 2 ja Paula Werning (sd) tarkoitti äänestää ”ei ” kohdassa 6.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 31 mietinnön mukaisena.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

2.3. Pääluokka 33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Esitellään pääluokka 33. Yleiskeskustelu päättyi 18.12.2024 pidetyssä istunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.02.07: Lisätään 1 000 000 euroa. (Vastalause 1)
2. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.02.07: Lisätään 5 000 000 euroa työsuojeluvalvonnan tehostamiseen. (Vastalause 4)
3. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.02.07: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin aluehallintovirastojen määrärahan korottamiseksi pysyvästi niiden valvontatehtävien lisääntyessä mm. hallituksen esittämän paikallisen sopimisen laajentamisen vuoksi.” (Vastalause 1)
4. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.03.04: Lisätään 150 000 euroa silpomisen vastaiseen työhön. (Vastalause 3)
5. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.03.04: Lisätään 200 000 euroa MARAK-menetelmään. (Vastalause 3)
6. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.03.04: Lisätään 200 000 euroa SERI-tukikeskusmallin toimintaan. (Vastalause 3)
7. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.03.04: Lisätään 250 000 euroa väkivaltaisen radikalisaation ja ekstremismin ehkäisyyn. (Vastalause 3)
8. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.03.04: Lisätään 300 000 euroa Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon. (Vastalause 3)
9. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.03.63: Lisätään 2 000 000 euroa teinineuvolatoiminnan käytäntöjen pilotoimiseen. (Vastalause 4)
10. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.03.63: Lisätään 3 000 000 euroa päihteitä käyttävien äitien ja vauvaperheiden palvelujen kehittämiseen. (Vastalause 3)
11. Veronika Honkasalo (vas) Timo Furuholmin (vas) kannattamana 33.03.63: Lisätään 3 000 000 euroa Ensi- ja turvakotien liiton Pidä kiinni -hoitojärjestelmään. (TAA 309)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

12. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.03.63: Lisätään 5 000 000 euroa järjestöavustuksiin täsmätyökykyisten työllisyyden edistämistä tukeviin hankkeisiin. (Vastalause 3)

13. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.10.50: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle tarvittavat esitykset, jotta jokaiselle syntyvälle lapselle avataan sijoitustili, jonne valtio antaa alkupääoman.” (Vastalause 2)

14. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.10.50: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin pakolaiskiintiön nostamiseksi ja korottaa momentin määrärahaa sen mukaisesti.” (Vastalause 3)

15. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta asumisen tuki turvataan aiemmalla tasolla.” (Vastalause 1)

16. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin ansiotulovähennyksen palauttamiseksi asumistukeen.” (Vastalause 1)

17. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle tarvittavat esitykset asumistuen uudistamiseksi siten, että tukitason kuntaryhmä I siirretään kuntaryhmän II tasolle.” (Vastalause 2)

18. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle tarvittavat esitykset asumistuen uudistamiseksi siten, että tehdään vähennys tukitasoon julkisen talouden tervehdyttämiseksi niin, että säästöä ei kohdistettaisi lapsiperheisiin ja huomioidaan tukea eniten tarvitsevat pienituloiset.” (Vastalause 2)

19. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus uudistaa julkisen talouden tervehdyttämiseksi eläkkeensaajien asumistukea säästöjä hakien.” (Vastalause 2)

20. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus säilyttää eläkkeensaajan asumistuen varallisuusharkinnan sekä lisäomavastuun vuoden 2024 tasolla.” (Vastalause 3)

21. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin asumistuen leikkausten perumiseksi.” (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

22. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu kaikki yleisen asumistuen leikkaukset ja antaa viivytyksettä eduskunnalle tämän edellyttämät esitykset.” (Vastalause 4)

23. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.10.57: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin toimeentulotukimenojen kasvun hillitsemiseksi turvaamalla ensisijaisten etuuksien riittävän tason.” (Vastalause 1)

24. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.10.57: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu esityksensä toimeentulotuen hyväksyttävien asumismenojen kiristämisestä ja antaa viivytyksettä eduskunnalle tätä koskevat esitykset.” (Vastalause 4)

25. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta työttömyysetuuksien ansioturva ei heikkene.” (Vastalause 1)

26. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy valmistelemaan ansioturvan kokonaisuudistusta tasapuolisemman ja paremmin nykyistä työelämää palvelevan järjestelmän luomiseksi.” (Vastalause 1)

27. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta työttömyysetuuksien perusturva ei heikkene.” (Vastalause 1)

28. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle tarvittavat esitykset, joilla palautetaan aikuiskoulutustuki ja vuorotteluvapaa.” (Vastalause 4)

29. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu kaikki leikkaukset työttömyysturvaan ja antaa viipymättä eduskunnalle tämän edellyttämät esitykset.” (Vastalause 4)

30. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle tarvittavat esitykset, joilla työttömyysturvan suojaosa korotetaan 500 euroon kuukaudessa.” (Vastalause 4)

31. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee yrittäjille pysyvän oikeuden työmarkkinatukeen korona-ajan poikkeuslain mukaisesti.” (Vastalause 4)

32. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen yhdistelmävakuutuksesta, joka turvaa palkka- ja yrittäjätuloja saavien henkilöiden toimeentuloa työttömyyden varalta kohtuullisella vakuutusmaksutasolla.” (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

33. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta yksityiseen terveysbisnekseen satsattava rahoitus ohjataan hyvinvointialueille palveluihin pääsyyn, hyödyntäen järkevästi ja kustannustehokkaasti markkinoita apuna.” (Vastalause 1)

34. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta lääkkeiden omavastuu ei nouse.” (Vastalause 1)

35. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten etuuksia ei heikennetä ja varmistetaan riittävä tuki palvelujärjestelmään.” (Vastalause 1)

36. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta sairauspäivärahojen taso säilyy ja sairauslomajaksot lyhenevät palveluita parantamalla ja aikaistamalla.” (Vastalause 1)

37. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa viivyttämättä eduskunnalle esitykset, joilla se toteuttaa hallitusohjelmaan kirjaamansa lääkekorvausten vuosiomavastuun jakamisen osiin kustannusneutraalilla tavalla.” (Vastalause 2)

38. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle viipymättä tarvittavat esitykset muutoksesta, jolla alennettu arvonlisäverokanta palautetaan lääkkeiden osalta vuonna 2024 voimassa olleelle tasolle 10 prosenttiin ja näin ollen alv-kannan korotuksen vaikutus lääkekorvausmenoihin voitaisiin säästää.” (Vastalause 2)

39. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus kohdentaa Kela-korvausten lisäämiseen varatut rahat omalääkäri-perhelääkärijärjestelmän käyttöönottamiseen ja näin ollen perusterveydenhuollon parantamiseen hyvinvointialueilla.” (Vastalause 2)

40. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle viivyttämättä esitykset Kela-korvausten uudistamiseksi siten, että olemassa oleva pysyvä rahoitus kohdennettaisiin hammashoitoon, naistentauteihin ja hedelmöityshoitoihin, joiden korvaustaso nousisi ja muut palvelut poistuisivat Kela-korvattavuuden piiristä.” (Vastalause 2)

41. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee viivyttämättä apteekkisääntelyn ja -talouden uudistuksista ja lääkekorvauksiin kohdistuvista säästöistä kokonaisvaikutusten arvioinnin ja tekee tarvittavat muutokset, jotka turvaavat apteekkien toimintaedellytykset koko Suomessa.” (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

42. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin nuorten ammatillisen kuntoutuksen rahoituksen palauttamiseksi vuoden 2023 tasoa vastaavalle tasolle.” (Vastalause 3)

43. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa yksityisten hedelmöityshoitojen Kela-korvaavuuden yhdenvertaisen saatavuuden myös itsellisesti vanhemmiksi haluaville sekä samaa sukupuolta oleville pareille myös sosiaalisin perustein.” (Vastalause 3)

44. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin ja palauttaa lääkkeiden alkuomavastuun korotuksen viiteenkymmeneen euroon.” (Vastalause 3)

45. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin ja peruu muutoksen sairauspäivärahojen laskentaperusteisiin.” (Vastalause 3)

46. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu esityksensä nuorten ammatillisen kuntoutuksen ja kuntoutusetuuksien leikkaamisesta ja antaa viivytystä eduskunnalle tämän edellyttämät esitykset.” (Vastalause 4)

47. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu esityksensä lääkkeiden alkuomavastuun korotuksista ja muut lääkekustannuksia kasvattavat toimensa.” (Vastalause 4)

48. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viivyttämättä eduskunnalle tarvittavat esitykset, joilla perutaan yksityisen hoidon Kela-korvauksien korotukset ja uudelleenkohdennetaan säästävät rahat hyvinvointialueiden rahoitukseen.” (Vastalause 4)

49. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu esityksensä sairauspäivärahan leikkaamisesta.” (Vastalause 4)

50. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin turvatakseen eläkkeensaajan asumistuen tason sekä kansaneläkeindeksin nousun mukaisen muutoksen.” (Vastalause 1)

51. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin turvatakseen EU- ja ETA-maissa asuville suomalaisille kansaneläkkeen maksun yhdenvertaisesti työeläkettä saavien tai sosiaaliturvasopimusmaissa asuvien kansaneläkettä saavien kanssa.” (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

52. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta kansaneläkkeen ja kuntoutusrahan ikäraja säilyy 16 vuodessa.” (Vastalause 3)

53. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle tarvittavat esitykset, joilla eläkkeensaajan asumistukeen tuodaan yleistä asumistukea vastaava suojaosa ja leikkaukset eläkkeensaajan asumistukeen perutaan.” (Vastalause 4)

54. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen työkyvyttömyyseläkkeen lineaarisesta mallista.” (Vastalause 4)

55. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.40: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle esitykset ikääntyneitä koskevan työkyvyttömyyseläkkeen erityissäännöksiä poistamisesta.” (Vastalause 2)

57. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.60.52: Lisätään 10 000 000 euroa turvakotipaikkojen määrän lisäämiseen Istanbulin sopimuksen velvoitteita vastaavalle tasolle. (Vastalause 3)

58. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.60.63: Lisätään 1 000 000 euroa sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan. (Vastalause 1)

59. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.60.63: Lisätään 1 500 000 euroa sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan. (Vastalause 4)

60. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.70.50: Lisätään 500 000 euroa kidutettujen lasten, nuorten ja heidän perheidensä kuntoutukseen. (Vastalause 3)

61. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.90.50: Lisätään 15 000 000 euroa valtionavustuksiin. (Vastalause 2)

62. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33.90.50: Lisätään 32 000 000 euroa sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksiin. (Vastalause 1)

63. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33.90.50: Lisätään 79 500 000 euroa järjestöjen valtionavustussäästöjen perumiseksi. (Vastalause 3)

64. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33.90.50: Lisätään 80 000 000 euroa sosiaali- ja terveysalan järjestöjen rahoitukseen. (Vastalause 4)

65. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33.90.50: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus kohtuullistaa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan järjestöavustusten leikkauksia.” (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

66. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta kansaneläkeindeksiin ja kuluttajahintaindeksiin sidottujen etuuksien ostovoima turvataan elinkustannusten kehityksen mukaisesti.” (Vastalause 1)

67. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle esitykset omalääkärimallista, jolla parannetaan ihmisten hoidon jatkuvuutta koko maassa.” (Vastalause 2)

68. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee hyvinvointialueiden sääntelyä keventävän ohjelman, jolla mahdollistetaan alueiden toimivapaus palveluiden järjestämistapaan.” (Vastalause 2)

69. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle esitykset alle tuhannen synnytyksen sairaaloiden poikkeusluvan hakemisvelvoitteesta luopumiseksi.” (Vastalause 2)

70. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus helpottaa vainajien siirtokuljetusten toteuttamista.” (Vastalause 2)

71. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus sujuvoittaa teknologian, robotiikan ja tekoälyn käyttöä hyvinvointialueilla huomioimalla ne osana alueiden ja hoidon sääntelyä.” (Vastalause 2)

72. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, valmistelee ja antaa eduskunnalle tarvittavat esitykset, joilla eläkeyhtiöille mahdollistetaan nykyistä suuremmalla osuudella kansantalouden kasvun kannalta tärkeisiin suomalaisiin kasvuvaiheen yrityksiin sijoittaminen.” (Vastalause 2)

73. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus palauttaa työttömyysturvan lapsikorotukset sekä työttömyysturvan suojaosat.” (Vastalause 3)

74. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistusten jäädyttämisen perumiseksi.” (Vastalause 3)

75. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kotihoidontuen muuttamiseksi joustavaksi lastenhoidon tueksi.” (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

76. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus toteuttaa uuden perustuloon liittyvän kokeilun.” (Vastalause 3)

77. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus perustaa lapsi- ja perhepolitiikan arviointineuvoston.” (Vastalause 3)

78. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 33: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu välittömästi kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien jäädytyksen vuosilta 2024—2027 ja antaa tarvittavat esitykset eduskunnalle.” (Vastalause 4)

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Joona Räsäsen ehdotus 1 ja edustaja Meriluodon ehdotus 2 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Meriluodon ehdotuksesta 2 edustaja Joona Räsäsen ehdotusta 1 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Joona Räsäsen ehdotus 1 ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 17, tyhjiä 1; poissa 53 (äänestys 179). Tässä äänestyksessä voitti Joona Räsäsen ehdotus 1.

2) Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 51; poissa 44 (äänestys 180). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 51; poissa 43 (äänestys 181). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 52; poissa 41 (äänestys 182). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 52; poissa 39 (äänestys 183). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 52; poissa 36 (äänestys 184). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 52; poissa 34 (äänestys 185). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 52; poissa 34 (äänestys 186). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 18; poissa 33 (äänestys 187). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 19; poissa 33 (äänestys 188). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Veronika Honkasalon ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 20; poissa 35 (äänestys 189). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 19; poissa 32 (äänestys 190). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 20; poissa 34 (äänestys 191). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 50; poissa 36 (äänestys 192). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 193). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 51; poissa 33 (äänestys 194). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 16; poissa 35 (äänestys 195). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 18; poissa 32 (äänestys 196). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 19; poissa 32 (äänestys 197). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 52; poissa 33 (äänestys 198). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Tynkkysen ehdotus 21 ja edustaja Meriluodon ehdotus 22 ovat saman sisältöiset, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 21 ja Laura Meriluodon ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 199). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 200). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 18; poissa 32 (äänestys 201). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 202). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 203). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 51; poissa 33 (äänestys 204). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 205). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 206). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 18; poissa 31 (äänestys 207). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 18; poissa 31 (äänestys 208). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 209). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 69; poissa 32 (äänestys 210). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Joona Räsäsen ehdotus 34 ja edustaja Tynkkysen ehdotus 44 ovat saman sisältöiset, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 34 ja Oras Tynkkysen ehdotus 44 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 211). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 71; poissa 31 (äänestys 212). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Joona Räsänen ehdotus 36 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 213). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 37 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 95, ei 68; poissa 36 (äänestys 214). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 38 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 71; poissa 31 (äänestys 215). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 39 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 36; poissa 31 (äänestys 216). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 40 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 217). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 41 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 70; poissa 32 (äänestys 218). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 42 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 18; poissa 31 (äänestys 219). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 43 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 51; poissa 33 (äänestys 220). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Tynkkysen ehdotus 45 ja edustaja Meriluodon ehdotus 49 ovat saman sisältöiset, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 45 ja Laura Meriluodon ehdotus 49 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 221). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 46 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 53; poissa 31 (äänestys 222). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 47 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 51; poissa 32 (äänestys 223). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 48 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 67; poissa 33 (äänestys 224). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsänen ehdotus 50 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 225). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 51 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 52; poissa 31 (äänestys 226). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 52 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 227). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 53 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 17; poissa 33 (äänestys 228). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 54 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 17; poissa 34 (äänestys 229). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 55 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 18; poissa 33 (äänestys 230). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 57 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 17; poissa 34 (äänestys 231). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Joona Räsäsen ehdotus 58 ja edustaja Meriluodon ehdotus 59 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Meriluodon ehdotuksesta 59 edustaja Joona Räsäsen ehdotusta 58 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Joona Räsäsen ehdotus 58 ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 59 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 19; poissa 32 (äänestys 232). Tässä äänestyksessä voitti Joona Räsäsen ehdotus 58.

2) Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 58 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 51; poissa 34 (äänestys 233). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 60 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 51; poissa 33 (äänestys 234). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Lohen ehdotus 61, edustaja Joona Räsäsen ehdotus 62, edustaja Tynkkysen ehdotus 63 ja edustaja Meriluodon ehdotus 64 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Meriluodon ehdotuksesta 64 edustaja Tynkkysen ehdotusta 63 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta edustaja Joona Räsäsen ehdotusta 62 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta edustaja Lohen ehdotusta 61 vastaan. Lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

1) Oras Tynkkysen ehdotus 63 ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 64 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 10; poissa 32 (äänestys 235). Tässä äänestyksessä voitti Oras Tynkkysen ehdotus 63.

2) Joona Räsäsen ehdotus 62 ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 63 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 18; poissa 32 (äänestys 236). Tässä äänestyksessä voitti Joona Räsäsen ehdotus 62.

3) Markus Lohen ehdotus 61 ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 62 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 52; poissa 33 (äänestys 237). Tässä äänestyksessä voitti Markus Lohen ehdotus 61.

4) Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 61 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 70; poissa 33 (äänestys 238). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 65 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 70; poissa 32 (äänestys 239). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 66 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 240). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 67 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 70; poissa 32 (äänestys 241). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 68 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 20; poissa 32 (äänestys 242). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 69 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 70; poissa 33 (äänestys 243). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 70 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 36; poissa 32 (äänestys 244). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 71 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 36; poissa 33 (äänestys 245). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 72 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 36; poissa 32 (äänestys 246). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 73 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 18; poissa 34 (äänestys 247). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 74 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 51; poissa 34 (äänestys 248). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 75 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 11; poissa 35 (äänestys 249). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 76 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 34; poissa 34 (äänestys 250). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 77 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 18; poissa 35 (äänestys 251). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 78 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 52; poissa 32 (äänestys 252). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Jani Kokko (sd) tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 11, Veronika Honkasalo (vas) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 13, Elisa Gebhard (sd) tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 14 ja Jukka Kopra (kok) tarkoitti äänestää ”jaa” kohdassa 46.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 33 mietinnön mukaisena.

2.4. Pääluokka 35 Ympäristöministeriön hallinnonala

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Esitellään pääluokka 35. Yleiskeskustelu päättyi 18.12.2024 pidetyssä täysistunnossa. Ryhdytään pääluokan 35 yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.01.04: Lisätään 50 000 euroa hankerahoituksena kuntien päästötietopalvelun ylläpitämiseksi. (Vastalause 4)
3. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.01.65: Lisätään 1 273 000 euroa järjestöjen tukiin. (Vastalause 3)
4. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.10.20: Lisätään 1 350 000 euroa ympäristövahinkojen ehkäisyyn. (Vastalause 3)
5. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.10.21: Lisätään 15 000 000 euroa Metso- ja Helmi-ohjelmien toimeenpanoon. (Vastalause 3)
6. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.10.21: Lisätään 100 000 000 euroa luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

7. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.10.22: Lisätään 400 000 euroa kiertotalouden edistämiseen. (Vastalause 4)
8. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.10.23: Lisätään 1 000 000 euroa ravinteiden kierrätyksen kehittämiseen ja vesiensuojelun tehostamisohjelmaan. (Vastalause 3)
9. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.10.31: Lisätään valtion talousarvioon momentti 35.10.31 (Avustukset kuntien ilmastosuunnitelmiin, siirtomääräraha 3 v) ja lisätään momentille 2 631 000 euroa kuntien ilmastosuunnitelmiin. (Vastalause 4)
11. Hanna-Leena Mattila (kesk) Hanna Räsänen (kesk) kannattamana 35.10.52: Lisätään 392 150 euroa Pitkäjärven taukotuvan rakentamiseen Kalajoelle. (TAA 329)
12. Olga Oinas-Panuma (kesk) Mika Riipin (kesk) kannattamana 35.10.52: Lisätään 500 000 euroa luonto- ja retkikohteiden kunnostukseen Pohjois-Pohjanmaalla. (TAA 328)
13. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.10.52: Lisätään 1 242 000 euroa Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien ja luonnonsuojelutehtävien tukemiseen. (Vastalause 4)
14. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 35.10.52: Lisätään 1 540 000 euroa kansallispuistojen luonto- ja kulttuurikohteiden rahoitukseen. (Vastalause 2)
15. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10.52: Lisätään 5 000 000 euroa retkeilyreittien ja -infran kunnostamiseen. (Vastalause 1)
16. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.10.52: Lisätään 10 000 000 euroa Helmi-ohjelmaan sekä kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden kunnostamiseen ja kehittämiseen. (Vastalause 3)
17. Mika Riipi (kesk) Olga Oinas-Panuman (kesk) kannattamana 35.10.52: Lisätään 31 602 000 euroa Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin. (TAA 322)
18. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10.61: Lisätään 7 000 000 euroa vesiensuojeluun ja ravinteiden kierrätyksen tehostamiseen. (Vastalause 1)
19. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.10.61: Lisätään 44 850 000 euroa kosteikkojen ja vesistöjen suojeluun. (Vastalause 3)
20. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10.61: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus uudistaa vesilain niin, että pienvesistöt kuten kalkkilammet, lähteiköt ja muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevat purot tulee sisällyttää luontotyyppisuojeleluun. Lisäksi vesilakia tulisi muuttaa siltä osin, että

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

kalatalousvelvoitteet voidaan lisätä myös vanhoihin vesitalouslupiin ja näin lisätä uhanalaisten vaelluskalakantojen suojelua.” (Vastalause 1)

21. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10.61: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus mahdollistaa ekologisen kompensaation käytön myös vesi- ja ympäristönsuojelulain mukaisissa hankkeissa.” (Vastalause 1)

22. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 35.10.63: Lisätään valtuutta 3 000 000 euroa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaan (METSO) ja soidensuojeluun osana Helmi-ohjelman toteuttamista, josta arvioidaan aiheutuvan talousarviovuonna valtiolle menoja 3 000 000 euroa. (Vastalause 2)

23. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10.63: Lisätään 10 000 000 euroa Helmi-elin ympäristöohjelman toteuttamiseen. (Vastalause 1)

24. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.10.63: Lisätään 60 600 000 euroa luonnonsuojelualueiden hoitoon ja hankintaan. (Vastalause 4)

25. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.10.63: Lisätään 110 345 000 euroa metsien suojeluun. (Vastalause 3)

26. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 35.10.63: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus irtisanoutuu harmaasta suojelusta ja että suojelupäätökset tehdään aina maanomistajia kuullen ja perustuen täyteen korvaukseen.” (Vastalause 2)

27. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus päivittää Metso-ohjelman uudelle kaudelle kunnianhimoisin tavoittein ja alueellisesti kattavasti sekä riittävästi resursoituna.” (Vastalause 1)

28. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus säätää ilmastolain kaltaisen luontolain luonnon suojaksi.” (Vastalause 1)

29. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus suojelee valtion vanhat ja luonnontilaiset metsät tieteeseen perustuvien kriteerien ja hallitusohjelman lupauksen lunastamiseksi.” (Vastalause 1)

30. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.10: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa uhanalaisen raakun elinolosuhteet säätämällä suojavaähykkeistä.” (Vastalause 1)

31. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.20.31: Lisätään 2 000 000 euroa asumisneuvontaan. (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

32. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.31: Lisätään 3 000 000 euroa asumisneuvonnan kehittämiseen ja laajentamiseen. (Vastalause 4)
33. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.34: Lisätään valtion talousarvioon momentti 35.20.34 (Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen, siirtomääräraha 3 v) ja lisätään momentille 10 800 000 euroa kuntien kiinteistöjen öljylämmityksen luopumistukeen. (Vastalause 4)
34. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.52: Lisätään valtion talousarvioon momentti 35.20.52 (Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen, siirtomääräraha 3 v) ja lisätään momentille 20 000 000 euroa sähköisen liikenteen latausinfrastruktuurin kehittämiseen asuintaloissa. (Vastalause 4)
35. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.55: Lisätään 2 000 000 euroa korjaustoiminnan avustuksiin. (Vastalause 4)
36. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.20.55: Lisätään 15 000 000 euroa korjausavustuksiin. (Vastalause 3)
37. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.56: Lisätään valtion talousarvioon momentti 35.20.56 (Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi, siirtomääräraha 3 v) ja lisätään momentille 40 600 000 euroa asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksen luopumistukeen. (Vastalause 4)
38. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.20.60: Muutetaan momentin 35.20.60 perusteluita siten, että vuonna 2025 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 100 000 000 euroa. (Vastalause 1)
39. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.20.60: Muutetaan momentin 35.20.60 perusteluita siten, että vuonna 2025 saa myöntää asuntojen perusparannuksen käynnistysavustuksia, korjaus- ja energia-avustuksia ja lämmitystapamuutosten avustuksia yhteensä enintään 140 000 000 euroa. (Vastalause 1)
40. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.20.60: Muutetaan momentin 35.20.60 perusteluita siten, että vuonna 2025 saa myöntää määräaikaista käynnistysavustuksia yhteensä enintään 30 000 000 euroa. (Vastalause 1)
41. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.20.60: Muutetaan momentin 35.20.60 perusteluita siten, että vuonna 2025 saa myöntää määräaikaista avustuksia lähiöiden elinvoiman edistämiseksi sekä segregaatian ehkäisemiseksi yhteensä enintään 5 000 000 euroa. (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

42. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.20.60: Muutetaan momentin 35.20.60 perusteluita siten, että vuonna 2025 saa myöntää avustuksia asumisneuvojatoimintaan yhteensä enintään 2 000 000 euroa. (Vastalause 1)

43. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35.20.60: Muutetaan momentin 35.20.60 perusteluita siten, että vuonna 2025 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 120 000 000 euroa. (Vastalause 3)

44. Joonas Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35.20.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että Valtion asuntorahasto säilytetään jatkossakin budjetin ulkopuolisena rahastona ja sen varoja käytetään vain asumiseen liittyviin menoihin, korjausrakentamiseen ja asuinalueiden kehittämiseen ja että rahastolle on löydettävä uusia tulonlähteitä.” (Vastalause 1)

45. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus kasvattaa sosiaalista asuntotuotantoa kasvavaan tarpeeseen vastatakseen.” (Vastalause 4)

46. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus säilyttää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen itsenäisenä virastona.” (Vastalause 4)

47. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus säilyttää Valtion asuntorahaston (VAR) itsenäisenä, valtion talousarviosta erillisenä rahoitusmekanismina ja kehittää sen tulonhankintaa edellisellä hallituskaudella linjatun Asuntopoliittisen kehittämisohjelman mukaisesti.” (Vastalause 4)

48. Laura Meriluoto (vas) Minja Koskelan (vas) kannattamana 35.20.60: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää välittömästi rakennusalan suhdanneluonteisen elvytyspaketin, jolla torjutaan konkursseja ja työttömyyttä ja vauhditetaan tarpeellisia korjaus-, energiaremontti- ja uudisrakentamisinvestointeja.” (Vastalause 4)

49. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 35.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vuokra-asuntorakentamisen korkotukilainoituksen mallin, jolla elvytetään rakennusala ja jolla osaltaan varmistetaan riittävä vuokra-asuntotarjonta.” (Vastalause 2)

50. Markus Lohi (kesk) Hanna Kososen (kesk) kannattamana 35.20: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi toimiin MAL-sopimusten laajentamiseksi seutukuntakohtaisiksi kasvusopimuksiksi.” (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

51. Hanna-Leena Mattila (kesk) Hanna Räsänen (kesk) kannattamana 35: Lisätään uusi momentti pääluokkaan 35 ja lisätään sille 20 000 euroa Raahen Alpuan Kylätalo ry:lle lämmitysmuodon muutokseen. (TAA 314)

52. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus päivittää pikaisesti keskeiset ilmastosuunnitelmat, myös maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman, vastaamaan päästöjen ja nielujen nykytilaa Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi.” (Vastalause 1)

53. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus palauttaa ilmastolakiin kuntien velvoitteet tehdä ilmastosuunnitelmia.” (Vastalause 1)

54. Joona Räsänen (sd) Pia Viitasen (sd) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee esityksen lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamisesta ympäristön- ja luonnonsuojelua ja eläinten hyvinvointia edistävien järjestöille osalta.” (Vastalause 1)

55. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esitykset lainsäädäntömuutoksista, joilla otetaan käyttöön maankäytön muutosmaksu.” (Vastalause 3)

56. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle tarvittavat esitykset, joilla Suomi voi uskottavasti saavuttaa taakanjakosektorin 50 prosentin päästövähennysvelvoitteen vuoteen 2030 mennessä sekä puolittaa kotimaan liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon.” (Vastalause 3)

57. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle tarvittavat esitykset toimista, joilla maankäyttösektorin hiilinieluja vahvistetaan Suomen hiilineutraaliustavoitteiden vaatimalle tasolle.” (Vastalause 3)

58. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus palauttaa kunnille suunnatun rahoituksen ilmastosuunnitelmien- ja ratkaisujen kehittämiseen.” (Vastalause 3)

59. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus vauhdittaa vihreää siirtymää panostamalla talojen energiaremontteihin.” (Vastalause 3)

60. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja kirjaa purojen sekä pienvesien suojavyöhykkeet lakiin.” (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

61. Oras Tynkkynen (vihr) Inka Hopsun (vihr) kannattamana 35: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee viipymättä päätökset valtion vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelemisesta tieteellisten kriteerien perusteella.” (Vastalause 3)

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 97, ei 50; poissa 52 (äänestys 253). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 20; poissa 42 (äänestys 254). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 51; poissa 41 (äänestys 255). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 19; poissa 39 (äänestys 256). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 18; poissa 40 (äänestys 257). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 51; poissa 39 (äänestys 258). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 49; poissa 40 (äänestys 259). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 18; poissa 40 (äänestys 260). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 140, ei 20; poissa 39 (äänestys 261). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Olga Oinas-Panuman ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 22; poissa 43 (äänestys 262). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 52; poissa 39 (äänestys 263). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 67; poissa 39 (äänestys 264). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsänen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 52; poissa 41 (äänestys 265). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkynen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 18; poissa 39 (äänestys 266). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Mika Riipin ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 22, tyhjiä 1; poissa 39 (äänestys 267). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 51; poissa 39 (äänestys 268). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 18; poissa 38 (äänestys 269). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 49; poissa 40 (äänestys 270). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 50; poissa 39 (äänestys 271). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 67; poissa 39 (äänestys 272). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 51; poissa 38 (äänestys 273). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 18; poissa 38 (äänestys 274). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 18; poissa 38 (äänestys 275). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 50; poissa 40 (äänestys 276). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 50; poissa 39 (äänestys 277). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 50; poissa 39 (äänestys 278). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 51, tyhjiä 1; poissa 43 (äänestys 279). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 49; poissa 38 (äänestys 280). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Tynkkysen ehdotus 31 ja edustaja Meriluodon ehdotus 32 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Meriluodon ehdotuksesta 32 edustaja Tynkkysen ehdotusta 31 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Oras Tynkkysen ehdotus 31 ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 10; poissa 38 (äänestys 281). Tässä äänestyksessä voitti Oras Tynkkysen ehdotus 31.

2) Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 50; poissa 40 (äänestys 282). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 140, ei 18; poissa 41 (äänestys 283). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 34 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 18; poissa 37 (äänestys 284). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Meriluodon ehdotus 35 ja edustaja Tynkkysen ehdotus 36 koskevat samaa asiaa, joten ensin äänestetään edustaja Tynkkysen ehdotuksesta 36 edustaja Meriluodon ehdotusta 35 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Laura Meriluodon ehdotus 35 ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 36 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 10; poissa 38 (äänestys 285). Tässä äänestyksessä voitti Laura Meriluodon ehdotus 35.

2) Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 18; poissa 37 (äänestys 286). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 37 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 18; poissa 37 (äänestys 287). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 38 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 52; poissa 38 (äänestys 288). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 39 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 52; poissa 38 (äänestys 289). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 40 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 52; poissa 39 (äänestys 290). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 41 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 52; poissa 37 (äänestys 291). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 42 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 52; poissa 37 (äänestys 292). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 43 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 18; poissa 37 (äänestys 293). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 44 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 68; poissa 37 (äänestys 294). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 45 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 52; poissa 38 (äänestys 295). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 46 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 66; poissa 39 (äänestys 296). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 47 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 68; poissa 37 (äänestys 297). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Laura Meriluodon ehdotus 48 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 68; poissa 37 (äänestys 298). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 49 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 68; poissa 37 (äänestys 299). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus 50 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 28; poissa 40 (äänestys 300). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus 51 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 16; poissa 37 (äänestys 301). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 52 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 52; poissa 38 (äänestys 302). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 53 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 53; poissa 38 (äänestys 303). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus 54 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 52; poissa 39 (äänestys 304). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 55 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 51; poissa 39 (äänestys 305). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 56 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 52; poissa 37 (äänestys 306). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 57 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 47; poissa 43 (äänestys 307). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 58 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 19; poissa 37 (äänestys 308). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 59 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 66; poissa 37 (äänestys 309). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 60 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 52; poissa 37 (äänestys 310). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Oras Tynkkysen ehdotus 61 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 51, tyhjiä 1; poissa 43 (äänestys 311). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Olga Oinas-Panuma (kesk) ja Mika Riipi (kesk) tarkoittivat äänestää ”ei” kohdassa 11 ja Tiina Elo (vihr) ja Pia Lohikoski (vas) tarkoittivat äänestää ”jaa” kohdassa 26.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 35 mietinnön mukaisena.

Asian käsittely keskeytettiin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt, arvoisat edustajat, täysistunto keskeytetään eduskuntaryhmien kokouksia varten, ja sitä jatketaan kello 16.

Täysistunto keskeytettiin kello 12.38.

2.5. Pääluokka 28 Valtiovarainministeriön hallinnonala

Puhemies Jussi Halla-aho: Esitellään valtiovarainministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 28.

Pääluokan yleiskeskustelua jatketaan tässä vaiheessa enintään kello 18.30 asti. — Keskustelu. Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.01 **Minna Reijonen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsitellään hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitusta.

Hyvinvointialueiden rahoitukseen esitetään 26,2 miljardia euroa, mikä on noin 1,6 miljardia euroa enemmän kuin vuoden 24 varsinaisessa talousarviossa. Vuodelle 24 budjetoituun rahoitukseen sisältyy jälkikäteen maksettua vuoden 23 rahoitusta, joten hyvinvointialueiden rahoituksen todellinen kasvu on noin 2,2 miljardia euroa vuonna 25. Hyvinvointialueiden rahoitusta kasvattavat noin 800 miljoonan euron indeksikorotus sekä noin 270 miljoonan euron palvelutarpeen kasvusta aiheutuva lisäys.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Valiokunta korostaa, että hyvinvointialueiden osuus on lähes 30 prosenttia valtion talousarviosta. Julkisen talouden vaikea tilanne edellyttää sopeutustoimia hyvinvointiyhteiskunnan ja sen palveluiden turvaamiseksi, ja tässä kokonaisuudessa hyvinvointialueilla on keskeinen merkitys.

Valiokunta pitää tärkeänä valtion hyvinvointialueisiin kohdistamaa ohjausta. On keskeistä, että budjettirajoite ei muodostuisi pehmeäksi ja että kustannusten kasvun hillinnästä pidetään kiinni. Sopeutustoimet on hyvä hyödyntää mahdollisuutena uudelleensuunnata toimintaa, järjestellä sitä kustannusvaikuttavammalla tavalla samalla perustasoa painottaen.

Perustason vahvistamisessa alueilla on otettu käyttöön erilaisia ratkaisuja, kuten omalääkärimalli ja omatiimimalli. Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että hyvinvointialueet jatkavat määrätietoisesti työtä talouden tasapainottamiseksi ja painotuksen siirtämiseksi erikoistalolta perustasolle.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa tuotiin esille, että hyvinvointialueiden talouden tasapainottaminen on haasteellista ja toimintaympäristö on vaikea palkka-, ostopalvelu- ja muiden kustannusten nousun takia. Moni hyvinvointialue on esittänyt alijäämän kattamiskauden pidentämistä, ja osa alueista kokee nykyisen kattamisvelvollisuuden johtavan epärealistisiin säästöpainaisiin.

Valiokunta korostaa, että toisaalta osa alueista on onnistunut tasapainottamistoimissa ja onnistuneen kattamaan alijäämät vuoden 26 loppuun mennessä. Valiokunta nostaa myös esille sen, että alijäämän kattamisvelvoitteen saavuttamatta jääminen ei automaattisesti tarkoita arviointimenettelyä. Olennaista on, että jokainen alue tekee tässä hetkessä parhaansa taloutensa sopeuttamiseksi perustuslain turvaamia palveluita vaarantamatta.

Valiokunta pitää hyvinvointialueiden toiminnan kehittämisessä, kustannusten kasvun hillitsemisessä ja talouden tasapainottamisessa keskeisenä tiedolla johtamista ja luotettavan tietopohjan kehittämistä. On hyvä, että vaikuttavuusperusteiseen ohjaukseen ja yleiseen vaikuttavuuden kehittämiseen on kiinnitetty huomiota niin hallituksessa kuin myös yksittäisillä hyvinvointialueilla.

Valiokunta pitää tärkeänä tehtävien ja velvoitteiden keventämistä, mikä antaa hyvinvointialueille mahdollisuuksia joustavammin vastata palvelutarpeeseen tilanteessa, jossa henkilöstön saatavuudessa on haasteita.

Hoitoonpääsyn osalta valiokunta toteaa, että paljon on myös hyvää kehitystä tapahtunut. Isossa kuvassa perusterveydenhuollon hoitoonpääsy on parantunut ja hoitojonot lyhentyneet, minkä lisäksi digitaalinen asiointi on ottanut suuria kehitysaskeleita.

Samalla käydään läpi myös seuraava kohta 28.90 eli kuntien tukeminen.

Kuntien valtionapujen rakenne muuttuu vuonna 25. Laskennalliset valtionosuudet kasvavat työvoimapalvelu-uudistuksen seurauksena, ja toisaalta valtionavustukset alenevat muun muassa kotoutumiskorvausten alentamisen ja muiden valtiontalouden säästöjen takia. Kuntien käyttötalouden valtionapuun osoitetaan kaikkiaan 5,6 miljardia euroa, josta laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 4,7 miljardia euroa.

Valiokunta toteaa, että kuntatalouteen kohdistuu ensi vuonna erityisen paljon muutoksia. Valtion toimenpiteet vahvistavat kuntataloutta hallituksen laskelman mukaan noin 270 miljoonalla eurolla vuoteen 24 verrattuna.

Työvoimapalvelut ovat kunnille uusi valtionosuustehtävä. Työvoimapalveluiden järjestämiseen ja kotoutumisen edistämiseen osoitetaan koko maan tasolla täysimääräinen yleiskatteinen valtionosuusrahoitus, 658 miljoonaa euroa. Vuonna 25 voimaan tulevien

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

uudistusten vaikutukset kuntatalouteen riippuvat suurelta osin siitä, miten kunnat onnistuvat työllisyyden hoidossa. Tehokas työllistyminen alentaa etuusmenoja, TE-palvelujen menoja sekä lisää kunnallisverotuottoa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kaikki tehtävämuutokset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti. Valtionosuustehtävien muutoksessa valtion rahoitusvastuun täysimääräinen toteutuminen edellyttää myös sitä, että uusien tehtävien ja velvoitteiden vaikutukset kuntatalouteen arvioidaan reaalisesti.

Valiokunta toteaa, että laajemmin tarkasteltuna valtion toimenpiteiden kuntatalousvaikutuksiin liittyy epävarmuuksia koskien muun muassa sitä, [Puhemies koputtaa] millaisia erisuuntaisia ja epäsuoria vaikutuksia sosiaaliturvaetuuksien, palkkatuen ja kotoutumislain muutoksilla on kuntiin.

Lopuksi haluan kiittää valiokuntaa ja myös ministeriä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Ikonen, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

17.07 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen: Arvoisa puhemies! Haluan myös aloittaa valiokunnan ja eduskunnan kiittämällä tämän talousarvion käsittelystä.

Aloitan ensin kuntapuolesta. Kunnilla on kaiken kaikkiaan hyvin keskeinen rooli sivistyksen ja alueellisen elinvoiman luojina, ja siksi hallitus on halunnut myöskin tehdä töitä kuntien rahoituksen turvaamiseksi myöskin tässä talousarviossa. Näiden valtion toimenpiteiden yhteisvaikutuksen arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 miljoonalla eurolla suhteessa edellisen vuoden talousarvioon. Tästä huolimatta me voimme nähdä varjoja kuntataloudessa, ja kuntatalousohjelma kertoo osaltaan myöskin kuntatalouden näkymien heikkenevän. Kunnat ovat myöskin monella tavalla hyvin suurten muutosten keskiössä. Takana on jo sote-uudistus, jossa sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut siirtyivät hyvinvointialueille, ja nyt vuodenvaihteessa TE-palvelut siirtyvät pysyvästi kuntien vastuulle. Se muuttaa kuntien roolia merkittäväällä tavalla.

Talouden puolella, jos katsomme kuntien rahoitusta, yksi osa tästä kuntien keskeisestä rahoituksesta ovat myöskin kuntien valtionosuudet. Kuntien peruspalveluiden valtionosuus on vuodelle 2025 noin 3,4 miljardia euroa. Tämä valtionosuus kasvaa lähes 900 miljoonaa euroa, ja tämä kasvu johtuu pitkälti tästä TE-uudistuksesta ja näiden palveluiden siirtymisestä valtion vastuulta kunnille ja myöskin kotoutumislain kokonaisuudistuksesta. Valtionosuuteen kohdennetaan näihin uudistuksiin liittyen noin 870 miljoonaa siirtona muilta hallinnonaloilta.

Edelleenkin tässä talousarviossa muun muassa vahvistetaan perusopetusta, ja sinne lisätään kolme vuosiviikkotuntia. Oppimisen tukea uudistetaan ja maahanmuuttajaahtien asemaa parannetaan. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräinen rahoitus. Hallitus jatkaa ensi vuoden aikana edelleen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen eteenpäinviemistä. Edelleenkin hallitus jatkaa norminpurkukokonaisuutta, ja me viemme eteenpäin myöskin erilaisten kumppanuuksien rakentamista erikokoisten ja erilaisten kaupunkien kanssa.

Arvoisa puhemies! Jos sitten muutama sana hyvinvointialueitten tilanteesta. Täälläkin salissa on keskusteltu paljon hyvinvointialueitten vaikeista talouden tilanteista viime aikoina. Hyvinvointialueitten tehtävänä on järjestää ihmisten tärkeät sosiaali-, terveys- ja pelastustehtävät, ja me haluamme hallituksena, että alueet myöskin onnistuvat tässä

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

työssään. Hyvinvointipalveluitten turvaaminen on meidän yhteinen ja tärkeä tehtävä, ja me kaikki tiedämme myöskin sen, ettei ole yhtä ainoata autuaaksi tekevää keinoa tähän tilanteen ratkaisuun vaan tarvitaan laajasti erilaisia toimia palveluitten uudistamiseksi ja henkilöstön riittävyys turvaamiseksi. Samalla on myöskin parannettava rahoitusmallin kannustavuutta ja ohjauksen toimivuutta. Nämä kaikki keinot ja paljon muutakin hallitus valitsi ohjelmaansa ja on tekemässä parhaillaan, jotta tavoitteisiin päästään.

Keskeiset lait koskien erityisesti palveluitten sisältöä, rahoitusmallin muutoksia ja ohjauksen kehittämistä etenevät aikataulussa. Myös valtionohjausta tiivistetään, jotta me voimme tukea hyvinvointialueita palveluitten järjestämisen onnistumisessa ja talouden tasapainottamisessa. Hyvinvointialueitten rahoitus ensi vuodelle on yhteensä noin 26,2 miljardia euroa eli vajaa kolmannes koko tästä valtion budjetista. Se kasvaa noin 2,2 miljardia euroa. Suurta kasvua selittää erityisesti ensimmäistä kertaa rahoitukseen tehtävä lakisääteisen rahoituksen jälkikäteistarkistus vuoden 23 osalta, joka lisää rahoitusta 1,4 miljardia euroa. Toiseksi sen rahoituksen sisällä on indeksikorotus, joka lisää hyvinvointialueitten rahoitusta noin 730 miljoonaa, ja edelleenkin palvelutarpeen kasvu lisää rahoitusta noin 240 miljoonaa euroa.

Sote-menojen kasvu on kaikkiaan merkittävä haaste meidän koko julkiselle taloudelle. Kun me näemme, että tämä rahoitus kasvaa vuosittain, ja vaikka se kasvaa näinkin paljon, niin silti me näemme, että nämä rahat ja henkilöstö eivät riitä, jos uudenlaisia tekemisen tapoja ei saada käyttöön. Siksi vuosien ja vuosien hallinnon uudistamisen jälkeen katse on nyt tällä hetkellä palveluiden uudistamisessa. Hyvinvointialueilla tehdään paljon töitä palveluitten uudistamiseksi, ja siihen me myöskin hallituksena kannustamme ja sitä pyrimme tukemaan.

Arvoisa puhemies! Vielä lopuksi: Valtion puolesta valtion aluehallinnonuudistus etenee. Laaja toimeenpanohanke on käynnistynyt, ja hallituksen esitys annetaan viimeistään alkukeväästä. Tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaisia lupa- ja valvontakäytäntöjä ja luvituksen sujuvoittamista. Huolehdimme myöskin siitä, että toiminta jatkuu häiriöttä tämän uudistuksen ajan. Edelleenkin valtion viranomaisten valmiutta ja varautumista vahvistetaan kiinteistöjen osalta. Kriittisen toiminnan jatkuminen toimitiloissa halutaan varmistaa myöskin häiriö- ja poikkeusoloissa, ja tämän lisäksi erityisesti suuret, pääosin turvasektorille kohdistuvat hankkeet nostavat valtion toimitilainvestointien tasoa. Senaatti-kiinteistöjen ja Puolustuskiinteistöjen valtuudeksi esitetään 850 miljoonaa euroa.

Ja vielä lopuksi digitalisaation puoli: Siellä keskeisimmät digitalisaatiota edistävät hankkeet ensi vuonna ovat siirtyminen ensisijaisesti digitaaliseen viranomaisviestintään ja edesmenneen omaisen asioiden hoitamisen sujuvoittaminen. Lisäksi puramme [Puhemies koputtaa] myöskin digitalisaation esteitä. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Lohi, olkaa hyvä.

17.12 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, kuten ministeri tässä edellä totesi, että hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa merkittävästi. Siellähän ovat paitsi nämä indeksit myös sitten tämä jälkikäteistarkistus, joka tulee ensimmäisen kerran maksuun ensi vuonna.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Siitä huolimatta tosiasiahan on, minkä me tiedämme varmasti, että hyvinvointialueiden kustannustaso on noussut — erityisesti vuonna 23 hypähti pääosin hyvinvointialueista riippumattomista syistä, siellä oli palkkaratkaisua, yleistä inflaatiota. Kun tämä jälkikäteistarkistus ei jää pohjiin vaan se maksetaan aina kunakin vuonna katsoen kaksi vuotta taaksepäin, niin tästä tulee tämmöinen kierre, jossa oikein koskaan eivät nämä todelliset kustannukset ja rahoitus tule kohtaamaan toisiaan.

Haluaisin kysyä ministeriltä: Jaatko tämän huolen, että tässä on tämmöinen valuvika? Siellä on ehkä muitakin. Ja voisiko olla, kun tämä ongelma on yhteinen ja tätä pitäisi ratkoa pitkällä aikavälillä myös tulevia hallituskausia ajatellen, että kannattaisi ehkä laittaa tähän tämmöinen parlamentaarinen työryhmä, jossa mietittäisiin pitkällä tähtäimellä, mikä olisi [Puhemies koputtaa] tämä hyvinvointialueiden rahoitusmekanismi myös kannustavuuden näkökulmasta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja valiokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.14 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueet ovat tosiaan joutuneet toimimaan haastavassa tilanteessa, jossa koronakriisin vaikutukset, henkilöstöpula, väestön ikääntyminen ja kasvavat kustannukset vaikeuttavat palveluiden kehittämistä. Äkilliset leikkaukset eivät ratkaise näitä ongelmia vaan voivat johtaa siihen, että kalliimpien korjaavien palveluiden tarve kasvaa ja kustannukset lisääntyvät entisestään. Alijäämävelvoitteiden kattamisaikataulu oli sellainen, että kuulemisissa oikeastaan kaikki asiantuntijat olivat yhtä mieltä, että lisäaika auttaisi siihen, että säästöjä voitaisiin kohdentaa järkevämmiin. Aikooko hallitus tarttua tähän ja pidentää tätä alijäämien kattamisaikaa?

No, toinen keino, jota olemme alueiden avuksi tarjonneet, on verotusoikeus. Tässä se mahdollistaisi enemmän autonomiaa hyvinvointialueille, enemmän mahdollisuuksia toteuttaa juuri niitä keinoja, joilla sitten palvelut saataisiin toimimaan paremmin ja myös säästömahdollisuudet olisivat ehkä paremmin käytettävissä pidemmällä aikavälillä [Puhemies koputtaa] ja investointeja pystyttäisiin tekemään. Aikooko hallitus tätä selvittää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkomaa, olkaa hyvä.

17.15 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On päivän selvää, että tulevina vuosina raskas aluehallintomalli on arvioitava, mutta nyt on keskityttävä palveluihin uudistaen toimintatapoja ja rakenteita, jotta olemassa oleva osaava henkilöstö ja ensi vuonnakin kasvavat määrärahat riittävät yhdenvertaisiin palveluihin.

Rahoitusta on uudistettava. Edellisen hallituksen epäonnistunut rahoitusmalli on todellakin korjattava. Vakava esimerkki rahoitusmallin ongelmista ovat ne yt-neuvottelut, joita HUSissa on juuri käyty. Sanonkin tässä, että yliopistosairaalalisä on uudistettava. Valtakunnallisesti keskitetyn erityistason sairaanhoidon rahoitus olisi syytä allokoida suoraan valtiolta yleiskatteellisesta rahoituksesta erillisenä. Kannustan hallitusta tähän, ja myöskin budjettimietinnössä on tähän viitteitä ja kannusteita.

Kysyn myös siitä, kun aluehallintouudistuksessa suuret kaupungit kokivat aika kovia ja niiden kassa oikeastaan ryöstettiin, jos sen tässä karrikoi. Kysynkin: miten voitaisiin toimia

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

niin, aikooko hallitus tehdä toimia, että suuret kaupungit saisivat pitää [Puhemies koputtaa] oikeudenmukaisemman osuuden verotuloistaan, [Puhemies koputtaa] jotta niiden investointikyky ei täysin rapautuisi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

17.16 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jatkan jaoston käymistä asioista vielä kuntien tukemiseen liittyen. On poikkeuksellista, että haastava taloudellinen tilanne ei koske vain väestöltään väheneviä, syrjäisiä ja pieniä kuntia vaan osin myös suurempia kaupunkeja, joilla on suuria investointipaineita. Valiokunta korostaa, että kunnan talouden kestävyys ei tarkoita vain käyttömenojen ja tulojen tasapainoa vaan myös liikkumavaraa investointeihin ja elinvoiman kehittämiseen. Valtionosuusjärjestelmää uudistetaan parhaillaan kustannusneutraalilla tavalla vastaamaan sote-uudistuksen ja TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä järjestelmän uudistamista. Sote- ja TE-uudistukset ovat tuoneet suuren muutoksen verrattuna aiempaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

17.17 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa avauspuheenvuorossanne, ministeri, totesitte, että nämä hallituksen toimenpiteet vahvistavat ensi vuoden osalta kuntataloutta, ja sitten viittasitte aivan oikein siihen, niin kuin on tuolla mietinnössäkkin, että kun katsomme kehyskaudella eteenpäin, niin kuntien taloudellinen tilannehan tässä on heikkenemässä.

Mutta olisin oikeastaan kysynyt siitä, että kun nyt katsoin tuon teidän ministeriönne tämänpäiväisen ennusteen, niin kuntatalouden osaltahan se ennuste on kohtuullisen karu. Täällä paljon enemmänkin puhutaan tästä hyvinvointialueiden tilanteesta tai valtion tilanteesta, mutta myös kuntatalouden osalta ensi vuosihan tulee olemaan huomattavasti heikompi kuin tämä vuosi. Ja ottaen nyt sitten huomioon ne kaikki muutokset, joita tässä on jo tehty tai on suunnittelupöydällä, millä tavalla hallitus aikoo nyt tarkastella tätä kuntien heikkenevää taloustilannetta? Eihän käy niin, että kunnat jäävät tässä nyt sitten alueiden ja valtion taloustilanteen jalkoihin, vaan myös kuntien tulevaisuudesta pidetään huolta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.19 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin olen itsekin huolestunut edustaja Räsänen tapaan kuntien tilanteesta. Kyllä tämä työvoimapalveluiden uudistaminen tunnetusti vie painopistettä valtion suuntaan. Totta kai siinä tavoitteena on jakaa sitä päätösvaltaa alaspäin ja sitä toimintaa, mutta käytännössä — kuten perustuslakivaliokunnassa lausuttiin tästä työvoimapalvelujen uudistamisesta, kun siellä on tämä niin sanottu kuntien vastuu niistä työttömyyden kustannuksista — se johtaa siihen hyvin nopeasti, kun työttömyys jatkuu pitkään, että kuntien vastuu kasvaa ja se vie kunnilta kyllä rahat. Heikossa taloudellisessa asemassa olevat kunnat ovat välittömästi sen takia ihan todella suurissa taloudellisissa vaikeuksissa

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

ja saattavat joutua tähän selvitysmenettelyyn, joka johtaa kunnan lopettamiseen, tavalla tai toisella.

Kysyn teiltä, arvoisa ministeri tästä, kun perustuslakivaliokunta otti kantaa siihen, että valtion pitää tarkkailla tilannetta ja mahdollisesti palata asiaan, että rahoitus ei romahduta kuntien itsehallintoa, koska koko suomalainen demokratiahan perustuu kuntien itsehallintoon. Jos tällä keinoin kuntia jatkuvasti syödään, sen seuraukset ovat arvaamattomat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, Otto, varsågod.

17.20 **Otto Andersson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Edustaja Sarkomaa otti tärkeän asian esille HUSin kansallisista erityistehtävistä ja niiden mahdollisesta rahoituksesta. Tiedämme, että HUSin tilanne on ollut erittäin vakava. Kun siellä on tehty todella kurjia päätöksiä sekä Lohjan että Raaseporin sairaaloiden osalta, niin olisin kysynyt ministeriltä, miten hän näkee tämän asian.

Toinen asia, mistä olisin kysynyt, liittyy sitten valtionosuusjärjestelmän uudistukseen. Sote-uudistuksen jälkeen kunnille jäi edelleen tämä terveyden edistämisen tehtävä, mutta samalla ei huolehdittu riittävästä taloudellisista kannustimista kunnille. Se on huono asia, koska tiedetään, että kulttuuri, liikunta ja vapaa-ajan toiminta ovat tosi tärkeitä terveyden edistämisen tehtäviä. Tullaanko tätä asiaa tarkastelemaan nyt sitten ensi vuonna, kun tätä VOS- järjestelmää uudistetaan? Katsotaanko myös hyvinvointialueiden osalta, miten voitaisiin kannustaa enemmän rahoitusjärjestelmän kautta näitä ennaltaehkäiseviä tehtäviä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

17.21 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pääluokka 28, jota nyt käsittelemme, on 40 miljardia eli melkein puolet koko tästä budjetista, ja siellä, niin kuin tiedämme kaikki, suurin momentti on tämä hyvinvointialueiden rahoitus 26 miljardia. Siihen sisältyy myös yksi tämän budjetin vakavimpia ongelmia, ei siis pelkästään tähän määrärahaan vaan siihen nelivuotisjaksoon, joka on vuodesta 23 vuoteen 26. Se ongelmahan on se, että kulut kertyvät joka vuodelta mutta täydet tulot eivät kerry joka vuodelta, koska jälkikätestarkastus on mukana vasta 25 eli ensi vuonna ja vuonna 26, jolloin vuosien 23—24 alijäämästä täällä itse budjettikirjassa, siellä yleisperusteluosassa sivulla 93, arvioidaan, että kumulatiivinen alijäämä olisi vuoden 26 lopussa 3,6 miljardia euroa. Tämä on se suuri ongelma, joka on nyt johtanut ja johtamassa siellä kentällä vakaviin häiriöihin ja liian suuriin leikkauksiin. Tähän täytyy nyt löytää ratkaisu, siihen ovat jo muut täällä viitanneet. [Puhemies koputtaa] Itse en ole ihan varma, riittääkö edes se vuoden 28 jakso tähän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Väyrynen, olkaa hyvä.

17.22 **Ville Väyrynen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos sekä ministerille että hyvinvointialueille yhteistyöstä, jota nyt tällä hetkellä tarvitaan näissä hyvinkin tiukoissa tilanteissa.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Paljon on puhuttu tuosta valvonnan tai seurannan lisäämisestä. Valtiovarainvaliokunta on kiittänytkin sitä, että tätä tietynlaista ohjausta lisätään, ja siitä on tullut jonkun verran kritiikkiä ikään kuin mikromanageeraamismielessä, mutta mitä itse olen kuullut hyvinvointialueilta, niin siitä ollaan oltu hyvinkin tyytyväisiä, että saadaan keskusteluyhteys ministeriöön, ja tämä on semmoista yhteistyötä mitä kaivataan.

Toinen asia oikeastaan: Paljon tulee palautetta tästä alijäämän kattamisvelvoitteen pidentämisestä. Kun katsoo vaihtoehtobudjetteja, niin se taisi olla yhtä vaille kaikilla oppositiopuolueilla siellä ehdotuksena, mutta millekään ei ollut laskettu minkäänäköistä kustannusvaikutusta. Tämä on semmoinen asia, mikä on pyörinyt täällä keskusteluissa paljon, ja kun oma ymmärrykseni on, että sillä on ihan merkittävä kustannusvaikutus per vuosi, niin pystyykö ministeri valaisemaan tätä, kuinka paljon se merkitsisi oikeastaan meidän valtiontaloudessa vuoden päälle, jos tähän mentäisiin? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

17.23 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueet todella joutuvat toimimaan erittäin vaikeassa rahoitustilanteessa, järjestämään suomalaisten sosiaali- ja terveys- ja pelastustoimen palveluita, ja säästötavoitteet ovat todella kovat. Se näkyy käytännössä ensi vuoden budjeteissa ja taloussuunnitelmissa, joita eri alueet ovat nyt joutuneet tekemään. Käytännössä jos todella noita suunnitelmia ja budjetteja viedään toimeen, niin se tarkoittaa merkittäviä henkilöstövähennyksiä, se tarkoittaa merkittävää palveluverkon supistamista, merkittäviä palveluiden heikentämisiiä, ja ainakin tästä syystä keskusta on omassa vaihtoehdossaan esittänyt hyvinvointialueille vahvempaa rahoitusta, koska me haluamme turvata nämä palvelut.

Se on johtanut myös erittäin vaikeisiin tilanteisiin lainsäädännön noudattamisen suhteen, koska jos pidämme kiinni tästä tiukasta alijäämien kattamistavoitteesta, niin se tulee kyllä näkymään siinä, miten me pystymme tätä substanssilainsäädäntöä ja sen velvoitteita täyttämään. Kysyisin ministeriltä — palvelut kuuluvat tietysti ministeri Juusolle mutta rahoitus teille, ministeri Ikonen: tunnistatteko [Puhemies koputtaa] tämän ristiriidan, ja mitä sille pitäisi tehdä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.25 Jaana Strandman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! TE-palvelujen uudistus on kunnille merkittävä ja muuttaa kuntataloutta ja toimintamalleja vuodenvaihteessa. Uudistuksen tavoitteena on edistää työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisätä työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Tavoitteena on saavuttaa 10 000 lisätyöllistä ja myös pienentää kuntien pitkäaikaistyöttömyydestä aiheutuvia kustannuksia.

Kuntien pitää pystyä synnyttämään uusia toimenpiteitä yritysmaiseen suuntaan. Työllistyminen tehostuu, kun kunnan työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut ja koulutuspalvelut ovat yhden järjestäjän, niin sanotun yhden luukun, vastuulla.

Hyvä ja tavoitteellinen työllisyyden hoito ehkäisee syrjäytymistä ja tuo elinvoimaa alueille ja sitä kautta Suomeen. Arvoisa ministeri: kuinka TE-palvelu-uudistuksen

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

vaikuttavuutta tullaan seuraamaan, jotta tavoitteet toteutuvat ja kuntien talous kestää? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

17.26 **Mats Löfström r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Talousarvioehdotuksessa on myös Ahvenanmaan tasoitus. Se on summa, jonka Ahvenanmaa saa takaisin Ahvenanmaalla maksettavista veroista. Ahvenanmaalaiset maksavat veroja valtiolle aivan samoin perustein kuin kaikki muutkin suomalaiset. Ahvenanmaa saa sitten takaisin Ahvenanmaan valtuuskunnan itsehallintolain nojalla päättämän tasoituksen rahoittamaan kaiken sen toiminnan, jonka Ahvenanmaalla kustantaa Ahvenanmaan itsehallinto eikä valtio.

Tässä kuussa on kulunut tasan viisi vuotta siitä, kun eduskunta hyväksyi mietinnön Ahvenanmaan itsehallintolain uudesta talousjärjestelmästä. Asian läpivieminen eduskunnassa oli pitkä ja vaikea tie. Sama koskee nyt itsehallintolain muuta työtä, jota on jatkettava. On korkea aika, että saamme tällä vaalikaudella valmiiksi itsehallintolakia koskevan uudistuksen. Olen varma, että se onnistuu. Haluan kiittää Ahvenanmaasta vastaavaa ministeri Ikosta hänen työstään saada prosessi eteenpäin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

17.27 **Saku Nikkanen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä on monissa puheenvuoroissa tätä hyvinvointialueiden alijäämän kattamisvelvoitetta tiedusteltu. Ehkä sen saman kysymyksen voi myös toistaa, ja varmaan olisi ihan hyvä myöskin avata edustaja Väyrysellä ja ihan meille kaikille sitä, mitä se ihan käytännössä tarkoittaisi.

Kyllä ainakin itse olen siinä käsityksessä, että kyse on kuitenkin siitä, että annetaan vain hyvinvointialueille lisää aikaa menneiden alijäämien kattamiseksi, ja silloin sillä ei tässä kohden ole sellaista budjettivaikutusta, mitä ehkä tässä on annettu ymmärtää. Ihan samalla tavalla kuin meidän hallitus perustelee sitä, että he haluavat riittävän pitkän ajan valtiontalouden tasapainottamiseksi, samalla tavalla hyvinvointialueet tarvitsevat sen lisääikansa. Me tiedämme, että siellä on tehty hyviä päätöksiä, on saatu säästöjä aikaiseksi, mutta kyllä tällä hetkellä se viesti sieltä on ihan selkeä ja suora, että tämä taso, millä niitä säästöjä sieltä haetaan, on aivan liian tiukka ja kova, [Puhemies koputtaa] ja sitä kautta ne leikkaukset valuvat nimenomaan sinne perusterveydenhuollon palveluihin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valtola, olkaa hyvä.

17.28 **Oskari Valtola kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa palveluiden näkökulmasta hyvin, ja isolla osalla hyvinvointialueita, taitaa olla kaikilla, on ollut myös sopeutusohjelmia tähän taloudelliseen tilanteeseen sopeutumiseen. Hyvinvointialueille annettu rahoitus on lähes kolmasosa valtion budjetista, ja nousutahti oli tuossa hyvinvointialueiden alkuvuosina erittäin voimakasta. Nyt se on vähän rauhoittunut, [Aki Lindén: Sama kuin kunnissa!] mutta jos otamme huomioon sen, että Suomi on eilen tulleiden tietojen mukaan EU:n ainut maa, missä talous on supistunut vuodesta 2019 tähän mennessä, niin se luo meille sen

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

ongelman, että on äärettömän tärkeää, että hyvinvointialueiden kulujen kasvuvauhtia saadaan hidastettua. Olisinkin kysynyt arvoisalta ministeriltä: Miltä hyvinvointialueiden talousarviot näyttävät vuosille 25 ja 26? Miten lähellä olemme tasapainoa tulevaisuudessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

17.29 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallintovaliokunnassa olemme saaneet selvityksen kuntien taloudesta, ja tilanne on todellakin se, että kuntatalous heikkenee. Hallitus on leikannut kuntien rahoitusta, ja toisin kuin hallitusohjelmassa sitouduitte, kuntien tehtäviä ei ole vastaavassa suhteessa purettu, toisin kuin tulisi. Kunnat ovat antaneet noin 500 normienpurkuehdotusta. Olisi mukava kuulla, mikä niiden tilanne on.

Samoin hallitusohjelmassa sitouduitte toteuttamaan kuntien valtionosuusuudistuksen, ja se esitys käsittääkseni olisi pitänyt tässä alkuvuodesta eduskunnalle tuoda. No, nyt kuitenkin julkisuudessa olleiden tietojen mukaan sitä päätettiin lykätä, ja itse asiassa selvityshenkilöiden raportti tuli tällä viikolla julki. Nyt kun kuulumme, että verotus on Suomessa, suomalaisille, tiukinta kymmeneen vuoteen, niin valitettavasti monissa kunnissa se vain tiukkenee, varsinkin jos tätä valtionosuusuudistusta ei toteuteta oikein, siis sillä tavalla, että kuntien väliset verotuserot, veroprosenttiero, eivät repeä, niin kuin ne nyt ovat jo revenneet. Kuinka aiotte nyt tämän valtionosuusuudistuksen kautta ehkäistä sitä, että meille muodostuu kunnallisveroparatiiseja ja kunnallisverokatastrofeja tiettyihin kuntiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hamari, olkaa hyvä.

17.31 Lotta Hamari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille ja puheenjohtajalle. Tässä puheenjohtajan esittelyssä tuli, että haluttaisiin panostuksia sinne perustasolle, mutta nyt on kuitenkin niin, että tosiaan hoitotakuulainsäädäntöä on purettu, joten millä tavalla sinne perustasolle pystymme nyt sitten oikeasti niitä panostuksia saamaan? Tätä sairaalaverkkoesitystäkin olisi ollut helpompi ymmärtää, jos se sama raha, mitä sieltä säästyy, olisi oikeasti panostettu sinne perusterveydenhuoltoon. Kun te puhutte yleiskatteellisesta rahasta, ymmärrämme hyvin, että sitä on vaikea korvamerkitä, mutta eikö juuri silloin tämä lainsäädäntö olisi meidän keino sinne perusterveydenhuoltoon panostaa?

Juuri nyt Pirha on kokoontunut, ministeri, meidän alueellamme. Aluevaltuustosta on tullut juuri päätöksiä budjetista, ja siellä on esimerkiksi näistä ennalta ehkäisevistä toimista ja terveyttä edistävistä toimista ikäviä uutisia. Muun muassa ikääntyneiden päivätoiminnasta karsitaan, siellä on myöskin lähitorien konseptia jouduttu muuttamaan. Kun tämä terveyttä edistävä työ on sekä kunnan että hyvinvointialueen vastuulla, niin nyt on riski, että kukaan ei tee sitä. Millä tavalla me huolehdimme, että nämä kustannusvaikuttavat, oikeasti hyödyttävät keinot auttaisivat meitä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.32 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomen taloudellinen tilanne vaatii meiltä kaikilta päättäjiltä vastuullisuutta.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Hyvinvointiyhteiskuntamme rahoituksen turvaaminen edellyttää kasvun kiihdyttämistä, talouden sopeuttamista ja rohkeaa uudistamista. Tämä ei ole vain hallituksen tehtävä vaan koko maan yhteinen tavoite. Hyvinvointialueiden kohdalla voimme olla ylpeitä siitä, että niiden johtajat ja työntekijät tekevät vahvaa työtä joka ainoa päivä suomalaisten hyväksi. Nyt meidän tehtävämme on antaa heille tuki ja työrauha jatkaa uudistuksia. Se varsinainen kysymys, jonka olen esittänyt tässä salissa aikaisemminkin, on se, miten voidaan varmistaa hyvinvointialueiden aito itsehallinto. Nyt tehtävät tulevat THL:ltä, STM:ltä ja rahat VM:ltä, itsehallintoa ei ole.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

17.33 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nostan itsekin esiin tämän valtiosuusjärjestelmän eli kuntien valtiosuusjärjestelmän uudistamisen. Nyt kun tuli selvityshenkilöiden raportti, niin monessa Pohjanmaan ja Pohjois-Suomen kunnassa ollaan nyt hyvin, sanoisinko, suorastaan peloissaan siitä, lähdetäänkö puuttumaan tähän kiinteistöveron tasausjärjestelmään voimalaitosveron osalta. Kyllähän se niin on, että sinne, missä on vesivoimalaitokset ja siihen liittyvät haitat, pitää myös sen kiinteistöverotuoton tulla ja sinne, missä tuulivoimaa kaavoitetaan, pitää hyödyt tulla. Näinhän sen pitää olla jatkossakin. Ei voi olla niin, että niistä hyötyvät muut kunnat kuin ne, jotka näin tekevät.

Itse asiassa, jos tällainen muutos tehtäisiin, tähän pysäyttäisi vihreän siirtymän investoinnit Suomessa. Ei ketään kiinnostaisi alkaa kunnassa tappelemaan siitä, tuleeko kuntaan tuulivoimakaava, jos ei siitä hyödytä mitään. [Petri Honkosen välihuuto] Sen takia haluan rohkaista ministeriä: ottakaa reilusti ja nopeasti kantaa — katkaistaan huhuilta siivet — ja kertokaa suomalaisille kunnille ja kuntapäätäjille, että tähän ei tulla koskemaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.34 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuntien menoista isoin osa kohdistuu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen, jonkun verran toisen asteen toteuttamiseen. Nyt valtiosuusien indeksikorotusten leikkaaminen on siis käytännössä leikkaus juuri näistä koulutuspalveluista. Tämän takia ollaan esitetty, että tästä peruspalveluiden valtiosuusien indeksileikkauksesta peruutettaisiin, ja siitä huomenna tullaan myös lausumissa äänestämään.

Tämä valtiosuusuudistus on sellainen, jota on kovasti odotettu. Se on varmasti siellä hallituksen pöydässä myös ristiriitainen valmisteltava, kun on erityyppisiä kuntia. Etenkin kasvukaupungit ovat pulassa investointien suhteen. Me tarvittaisiin lisää päiväkotia, kouluja ja joukkoliikenneinvestointeja. Jos tämä valtiosuusuudistus etenee, niin tullaanko näitä kasvukaupunkien tarpeita huomioimaan paremmin ja nimenomaan tätä investointipainetta?

Ehkä kysyn loppuun myös sen, että kun lainsäädännössä ollaan huomattu erilaisten norminpurkutalkoiden ohessa, että meillä on todella erilaisia tarpeita [Puhemies koputtaa] erikokoisissa kunnissa, niin lähdetäänkö tätä valmistelevaan, [Puhemies koputtaa] että lainsäädäntöä voitaisiin eriyttää.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

17.36 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Julkista taloutta tasapainotettaessa kunnilla ja erityisesti hyvinvointialueilla on tärkeä asema. Niissä tehdään se työ, joka onnistuessaan vähentää sote-kustannusten kasvua ja helpottaa siten julkisen talouden tasapainottamista. Valtion tehtävä on taata lainsäädännöllä ja rahoituksella kunnille ja hyvinvointialueille edellytykset onnistua tehtävissään. Kunnilla ja alueilla on tietysti itselläänkin suuri vastuu, ja niiltä odotetaan tarkkaa taloudenpitoa ja tehtävien asettamista tärkeysjärjestykseen.

Yhteistyön kuntien ja hyvinvointialueiden välillä tulee olla saumatonta, ja erityisesti rajapinta-alueisiin on kiinnitettävä huomiota. Enkä nyt tässä yksistään halua puuttua tähän HYTE-kertoimen asiaan, vaan laajemmassa ajattelussa tarvitaan hyvää johtamista ja tämän päivän hyvinvointialueiden, kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja yksityisen sektorin välistä koordinoitua. Tämä kokonaisuus ei vielä toimi parhaalla mahdollisella tavalla. Ostatteko, arvoisa ministeri, tämän oletuksen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

17.37 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eduskunnan suurin puolue on kuntapuolue, koska valtaosa meistä edustajista on myös oman kuntansa ja tänä päivänä myös oman alueensa, hyvinvointialueensa, edustajia. Meitä tässä eduskunnassa on tällä hetkellä salissa kolme kansanedustajaa, jotka tulivat valituiksi lähes 14 vuotta sitten kuntavaliokuntaan, hallintovaliokuntaan. Itse olen yksi heistä, ja siitä asti olen aina hämmästellyt, kuinka huonosti kunta—valtio-suhde kehittyy, vaikka me olemme sen suurimman puolueen eli kuntapuolueen edustajia kaikki tyynni.

Kunta—valtio-suhteessa niin TE-palveluiden siirto vajavaisilla rahoitusinstrumenteilla kuin nyt hyvinvointialueiden toiminnan tukeminen riittämättömillä toimilla tai liian kiirehdytyllä alijäämän kattamisvelvoitteella uhkaavat tätä meidän oman kuntapuolueemme menestystä ja tietenkin kuntalaisten, alueen asukkaiden, palveluiden turvaamista. Itse edustan Päijät-Hämeen hyvinvointialuetta sen valtuuston puheenjohtajana. Meidän asiantuntijamme ovat sanoneet, että talous tulisi tasapainoon ilman tätä kiirehtimistä [Puhemies koputtaa] alijäämän kattamisvelvollisuudessa. Oletteko, ministeri, tästä tietoinen? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola, olkaa hyvä.

17.38 **Mari Kaunistola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Olemme täällä syksyn aikana saaneet kuulla kovaa kritiikkiä, että sote-uudistusta ja sote-palveluita ollaan erittäin uhkaavasti nyt romuttamassa, kun rahoituksen ympärillä käydään tätä keskustelua. Hyvinvointialueiden arvio on kuitenkin ollut se, että ne ovat kysyneet järjestämään palvelut riittävän yhdenmukaisesti ja toisaalta väestön tarpeet huomioiden. Hoitoonpääsy ja hoidon aloituskin ovat joillain alueilla nopeutuneet.

Fakta on se, että väestö meillä vanhenee ja työikäinen väestö pienenee ja asioita on vain pakko alkaa tehdä uudella tavalla. Uusi ei aina ole pahasta. Joskus se voi olla kovin hyvästäkin. Digipalvelut, etä vastaanotot, liikkuvat palvelut voivat parhaimmillaan mahdollistaa hoitoa ja sitä nopeata yhteydenottoa, kontaktia alan ammattilaisiin.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Haluaisinkin kysyä ministeriltä: miten hallitus tukee alueita näiden liikkuvien ja digipalveluiden kehittämisessä, ja miten me voisimme vielä entisestäänkin kirittää hyvinvointialueita tässä kokonaisuuden saamisessa eteenpäin? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Anna-Kristiina Mikkonen, olkaa hyvä.

17.39 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueet ovat aikansa alusta olleet kiristyvän talouden sekä sopeuttamistoimien kourissa. Kesäkuussa eduskunnassa hyväksyttiin laki, jolla hyvinvointialueiden ohjausta niin taloudesta kuin itse asiassa hallinnostakin siirrettiin yhä enemmän valtiovarainministeriölle, ja tällä viikolla lainsäädännöllä supistettiin sairaalaverkkoa. Vuodenvaihteessa on valmistumassa ministeri Ikosen tilaama oikeudellinen selvitys kolmen tason edustajuudesta, mutta lienee myös syytä tehdä oikeudellinen selvitys hyvinvointialueiden itsehallinnosta valtion ja varsinkin valtiovarainministeriön koventuvan ohjauksen myötä. Kysymys tähän lienee: eikö niin?

Kuntataloudesta sen verran, että kuntatalouden tilanne on haastava ja tämä siirretty valtionosuusuudistus antaa odottaa itseään. Kuinka pitkään joudumme odottamaan tätä valtionosuusuudistusta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, varsågod.

17.40 Otto Andersson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tässä nyt muutama opposition edustaja on huomionut sen, että tämä valtionosuusjärjestelmäuudistus on myöhässä. Itse näkisin erittäin hyvänä asiana, että hallitus hyvin huolellisesti, kiirehtimättä ja hosumatta tekee tämän. Se on valtava uudistus, jolla on todella suuri merkitys meidän kunnille. Tässä yhteydessä on hyvä huomioda, että meillä on hyvin erilaisia kuntia — meillä on suuria keskuskaupunkeja, meillä on pienempiä kuntia — ja siksi toivon, että kun tätä kriteeristöä tarkastellaan, siinä otetaan huomioon etäisyydet, saaristo, kaksikielisyys ja monikielisyys muutaman asian mainitakseni.

Toinen asia on se, että on tosi hyvä, että tämä kuntien norminpurkutyö edistyy. Ehkä voisitte, arvoisa ministeri, avata, millaisia keskusteluja, minkätyyppisiä esityksiä sieltä on tullut — ei toki kaikkia näitä 500:aa tarvitse avata tässä. Mutta on hyvä muistaa, että byrokratiaa tarvitaan, eikä aina voi sanoa, että kaikki normit ovat turhia. Mutta onko siellä jotain tietäntyyppistä normistoa, josta voisi aloittaa? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

17.42 Eemeli Peltonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on linjannut, että turvallisuudesta vastaaville viranomaisille kohdistetaan muita viranomaisia pienemmät toimintamenosäästöt. Tämähän onkin lähtökohtaisesti aivan oikein, kun tiedostamme tämän ajankohtaisen turvallisuustilanteen.

Yksi turvallisuuteen hyvin kiinteästi liittyvä viranomainen on kuitenkin hallitukselta unohtunut, ja se on Tulli, joka kuuluu tänne valtiovarainministeriön hallinnonalalle. Tullia ei ole rinnastettu säästöpäätöksiä tehtäessä turvallisuusviranomaisiin toisin kuin esimerkiksi hallitusohjelmassa ja viimeisimmässä sisäisen turvallisuuden selonteossa, joka

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

täällä eduskunnassa on laajalla tuella aikanaan hyväksytty. Tulli onkin nyt valiokuntakuulemisissa sekä hallintovaliokunnassa että valtiovarainvaliokunnassa nostanut esiin vahvan huolen tästä sopeutuksen tasosta ja siitä, että kasvanut riski on olemassa sille, että huumeiden ja muiden laittomuuksien päätyminen tänne Suomen alueelle tulee kasvamaan, kun Tulli joutuu toimintaansa sopeuttamaan.

Kysyisinkin vastuuministeriltä: aioteko edistää sitä, että Tullin sopeutuspaineet yhtenä turvallisuusviranomaisena kohtuullistettaisiin samalle tasolle [Puhemies koputtaa] näiden muiden turvallisuusviranomaisten kanssa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.43 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kunnista kysyn minäkin. Kuntien tuloveroprosentit liikkuvat 4,6:n ja 10,6:n välillä, eli siitä näkee haitarin. Sitten näkee, että yhden tuloveroprosentin arvioitu tuotto tänä vuonna pienimmässä Merijärven kunnassa on 135 euroa per asukas ja suurin tulo Kauniaisissa 459 euroa per asukas. Tässä näkyy se kuntien haitari. Kuntia vastassa on TE-uudistus, jonka on arvioitu olevan 100 miljoonaa miinuksella siitä, mitä tarvittaisiin. Toimeentulotuen kasvu 700 miljoonasta 1 100 miljoonaan, 400 miljoonaa kasvua, siitä 200 miljoonaa tulee kunnille. Veroprosentin arvellaan kasvavan yhdellä prosenttiyksiköllä vuoteen 28 mennessä. VOS siirtyy.

Arvoisa ministeri, miten arvellette, että näin erilaisista lähtökohdista kunnat tulevat tässä pärjäämään, ja mitkä vaativat erityistoimenpiteitä, niin että ne kunnat pärjäävät?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

17.44 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että edustaja Lohi otti täällä esiin tämän voimalaitosten kiinteistöveron. Olen nimittäin tismalleen samaa mieltä siitä, että kyllä sen verotuoton eli hyödyn pitää kohdentua sinne, minne se haittakin kohdentuu. Tästä periaatteesta on tosiaan tärkeää pitää kiinni, koska ilman sitä paikallista hyväksyttävyyttä nämä hankkeet eivät etene ja toteudu. Siksi vetoan minäkin osaltani, että ministeri ja hallitus mahdollisimman nopeasti myös julkisesti linjaisivat, että tästä hyvästä periaatteesta pidetään kiinni.

Mutta tämä valtionosuusjärjestelmän uudistamisen viivästyminen kyllä huolestuttaa itseäni. Edustaja Andersson tässä edellä totesi, että ei haittaa, että on nyt myöhästynyt tämä uudistaminen. Totta kai on tärkeää, että uudistus tehdään huolella, mutta kyllä monet kunnat ovat nyt vaikeassa tilanteessa tämän myöhästymisen vuoksi. Aika kohtuuton tilanne on myös niillä negatiivisten valtionosuuksien kunnilla, jotka siis joutuvat maksamaan siitä, että järjestävät lakisääteisiä palveluita. Toivonkin, että saadaan nyt pikaisesti kuntoon ja korjattua tämä epäoikeudenmukainen tilanne.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä edustaja Reijonen, ja sen jälkeen ministerillä on vastauspuheenvuoro.

17.45 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies ja arvoisa ministeri! On hienoa, että nyt ensi vuonna tässä rahoituksessa hyvinvointialueille on se kasvu kuitenkin 2,2 miljardia euroa. Se on merkittävä asia, ja hyvä niin.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Ihan mietin sitä, että hallitus on aika paljon tehnyt hyviä asioita kuntien ja hyvinvointialueiden hyväksi, mutta kysyn ihan ministerin mielipidettä: mitenkä ministeri näkee, minkälaisia kunnat ovat kymmenen vuoden päästä? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, noin viisi minuuttia mutta joustavasti, olkaa hyvä.

17.46 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen: Arvoisa puhemies! Aloitan näistä hyvinvointialueista.

Ensinnäkin täällä oli kysymys tästä jälkikätestarkistuksen jäämisestä pohjiin. Ensimmäisenä vuonnahan vuoden 25 jälkikätestarkistus jää pohjiin, ja se korjaa sitä rahoituksen tasoa jo ihan merkittäväällä tavalla lähtökohtaisesti.

Rahoitusmekanismista oli kysymys ja siitä, kehitetäänkö kannustavuutta. Meillä tosiaan on jo nyt ensimmäinen versio tehty, missä tuodaan tähän kokonaisuuteen omavastuu, jolla kannustetaan tähän kustannusten hillintään, ja toisaalta on myöskin HYTE-kerroin, jossa kehitetään terveyden edistämisen kannustimia. Meillä on tällä hetkellä parhaillaan valmistelussa tämä uudistus niin, että se lähtee tuossa vuoden 26 puolelta voimaan, ja siinä on tarkoitus myöskin tätä HYTE-kerrointa vahvistaa, jotta se kannustaa tähän terveyden edistämiseen.

Täällä kysyttiin alijäämien kattamiskauden pidentämisestä ja hyvinvointialueitten talousarvioista.

Ehkä lähden ensin tästä tilannekuvasta. Hyvinvointialueitten tilanne on haastava tällä hetkellä. Osa heistä on pääsemässä ylijäämäiseen tulokseen ihan reilusti ja tulee saavuttamaan tavoitteet, osalla haasteet ovat todella suuria, ja tästä syystä me myöskin tuetaan heitä erilaisin tavoin. Ajattelen, että myöskin alueitten intressi on toimia etupainotteisesti. Kun me katsotaan sitä, että joka tapauksessa ne alijäämät on katettava ennemmin tai myöhemmin — kun täällä kysyttiin talouden ja toiminnan saattamisesta yhteen — niin kun alue saa ne kulkemaan paremmin käsi kädessä, se auttaa alueita myöskin turvaamaan niitä palveluita pitkällä aikavälillä. [Aki Lindénin välihuuto] Tiivistävä tuki me tuodaan näille tietyille alueille, joitten on arvioitu hyötyvän siitä kaikkein eniten, ja ylipäätään kannustetaan alueita tekemään tällä hetkellä kaikki mahdolliset toimet pitäen kuitenkin huolta näistä perustuslain mukaisista riittävistä palveluista. Kun tässä kysyttiin ohjausta, niin me tehdään myöskin ministeriöitten ohjausta yhdessä, niin että myöskin ohjauksen puolella toiminta ja talous kulkisivat käsi kädessä.

Eli alijäämän kattamiskautta ei olla pidentämässä, vaan sitä tuetaan tällä hetkellä eri tavoin ja kannustetaan alueita tekemään töitä. Miksi me ei pidennetä tätä alijäämän kattamiskautta? Niin kuin kuvattiin, tämä hyvinvointialueitten rahoitus on kolmasosa meidän valtiontaloudesta. Se kasvaa merkittävästi joka vuosi, mutta sitä on pystyttävä hillitsemään. Tämä kysymys täällä, että mitä se maksaisi valtiolle, jos tätä pidennettäisiin: mitään tarkkaa arviotahan me ei pystytä antamaan, mutta valtiovarainministeriö on arvioinut, että se johtaisi satojen miljoonien lisäkustannuksiin, joita ei ole varattu kehyksiin. Tämä on iso haaste ja iso kysymys tässä koko julkisen talouden tasapainottamisessa. [Aki Lindén: Millä mekanismilla sellainen syntyy?]

Sitten täällä kysyttiin verotusoikeudesta. Emme ole säätämässä verotusoikeutta, emme ole valmistelemassa verotusoikeutta hyvinvointialueille. Se nostaisi meidän kokonaisveroastetta, se veisi selkeyttä tältä verojärjestelmältä, eikä se auttaisi siihen, että

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

meillä on tosiaan toisia alueita, joilla veronkantokyky on hyvä ja saattaa olla palvelutarpeet pienempiä, ja sitten taas joillain alueilla, joissa tarpeet ovat suuria, ei välttämättä pystyttäisi keräämään, ja tämä eriarvoistaisi alueita. Se ei nähdäkseni ole perusteltua tässä.

Sitten täällä kysyttiin ohjauksesta HUSin osalta. Valtiovarainministeriöhän ei ohjaa suoraan siinä, vaan Helsinki ja alueen hyvinvointialueet ohjaavat tätä. Meillä on hallitusohjelmassa kirjaus siitä, että me arvioidaan esimerkiksi tätä Uudenmaan erillISRatkaisun integraation toteutumista siellä ja tunnistetaan myöskin yliopistosairaaloitten erityinen rooli. Tälläkin hetkellä tämä valtakunnallisten tehtävien korvaus tulee sitä kautta, että se liikkuu potilaskohtaisesti.

Vielä kysyttiin tästä uudistuksesta. Hallitus on vienyt tätä uudistusta eteenpäin, alueilla sitä on viety eteenpäin, ja voi sanoa, että tässä on tapahtunut ihan merkittävää muutosta kuitenkin. Alueet ovat saaneet toimintansa ja palvelunsa vakiinnutettua. Kehitystyö on kuitenkin kesken. Kun täällä kysyttiin hyvistä käytännöistä, niin me parhaamme mukaan myöskin tuetaan niitten leviämistä alueitten välillä ja kehitetään muun muassa omalääkärimallia yhtenä esimerkkinä tällaisista hyvistä käytännöistä, joilla tuetaan alueitten hoidon jatkuvuustyötä.

Itsehallinto on erilainen kuin kunnilla. Hyvinvointialueilla on enemmän lakisääteisiä tehtäviä. Se toiminta on rajatumpaa, ja on myöskin tiiviimmin tämä valtion rahoitus, kun ei ole omaa. Se on hyvä tunnistaa myöskin, että me ei voida näitä ihan rinnakkain katsoa samanlaisina järjestelminä.

Sitten oli kysymys tästä niin sanotusta hattuselvityksestä, eli käydään myöskin tätä arviota tällä hetkellä läpi, miten ihmiset voivat toimia erityyppisissä rooleissa. Ennen kaikkea haaste on siinä, jos on hyvinvointialueen ja kuntien hallitusrooleissa, hallitus—hallitus-rooleja esimerkiksi, ja tavoitteena on näihin toimielinjäsenyyksiin tuoda selkeyttä jo ennen vaalien jälkeistä toimielinten muodostamista. Näitä asioita viedään eteenpäin tässä selvityksessä ja tullaan sitten myöskin vuoden päästä pääsemään siihen jopa kolmella tasolla, niin että sitten saadaan myöskin kunnissa, hyvinvointialueilla juridista arviota tästä ja esimerkiksi kansanedustajana toimimisesta. Tällaisia asioita ei ole mahdollista säätää alle vuotta ennen vaaleja, eli ne tulevat sitten sen selvityksen myötä myöhemmässä vaiheessa.

Arvoisa puhemies! Ehkä nämä näistä hyvinvointialueista. Minä voin ottaa erikseen puheenvuoron sitten kuntaapuolesta myöhemmin, jos sopii.

Puhemies Jussi Halla-aho: Olen varma, että edustajat arvostavat sitä, jos vastaatte kaikkiin keskustelusta poimimiinne kysymyksiin. Olkaa hyvä.

Kiitoksia paljon! — No sitten kuntaapuolelle jos siirrytään, niin tässä ensinnäkin kuntatalouden näkymästä. Kun täällä viitattiin siihen, että kuntatalouden näkymä on heikko tässä tänäänkin julkaistussa VM:n katsauksessa tai ihan yhtä lailla myöskin kuntatalousohjelmassa, niin on totta, että kuntatalouden näkymä on heikko, ja se on ollut meillä aika pitkäänkin, monta vuotta jo, selvillä. Korona-ajat ja sote-uudistuksen kiinteistöjen myynnit ja soten verohännät ja muuton hetki ja yleinen taloustilanne nostivat vähäksi aikaa, muutamaksi vuodeksi, kuntien taloustilanteen paremmaksi, mutta kyllä todella haastava on kuntien talouden tilanne. Sen takia me myöskin hallituksena ja siksi, koska me halutaan vahvistaa perusopetusta, ollaan pidetty kiinni siitä, että talousarvio on kokonaisuudessaan kuntataloutta lievästi vahvistava, aivan kuten se oli myöskin viime

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

vuonna laaditussa talousarviossa. Tässä esimerkiksi on se kaikkiaan 200 miljoonan lupaus lisätä tällä hallituskaudella perusopetukseen. Kuntien tilanteet ovat hyvin erilaisia näissä. Mitä me tehdään siinä niiden helpottamiseksi? Yksi niistä on juuri tämä norminpurkutyö, mitä tehdään. Palaan siihen kohta.

Erilaistumisesta kysyttiin. Kyllä, me tunnustetaan myöskin se, että kunnat varmasti tulevat jonkin verran erilaistumaan tulevaisuudessa. Se on itse asiassa jo tällä hetkellä asiantila, että kunnat alkavat olla hyvin erilaisia rooleiltaan, ja varmasti se voi olla yksi tie.

Me tehdään myöskin tätä valtionosuusjärjestelmän uudistusta yhtenä palasena. Toki on nähtävä myöskin, että valtionosuusjärjestelmällä ei korvata koko kuntataloutta. Kuntien taloudessa erittäin merkittävässä roolissa ovat verotulot, on erilaisia maksutuloja ja myyntituloja ja muuta. Tämä VOS on osa sitä kokonaisuutta.

Tietysti se, että kunnat myöskin tekevät kasvutoimia, ja nyt esimerkiksi tämä TE-palveluitten tuleminen kuntiin, niin että on tällaiset yritysten ja työnhakijoitten palvelut mahdollisimman hyvät ja kokonaisvaltaiset, edistetään sitä elinvoimaa alueilla, auttavat myöskin kuntataloutta.

Valtionosuusjärjestelmästä tuli monta täsmäkysymystä.

Tätä uudistusta aiotaan viedä eteenpäin. Me ollaan sitouduttu siihen hallitusohjelmassa. Nyt vain todettiin siitä, kun sitä on pakko siirtää kokonainen vuosi eteenpäin, että tässä oli sen verran isoja kysymyksiä vielä auki. Todettiin, että tässä kohtaa ei ole vastuullista viedä sitä eteenpäin ilman lisäselvityksiä. Silloin se tarkoitti, että siihen voimaantumoon tuli automaattisesti kokonainen vuosi lisää, mutta työ jatkuu koko ajan, ja tällä hetkellä linjataan juuri näistä lisäselvityksistä.

Pohjatilanne on se, että tämä järjestelmä on tämän sote-uudistuksen ja muun jälkeen vielä enemmänkin rikki kuin mitä ehkä monikaan meistä on tajunnut. Täällä tuotiin näitä, miten esimerkiksi verotulojen erot ovat, mutta myöskin valtionosuuksissa meillä on kuntia, jotka maksavat sadoissa euroissa per asukas valtiolle päin negatiivista valtionosuutta, meillä on kuntia ihan samankokoisessa kuntaluokassa, jotka saavat yli 2 000 euroa per asukas VOSia. Tämä on tosiaan todella eriarvoinen, ja tämä ei välttämättä korreloi edes sen kanssa, mikä on kunnan veronkantokyky. Tällä uudistuksella me saadaan asteen verran näitä lähemmäs. Tämä on yksi todella isoja kysymyksiä, mitä meillä liittyy tämän uudistuksen läpiviemiseen.

Siellä on sisällä HYTE-kerroin. Myöskin VATT näki, että siellä VATTin selvityksissä ei näkynyt perusteita, että sitä pitäisi kasvattaa, mutta me ollaan ihan tahtotilana pidetty siitä kiinni, että sillä kannustetaan myöskin kuntia viemään eteenpäin tätä HYTE-kerrointa, mikä hallitusohjelmaan jo kirjattiin, ja se tulee siellä säilymään.

Tuulivoiman osalta itse asiassa olen kertonutkin julkisuuteen tässä ja ottanut kantaa, että on selvityshenkilöitten raportti. Hallituksella on tahtotila viedä eteenpäin puhtaan siirtymän investointeja. Silloin me arvioidaan sitä. Jos selvityshenkilöt katsovat sitä tämän VOS-järjestelmän sisältä, niin hallitus katsoo sitä myöskin tämän siirtymän edistämisen kannalta, ja kunnilla pitää jatkossakin olla insentiivit viedä eteenpäin, joten tämä tällaisena rauhoittavana viestinä sen osalta.

Samoin täällä oli kysymys tästä kaupunkien investointikyvystä. Muun muassa se ja myöskin nämä demografiset tekijät kaupungeissa ovat niitä asioita, joita käydään läpi nyt vielä lisäselvityksissä astetta tarkemmin, niin että saadaan näitä turvattua. Eli huolia siellä on sekä pieniin kuntiin että isoihin kaupunkeihin ja kaikkeen siltä väliltä, ja näiden ryhmien sisälläkin on vielä isoja eroja, eli ei voida sanoa.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Sitten täällä oli vielä kysymys näistä negatiivisista valtionosuuksista. Niitä on esimerkiksi mahdollisuuksien mukaan paikattu näillä harkinnanvaraisilla — tai laastaroitu. Eivät harkinnanvaraiset vielä helpota tätä koko tilannetta, mutta ne ovat olleet pieniä. 30 kunnalle annettiin harkinnanvaraisia valtionosuuksia. Juuri viime viikolla niistä päätettiin.

Ja sitten vielä oli kysymys normien purusta. Tosiaan saatiin tänä vuonna lähes 500 erilaista ehdotusta normien purkamiseksi. Niitä on nyt urakoitu eri ministeriöissä läpi tämän vuoden aikana, ja aletaan olla ihan loppumetreillä siinä läpikäynnissä. Noin 160 näistä eli noin kolmasosa on mennyt eteenpäin erilaisiin lainsäädäntöhankkeisiin. Sieltä tuli eniten ehdotuksia opetus- ja kulttuuriministeriön puolelle. Ne ovat ehkä niitä normeja, jotka ovat kaikkein pyhimpiä, eli jos pidetään kiinni, ettei haluta tehdä koulutusleikkauksia, niin siellä ehkä vähemmän päästään norminpurkaa tekemään tai niillä normeilla on oma paikkansa. Ympäristöministeriön puolelle tuli paljon. Siellä esimerkiksi rakentamislaisissa ja alueittenkäyttölaissa viedään jo joitain asioita eteenpäin.

TEMistä täällä kysyttiin näistä TE-palveluista ja niitten vaikuttavuudesta. Muun muassa tässä norminpurussa on juuri tarkoitus ehkä luoda joustavuutta jonkin verran enemmän siihen, miten kunnat voivat nyt uudella tavalla hoitaa näitä TE-palveluita, niin ettei siirretä vanhoja työhallinnon käytäntöjä vaan haetaan uusia, vaikuttavia tekemisen tapoja. Esimerkiksi sen valmistelu on TEMissä tällä hetkellä käynnissä.

Sitten oli vielä kysymys ihan yksittäisenä kommenttina tästä Ahvenanmaan itsehallintouudistuksesta. Se on erittäin tärkeä asia, ja sitä — kiitoksia — ollaan viety hyvässä yhteistyössä Ahvenanmaan kanssa eteenpäin, ja se työ jatkuu.

Ja sitten vielä täällä oli kysymys Tullista. Se ei valitettavasti kuulu omaan vastuualueeseen vaan ministeri Purran puolelle. Mutta kaikkiaan tästä turvallisuuden tematiikasta voi sanoa, että meillä on ollut muutamia asioita erityisessä suojeluksessa hallituksessa ja yksi niistä tässä maailmantilanteessa ja tässä maailmanajassa on ollut juuri turvallisuus. Siitä on kattavasti haluttu pitää kiinni. — Kiitoksia, puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

17.58 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille näistä vastauksista. Todella kuntakentällä toivotaan, että tämä kuntien heikkenevä taloustilanne ei jää nyt näiden muiden julkisyhteisön sektoreiden varjoon, vaikka tiedämme, että suurin murhehan liittyy valtiontalouteen ja sitten totta kai tässä poliittisessa keskustelussa enemmänkin hyvinvointialueiden tilanteeseen, vaan että pitäisimme yhdessä tästä kuntataloudesta huolta. Senpä osalta nyt tekisin yhden toivomuksen, ja se liittyy tähän normien purkuun. Minusta on järkevää, että pyritään löytämään muutoksia, joilla pystyttäisiin kuntien kustannusrakennetta helpottamaan. Mutta jos voisimme nyt ainakin tehdä niin, että ennen kuin me otamme sen rahan pois, myös sitä normia muuttaisimme. Nyttenhän ensi vuoden osalta tapahtuu niin, että rahat viedään ensin mutta mikään normi ei vielä muutu, ja en usko, että sitä norminpurkutalkoota kunnat kannattavat. Tehdään norminpurkutalkoot, mutta viedään rahat vasta sitten, [Puhemies koputtaa] kun on normitkin muutettu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkomaa, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

17.59 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille erittäin kattavista vastauksista. Taisi tulla vastaus kaikkiin kysymyksiin paitsi tähän yliopistosairaalalisään, josta toistuvasti täällä kysyttiin. Eli nostin esille huolen HUSin tilanteesta. Siellähän on juuri käyty yt-neuvottelut, jotka kertovat karua kieltä siitä, että aluehallintouudistus oli kovin epäedullinen HUSin toiminnalle. Yliopistosairaalalisä tehtiin loppumetreillä, ja se jäi täysin torsoksi.

Nyt tässä esimerkiksi sosiaali- ja terveysvaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että yliopistosairaaloiden korkeampiin kustannuksiin perustuvan yliopistosairaalalisän tulisi läpinäkyvyyden kannalta olla erillinen yleiskatteellisesta rahoituksesta niin, että se olisi erillinen ja se myöskin kattaisi ne kustannukset, joita korkeasta laadusta ja erikoissairaanhoidosta aiheutuu. Eli tuosta erikoissairaanhoidosta, joka asetuksella on keskitetty tiettyihin paikkoihin, kysyn tätä: onko tämä valmistelussa, ja onko hallituksella aikeita tehdä tämä muutos? Se olisi erittäin perusteltua.

Nostin tässä esille HUSin, mutta viittaan myöskin muihin yliopistosairaaloihin. Siinä mielessä HUS on erittäin tärkeä, koska se kantaa vastuuta koko Suomesta. On todella tärkeää, että yliopistollisten sairaaloiden toiminta turvataan.

Toivon, että tähän saataisiin vielä vastaus.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen.

18.01 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Tosiaankin haluan kommentoida vielä tätä kuntien eriytymistä, mihinkä ministerikin viittasi. Olen täysin samaa mieltä tästä, että varmasti tälläkään muutoksella, vaikka hallitus onnistuisi — toivomme sen tekevän mahdollisimman hyvän valtionosuusuudistuksen — ei saada kaikkia ongelmia korjatuksi. Kyllähän pidemmällä aikavälillä tarvittaisiin kokonaan kuntien rahoitusjärjestelmän, sen eri elementtien uudistusta.

Nyt tilanne on todellakin kriittinen. Edustaja Andersson jo ehti lähteä. Tätä nyt siirrettiin, ja myös moni isompi kaupunki, Tampere, Jyväskylä... Esimerkiksi Jyväskylässä tehdään 20 miljoonan alijäämää, vähennetään perusopetuksen tuntikehystä, tehdään todella ikäviä päätöksiä, kun tämä järjestelmä on rikki. Siksi kiirehdimme tätä uudistusta. Toivomme todella täältä keskustan puolelta, että ei ollut mikään poliittinen syy haudata tämä uudistus kuntavaalien takia vaan että tähän olivat ihan oikeat syyt.

Kyllä tämä kuntien eriytyminen, tämä kunnallisveroprosenttien voimakas eriytyminen, on iso ongelma ja myös iso oikeudenmukaisuusongelma suomalaisille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Hopsu.

18.02 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin lämmin tuki tälle yliopistosairaalalisän vahvistamiselle, mistä edustaja Sarkomaa puhui, ja myös sille, että huomioidaan näitä erityistehtäviä, joita esimerkiksi HUSilla on, rahoituksessa paremmin. Ja hyvä kuulla siitä, että HYTE-kerrointa ollaan kasvattamassa. Se on ehdottomasti sellainen tekijä, jolla me voidaan sitä ennaltaehkäisyä vahvistaa. Tässä täytyy valitella sitä, että järjestöjen rahoitusta leikataan, koska myös ne ovat tehneet juuri sitä ennalta ehkäisevää työtä.

Mutta kuntiin vielä palaan: Edustaja Lyly esitteli hyvin tässä kuntien haasteita. TE-uudistuksen vaikutuksiin halusin minäkin vielä puuttua. Toimeentulomenot ovat

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

kasvaneet, ja TE-palveluihin varattu rahoitus vähenee kunnissa. Ja yksi iso ryhmä, jolla nämä toimeentulomenot ja tarve ovat kasvaneet, ovat ukrainalaiset, ja heidän työllistymiseensä, kielikoulutukseensa ja kotoutumiseensa kannattaisi kyllä panostaa vastaavasti kuin muidenkin maahanmuuttajaryhmien. En tiedä, olisiko tähän hallitukselta tulossa jotain uutta keinovalikoimaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hamari.

18.03 **Lotta Hamari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sain juuri kyselytunnin jälkeen viestiä varsinaissuomalaiselta sairaanhoitajalta, ja se kuuluu näin: ”Meillä töissä paukkuu WhatsApp-ryhmä koko ajan, kun hoitajia on sairastunut ja vakkareita pyydetään lisätöihin. Hyvinvointialuejohtajalta on tullut määräys ottaa potilaita ylipaikalle, kun akuutti on ruuhkautunut ja Salon päivystys suljetaan. Toinen kiitos siis henkilökunnalle joulun alla. Ensimmäinen oli, että joululistoissa osastotyötä tekevät eivät saa lomaa.”

Mietin tässä, että jos meillä on pula hoitajista, niin nyt tuntuu, että nämä säästöt hyvinvointialueille ja tämä alijäämän kattamisvelvoite, kun sille ei nyt olla tekemässä mitään, vaikeuttavat tätä tilannetta entisestään. Miten se liittyy tähän budjettiluokkaan? Ehkä sillä tavalla, että jonkun pitäisi tätä kokonaisuutta nyt johtaa. Täällä on itse asiassa edustaja Kallikin esittänyt sen kysymyksen, että nyt kun sitä johtamista on siirretty tänne VM:lle, miten nyt varmistetaan se, että itse asiassa johdettaisiin sisältö edellä ja osaaminen edellä eikä niin, että tehtäisiin lyhytnäköisiä säästöjä, jotka tulevat sitten jatkossa [Puhemies koputtaa] entistä kalliimmaksi.

Sitten vielä se perustason kysymys jäi vastaamatta. Jos vielä, ministeri, voitte siihen vastata, miten vahvistetaan sitä perusterveydenhuoltoa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Väyrynen.

18.04 **Ville Väyrynen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tähän yliopistosairaala-asiaan vielä ehkä aavistuksen tarkennusta. Kun puhutaan tästä, että on yliopistosairaalalisä, niin se on yksi kokonaisuus, mutta sitten ihan erillisinä ovat nämä valtakunnalliset erityisvastuitten asiat, joissa tosiaan on tiettyä huolta ilmaistu siitä, onko nykyinen rahoitusjärjestelmä täysin sitä asiaa huomioiva. Se koskee osittain HUSia mutta myös tiettyjä yksittäisiä muita yliopistosairaloita. On hirveän tärkeää, että nämä kaksi asiaa tässä keskustelussa tavallaan erotettaisiin kahdeksi eri kokonaisuudeksi.

Sitten yksi kysymys. Tämä raastava sairaalaverkkokeskustelu toi esille termin ”mikromanagerointi”, ja keskusteltiin tästä. Tähän liittyen edustaja Eestilä piti eilen erinomaisen puheenvuoron liittyen hallitusten tilanteeseen, jotka nyt ovat tietenkin poliittisia elimiä. Hän ehdotti tämmöistä ajatusta, voisiko hyvinvointialueitten hallituksiin harkita yhtä kahta hallitusammattilaista kuhunkin liittyen terveydenhuollon ja terveystaloustieteen hallitsemiseen. Mitenkä ministeri näkee tällaisen avauksen tässä nykytilanteessa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

18.06 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä äsken kun puhuttiin alijäämän kattamisajasta, niin se jäi minusta hieman auki ministerin vastauksessa siltä osin, että mistä ne sadat miljoonat siinä siirrossa tulevat, jos sitä vuosimäärää siirretään vuodella tai kahdella eteenpäin. Kun kysymys on noin pääosin tästä vuoden 23 ja 24 alijäämien kattamisesta, joka on 1,4 miljardin luokkaa ja jota on osittain pystytty tekemään, niin jos sitä aikaa pidennetään, mistä tulevat ne taloudelliset luvut?

Toinen asia koskee tätä kuntien taloutta, eli huolettaa tässä kuntien talouden osalta se, että koska kuntien perusmenoista yli puolet on varhaiskasvatusta, perusopetusta ja toista astetta ja siellä on tällainen taloudellinen tilanne, niin toivottavasti nämä sopeutustoimet ja muut eivät kohdistu nimenomaan tähän meidän kivijalkaan, jota tässä rakennetaan. Eli tässä on niin iso vaaramomentti olemassa, kun kunnilla on niin tiukka tilanne.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen.

18.07 **Saku Nikkanen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä edustaja Väyrysen tekemä kysymys — taisi olla joku toinenkin, joka sitä kysyi — tästä hallitusammattilaisten ottamisesta hyvinvointialueille: Ainakin itse kyllä sitten tervehdin sitä ihan ilolla, jos sillä saadaan hallitus ja ministeriöt uskomaan paremmin se viesti, mikä sieltä hyvinvointialueilta tulee. Nimittäin niin kuin tässäkin aikaisemmin jo edustaja Hamari otti tämän Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tilanteen nyt esimerkkinä tähän nuijittuun sairaalapäätökseen, että kun ei uskota hyvinvointialueiden vaikutusten arviointia ja erityisesti säästövaikutusten arviointia mutta sitten kuitenkin leikataan rahat, niin tässähän tulee taas tämä ongelma, että ohjataan ylhäältä eikä itse asiassa tiedetä ihan tarkkaan, onko sitä vaikutusta vai ei, ja silti leikataan rahat. Kyllä tässä tuntuu pikemminkin toisin kuin ministeri ehkä sanoi, enemmänhän tämä tuntuu siltä, että VM:n peukalon alle painetaan vaaleilla valittuja päättäjiä [Puhemies koputtaa] hyvinvointialueilla varsin laajasti näillä päätöksillä, tällä hetkellä ainakin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lohi.

18.08 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Ikonen, totesitte tuossa edellä, että ensimmäisellä kerralla tämä jälkikäteistarkistus jäisi pohjiin, siis niin, että kun lasketaan seuraavan vuoden rahoitusta, siihen päälle tulisi sitten aina indeksitarkistus, sitä ei siis vähennettäisi siitä rahoituksesta, sitä ei katsottaisi siis vuosi kerrallaan. Minulla on tästä erilainen käsitys. Kun luen tuota rahoituslakia eli lakia hyvinvointialueiden rahoituksesta, niin tämä 6 § ei kyllä anna tämmöistä käsitystä vaan se antaa sellaisen käsityksen, että joka vuosi kulloisenakin vuonna katsotaan aina kaksi vuotta taaksepäin, minkä verran tulee jälkikäteistarkistusta, eikä niin, että se aina lasketaan siihen päälle. Jos minulla on väärä käsitys, niin olen tietenkin tyytyväinen siihen, koska se parantaa tilannetta, mutta ehkä tästä on syytä vielä tarkemmin meidän jossain vaiheessa keskustella, onko todella näin, koska tämä lainsäädäntö ei suoraan kyllä sitä antaisi ymmärtää. [Aki Lindén: Näin se menee, niin kuin Lohi sanoi!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

18.09 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueiden taloustilanne on tiukka, mutta ne ovat tähän asti onnistuneet järjestämään palvelut yhdenvertaisesti. Tämä osoittaa, että suunta on oikea. Hyvinvointialueiden johtajien viesti on selkeä: palvelut ovat monin paikoin paremmalla tolalla kuin ennen uudistusta. Alueiden vastuunkanto ja kyky sopeutua antavat meille syitä olla toiveikkaita.

Ja varsinainen kysymys: Me kaikki tiedetään, että sosiaali- ja terveysasioihin ennalta ehkäisevä työ on se kaikista tärkein asia, eli käydään liikkumassa ja eletään terveellisesti. Nyt kuitenkin kuntien tärkein tehtävä on pitää huoli asukkaidensa hyvinvoinnista, ja se tehtävä on jollakin tavalla myös siellä alueella. Meillä on yhdyspintalautakunta, mutta minulla on semmoinen vakava tunne, että se ennalta ehkäisevä työ on jäänyt vähän varjoon. Miten sitä voitaisiin tehostaa ja parantaa tässä järjestelmässä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kalli.

18.10 **Eeva Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Moni meistä varmasti muistaa, että keväällä valtiovarainvaliokunta selvitti omana asianaan sitä, mistä nämä hyvinvointialueiden alkuvuosien ennustettua suuremmat alijäämät johtuivat. Syytkin kutakuinkin varmasti kaikki muistamme, ehkä niistä keskeisimpinä nostettakoon poikkeuksellinen inflaatio ja poikkeuksellinen palkkaratkaisu. Näiden johdosta siis jo kävi ilmeiseksi, että syyt eivät olleet uudistuksessa itsessään vaan olosuhteissa ja ajankohdassa, joka oli poikkeuksellinen. Juuri tästä tulee tämä johtopäätös, että nyt pitäisi avata lainsäädäntöä ja pidentää tätä alijäämien kattamisaikaa, ja tätä mieltä ovat tosiaan myös hyvinvointialueet, ja myös THL viimeisimpänä on todennut tämän suoraan.

Tämä sama keväinen selvitys osoitti, että ilman tätä uudistusta kuntien veroprosenttien nostopaine olisi vielä huomattavasti kovempi kuin mikä se nyt on ollut, jopa keskimäärin kaksi prosenttiyksikköä. Tämä siis olisi tarkoittanut sitä, että eriytymiskehitys olisi edelleen kiihtynyt. Kysyn ministeriltä: kun uudistatte kuntien rahoitusta ja VOS-järjestelmää, pidätkö kuitenkin tämän eriytymiskehityksen taittamista tärkeänä tavoitteena?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Myönnän vielä kolme vastauspuheenvuoroa, sen jälkeen ministerille vastaus, ja sitten ehditään ehkä ottaa muutama puheenvuoro ennen asiakohdan vaihtoa. Ja nämä henkilöt ovat Lindén, Sarkomaa ja Kurvinen. — Lindén.

18.12 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mitä tulee asiantuntijajäseniin hallituksissa, niin sehän on nyt täysin mahdollista. Aikanaan Sitran yliasiamies Aatto Prihti valittiin HUSin hallituksen puheenjohtajaksi, mutta en nyt kommentoi, mitä sitten tapahtui.

No, toinen asia on se, että kun itse haluan hirveän konkreettisesti nähdä nämä asiat, niin minua eivät oikein tyydytä sellainen yleinen epämääräinen lupailu ja vastailu tähän alijäämien kattamisvelvollisuuteen. Ehdin tässä keskustelun aikana äkkiä katsomaan läpi neljän hyvinvointialueen tuloslaskelmat neljälle vuodelle, ja otan nyt vain yhden esimerkin. Keski-Suomi: Viime vuonna 113 miljoonaa euroa alijäämää, tämän vuoden ennuste 125 miljoonaa, ensi vuoden talousarvio miinus 43 ja vuonna 26 plus 2 miljoonaa.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Kumulatiivinen alijäämä 280 miljoonaa euroa vuonna 26. Se on 20 prosenttia sen vuoden koko talousarviosta. Eihän sitä millään lupauksilla nyt voi kattaa ja sillä, että valtiovarainministeriö ”tukee”. Kyllä tähän täytyy saada nyt konkreettisia ratkaisuja. Se ei tarkoita, että rahahanat avataan, vaan tehdään jonkunnäköinen suunnitelma.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Sarkomaa.

18.13 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että täällä on käyty keskustelua hyvinvointialueiden johtamisesta, mutta on hyvä käydä keskustelua myöskin siitä, miten hyvinvointialueet voivat omaa aluettansa johtaa. Kannan hieman huolta siitä, että hyvinvointialueilta on noussut kuulumisia siitä, että professiojohtamisen virkoja on lakkautettu erityisesti hoitotyön osalta. Hoitotyöhenkilöstö on suurin ammattiryhmä, ja kaikki tutkimus osoittaa sen, että hoitotyötä pitää johtaa henkilöiden, jotka tuntevat tämän työn. Sitä kautta saadaan paras vaikuttavuus, laadukkaimmat palvelut ja työtyytyväisyyttä, alalle veto- ja pitovoimaa. Tiedän, että tämä ei ole suoraan siellä istuvan ministerin vastuulla, mutta toivon, että hallituksessa käydään yhdessä keskustelua siitä, miten luodaan sellaiset rakenteet lainsäädännöllä, että hyvinvointialueet kykenevät parhaalla mahdollisella tavalla johtamaan koko henkilöstöä.

Kiitän siitä, että yksikkökustannukset tulevat nyt julkisiksi. Kannustan vaikuttavuuden seurantaan, laadun seurantaan, koska on tärkeää, että kun ministeriöt johtavat, niin he johtavat sitten todellakin tiedolla ja voidaan verrata, minkälaisia tuloksia eri alueilla on, ja sitä kautta benchmarkata ja päästä parhaaseen tulokseen. Uskon, että se tukee myöskin hyvinvointialueita, jotka ovat hyvin vaikeassa tilanteessa, ja he ansaitsevat kaiken tuen, jotta ihmiset saavat ne yhdenvertaiset palvelut.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten vielä edustaja Kurvinen.

18.15 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oikeastaan jatkan edustaja Hännisen ja edustaja Kallin erinomaisista puheenvuoroista. Minusta oli todella virkistävää se, että edustaja Hänninen myönsi sen, että tästä riittämättömästä rahoituksesta ja taloushaasteista huolimatta hyvinvointialueet ovat tehneet myös erittäin paljon hyvää työtä. Sellainen sormen osoittelu sinne kentälle, niin luottamushenkilöille kuin ennen kaikkea näille sote-ammattilaisille, on kyllä väärin, ja siihen ei pitäisi sortua täällä politiikassa.

Tartun edustaja Kallin esiin ottamaan alijäämien kattamisen aikatauluun. Itsekin toimin aluevaltuutettuna Etelä-Pohjanmaalla. Me ollaan siellä kohtalaisen hyvin päästy eteenpäin, mutta mediatietojen mukaan me ollaan nyt jo, arvoisa ministeri, törmätty esimerkiksi Etelä-Karjalassa, Lapissa siihen tilanteeseen, että joudutaan päättämään, mitä lakia rikotaan: rikotaanko tämän salin säätämiä hoitoaikoja, oikeuksia saada hoitoa, hoivaa, vai rikotaanko kohtuuttomaksi osoittautuneita rahoituslakeja?

Arvoisa puhemies! Vetoan minäkin niin, että pidentäkää sitä alijäämien kattamisvelvollisuutta. Se ei maksa suoraan juurikaan yhtään mitään.

Ja, puhemies, lopuksi vielä uudistan useita kertoja tässä salissa esittämäni: Perustakaa parlamentaarinen työryhmä. Keskustakin tulee korjaamaan sitä rahoituslakia. Yhdessä katsottaisiin se läpi.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia näistä kysymyksistä. — Sitten ministerille viitisen minuuttia, olkaapa hyvä. — Sitten mennään puhujalistaan. Ehditään ehkä muutama ottaa.

18.16 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen: Arvoisa puhemies! Aloitan nyt ensin tästä jälkikäteistarkistuksesta. Luen ihan suoraan tästä VM:n muistioista, mitä tuolla kysyttiin jälkikäteistarkistuksen jäämisestä pohjiin: ”Hyvinvointialueitten rahoituslain mukaisesti rahoituksen jälkikäteistarkistus tehdään kahden vuoden viiveellä koko maan tasolla. Jälkikäteistarkistus kohdentuu alueille rahoitusmallin määräytymistekijöitten perusteella. Ensimmäinen, vuoden 2025 rahoitukseen tehtävä jälkikäteistarkistus määritellään hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen ja nettokustannusten eli käytännössä hyvinvointialueiden tilikauden tuloksen perusteella. Tämä tarkistus jää rahoituksen pohjaan pysyvästi.” Ja sitten: ”Vuodesta 2026 alkaen jälkikäteistarkistus tehdään tilikauden tuloksen muutoksen perusteella eikä suoraan kunkin vuoden rahoituksen ja kustannusten välisen erotuksen perusteella.” Tilinpäätösennusteitten perusteella ennakoidaan sitten edelleenkin näitä... No, ehkä minä en lue tätä tämän pidemmälle, mutta saatte kiinni tästä — tämäntyyppinen muistio. Voidaan toimittaa tästä tarkennusta, jos sitä kaivattiin tästä jälkikäteistarkistuksesta. [Sari Sarkomaa: Tiivistetysti, ministeri oli oikeassa!] — Niin, tällä tavalla VM:n muistiossa meillä on myöskin koottuna.

Sitten yliopistosairaalaista. Todellakin se on tärkeää. Täällä tuli tämä yliopistosairaalalisä, ja sitten täällä tulivat nämä valtakunnalliset erityisvastuut. Nämä ovat asioita, joita varmasti tullaan tässä nyt vielä tarkastelemaan. Tämä rahoitusmallin uudistaminen menee aina paloina ja pala kerrallaan. Se on asia, joka on noussut nyt todella voimakkaasti esiin. Kyllä tulemme sitä tarkastelemaan. Kuluvasta vuodesta alkaenhan näitä yliopistollisia sairaaloita ylläpitäville hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille kohdennetaan rahoituksessa tätä niin sanottua yliopistosairaalalisää niitten asukasluvun perusteella. Tämä lisä on kaikille tasasuuruinen. Se on 38 euroa per asukas tämän vuoden tasossa, ja se kohdentuu näille alueille tosiaan asukasluvun perusteella. Tällä katetaan muita korkeimpia kustannuksia. Ne tuohon ehkä pohdintana.

Sitten täällä kysyttiin tätä, miten vahvistetaan perustasoa hyvinvointialueilla. Minä ajattelen, että ihan koko toiminnan uudistamisen ydin on siinä, että sitä kannattaa tehdä. Se on sekä inhimillisesti että taloudellisesti järkevämpää, että alueet tekevät satsauksia sinne ja hakevat oikea-aikaista tukea. Me tuetaan sitä vaikkapa terapiatakuulla. Me tuetaan sitä kehittämällä hoidon jatkuvuutta, omalääkärimalleja. Hyvinvointialueilla kehitetään myöskin ihan uudenlaisia tekemisen tapoja, digiklinikoita ja muita, joilla tuodaan uudenlaisia tapoja saavuttaa näitä palveluita aikaisessa vaiheessa. Minä ajattelen, että kaikella tällaisella työllä tämä yhdistyy sitten edelleenkin sinne talouden vaikuttavuuteen.

Alijäämien kattamisvelvoitteesta kysyttiin tässä näin. Sitä työtä on hyvin vaikea kuvata tässä, koska se on hyvin moninaista, mitä alueilla tehdään. Mutta jokaisella alueella on tehtynä muutosohjelma. Jokaisella alueella on talouden tasapainottamisohjelma. Jokainen alue on parhaillaan siinä, että tällä viikolla ovat viimeiset valtuustot tehneet päätöksiä talousarvioistaan ensi vuodelle. Valtiovarainministeriön virkakunta on käynyt jokaisen alueen kanssa neuvottelukierroksen tässä syksyn aikana. Ollaan käyty läpi lainanottovaltuuksien myöntämistä, ja siinä kohtaa ollaan läpivalaistu näiden alueitten taloutta.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Näistä kaikista kootaan nyt sitä yleistä tietoa alueitten taloudesta. Tällä hetkellä tuetaan muutamia alueita vielä erityisellä tavalla. Me kerätään tätä kokonaiskuvaa myöskin sitten kevään kehysriiheen ja arvioidaan siinä sitten vielä sitä kokonaiskuvaa, missä hyvinvointialueet ovat menossa.

Yhdyspinnoista kysyttiin myöskin. Niitä edistetään tosi monella tavalla. Muun muassa viime viikolla oli just tällainen valtakunnallinen seminaari kuntien ja hyvinvointialueitten välillä. Se on paljon myöskin tekemistä ja sitä yhteistä tekemistä, ja me pyritään eri tavoin osaltamme tukemaan tätä.

Valtionosuusjärjestelmästä tässä oli muutamia kysymyksiä. Täällä nousi esimerkiksi Jyväskylä esimerkkinä esiin. Se on ihan totta, että Jyväskylä on yksi, joka kärsi sote-uudistuksen yhteydessä. Siellä oli sairaalainvestoinnit, jotka itse asiassa keikauttivat sitten pysyvästi valtionosuutta alemmalle tasolle, niin että ei ole kyse siitä, että olisi hoidettu jotenkin merkittävästi huonommin sote-palveluita tai muuta. Siellä on paljon myöskin tällaisia erilaisia tekijöitä eri alueilla, niin että siellä on paljon, mikä on rikki tämän hetken järjestelmässä.

Eriytymiskehityksen tahtaminen: Kyllä, minä ajattelen, että se tulee jo perustuslaista, että me ei voida kasvattaa sitä hirvittävästi. Meillähän Halsua oli se ainakin viime vuonna — nyt taisi joku muu vielä nousta — jolla on veroäyri kaikkein korkein, jo lähellä 11:tä prosenttia. Nämä erot ovat tosi isoja: alimmillaan on siellä neljässä ja viidessä prosentissa, niillä main, nämä veroäyrit. Kauniainen taitaa olla kaikkein alin, ja sitten täällä pääkaupunkiseudulla on 5,3 prosentin verotasoja. Nämä ovat todella isoja haarukoita meillä siinä ympärillä, niin että tätä ei varmasti voida ylen määrin ainakaan kasvattaa. Haetaan vastuullista, tasapainoista ratkaisua, joka auttaa kuntia eri puolilla Suomea selviämään erityyppisistä tehtävistään.

Ehkä viimeisenä vielä: Täällä kysyttiin, jo edellisessä kysymyksessä, mikä on näkymä kunnista kymmenen vuoden kuluttua. Kyllä minä ajattelen, että ne ovat tällaisia elinvoima- ja sivistyskuntia ja -kaupunkeja, jotka ovat ennen kaikkea meidän koteja, niin että niissä on hyvä elää. Sillä tavalla meidän pitää kuntia myöskin kehittää eteenpäin, että luodaan hyvälle elämälle edellytyksiä kunnissa ympäri maan. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia oikein paljon. — Sitten mennään hetkeksi aikaa puhujalistalle. — Siellä on ensimmäisenä edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

18.22 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille hyvistä vastauksista. Toivon, että ministeri kiinnittäisi huomion siihen, minkä takia kunnilla menee huonosti, tuolla maaseutukunnilla. Maaseutukuntia kohtaan on hyökätty taloudellisessa mielessä negatiivisesti niin, että erilaisia elinkeinoja on pyritty lakkauttamaan kiihtyvällä vauhdilla. Pahin lakkauttaja kuntien talouden kannalta on valtio. Valtio on vetäytynyt kaikesta muusta vastuusta. Olen käyttänyt kotikuntaani Ilomantsia esimerkkinä siitä, mitä se on ollut: kaikki muut viranomaiset on poistettu sieltä, rajavartijoita ei vielä. Toivon kuitenkin, että rajavartijoita ei sieltä poisteta, koska sitten on ministerillä pikkuisen muutakin mietittävää kuin pelkkä valtion kassa.

Vakavasti sanoen se elinkeinotoiminnan hiipuminen maaseutukunnissa johtuu siitä, kun emme ole saaneet sinne mitään uusia valtion investointeja. Tiet ovat aivan rempallaan, nyt ollaan purkamassa televerkkoa. Nyt kun 3G lähti, käytännössä metsäkoneurakoitsijalla on lähes kaoottinen tilanne, koska 3G-verkon varassa se 4G-verkko toimi. Nyt kun se on

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

purettu, metsäkoneiden laitteet eivät toimi, koska kaikki tietovirta työnantajalta koneeseen päin ja koneelta työnantajalle päin urakoitsijalla tapahtuu tietoverkoissa langattomasti. Kun tämä tehtiin, niin sitten täällä ihmetellään, miksi meillä maaseutukunnissa menee huonosti. Yritykset voivat huonosti sen takia, kun kaikki se elinvoimainen talouden kannattavuus, mitä valtio on muualle investoinut, tähänkin kaupunkiin, Ouluun tai Tampereelle, minne tahansa, on mennyt muualle, on mennyt valtavia summia valtion rahaa. Me olemme jääneet nuolemaan näppejämme.

Sen verran valtio on tietenkin tullut vastaan, että on tehnyt meille valtavan määrän erilaisia tapoja valittaa, antanut mahdollisuuden valittaa joka ainoasta hankkeesta. Jos joku yrittäjä yrittää, niin se hanke valitetaan nurin. Jonkun luvan saanti kestää viisi, kuusi, jopa seitsemän vuotta. Turve on tuhottu meiltä kokonaan lähes pois älyttömällä ilmastopolitiikalla. Jos me olisimme saaneet pitää nämä omat elinkeinomme, jotta ne olisivat tuottaneet meille tuottoa kuntien kassaan, olisimme vahvoilla. Sama koskee metsäverotusta. Aikanaan olimme pinta-alaverotuksessa — ja toki ymmärrän, että ajan muuttumisen takia se pinta-alaverotus kävi vanhanaikaiseksi — mutta kuinka kävikään: kun siirryttiin tähän pääomaverotuksen puolelle, niin kaikki rahat menivät valtion kassaan. Saadaanhan sieltä pieni tasinko kuntaveroihin valtionosuuksien kautta, mutta se on vain pieni. Sekin vietiin kunnilta pois. Elikkä kyllä jos joku ministeri ihmettelee valtioneuvostossa, miksi kunnilla menee huonosti, niin kannattaa pikkuisen tutkia verotuksen historiaa.

Toivonkin, arvoisa ministeri, että ymmärrettäisiin tällaisen kuntien alasajon syy. Me tarvitsemme sinne ihan aitoja investointeja, tieinvestointeja ja esimerkiksi tietoverkot kuntoon — 4G toimii, mutta sitä ei saa enää toimivaksi. Arvoisa valtioneuvoston jäsen, teidän täytyy omassa työssänne painottaa ministereille ja varsinkin liikenne- ja viestintäministerille, että nämä hommat pitää hoitaa. Maatalous on tällä hetkellä niin armottomassa ahdingossa. Nyt kun tulee vielä tämä polttoaineiden päästökauppa koskemaan myös maataloutta, niin alkaa käydä semmoinen tilanne, että sitten meillä ei ole enää huoltovarmuutta. Nämä asiat eivät ole tapahtuneet, [Puhemies koputtaa] vaan ne on pantu tapahtumaan. [Puhemies koputtaa] Toivon, että tämä ymmärretään.

Toivon voimia teille työhön, ja samalla toivotan teille oikein hyvää joulua, molemmille ministereille sinne aitioon.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Koskela, Jari, poissa, ja yksi puheenvuoro ehditään. — Edustaja Honkonen.

18.25 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, tässä nyt vielä pitkän talousarvion palautekeskustelun päätteeksi muutama sananen kunnista:

Täytyy sanoa, että vaikka se nyt sote-uudistuksen jälkeen on luonnollistakin, kun kuntien momentti on huomattavasti pienempi kuin aikaisemmin, niin pidän silti hiukan harmina sitä, että kuntiin ei enää kohdistu samanlaista poliittista mielenkiintoa — keskusteluun kuntien tulevaisuudesta, keskusteluun kuntataloudesta — kuin aikaisemmin. Tämä on ikävä juttu, ja toivonkin ihan kaikilta meiltä puolueilta, oma mukaan lukien, enemmän tähän asiaan huomiota.

Kuten tuossa keskustelussa totesin, niin nyt hallituksen kuntapoliittinen linja on sikäli ollut vääränlainen, että kuntien rahoitusta, myös yleistä valtionosuutta, on leikattu ja sitten ei ole tehty niitä vastaavia tehtävävähennyksiä. Samoin myös esimerkiksi

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

maahanmuuttoon liittyvien kuntien rahoitusvälineiden leikkaukset ovat lisänneet kuntien rahoitusvastuuta, ja tämä on myöskin kasvattanut kuntien välisiä eroja.

Mutta takaisin tähän kuntien välisten erojen kasvamiseen, mistä tuossa debattiosuudessa keskustelimme:

On todellakin näin, että nyt kun verrataan kunnallisveroprosentteja sote-uudistusta edeltäneeseen aikaan, jonka yhteydessä niitä kaavamaisesti leikattiin, niin nyt suhteelliset erot ovat isommat kuin aikaisemmin. Tietenkin kuntatalouteen vaikuttaa myös yleinen suhdanne. Emme tietenkään väitä, että tämä pelkästään hallituksesta johtuu, koska totta kai kunnallisverokertymään vaikuttaa yleinen talouden suhdanne, joka on huono. Mutta nyt, johtuen näistä olosuhteista, nämä erot ovat kasvaneet entisestään. No, valtiovarainministeriön asettama valtionosuusselvitysraportti julkaistiin tällä viikolla, ja nythän niissä selvityshenkilöiden ehdotuksissa itse asiassa siitä, miten valtionosuusjärjestelmää uudistettaessa nyt sitten nämä kuntien erot muuttuisivat, pienenisivätkö ne, näyttää siltä, että kuntien väliset erot esimerkiksi kunnallisveroprosentin suhteen jatkaisivat kasvuaan näiden selvityshenkilöiden ehdotusten pohjalta.

Tätä me emme keskustassa todellakaan kannata, vaan kyllä meidän pitää tämän kuntien yleisen peruspalvelujen valtionosuusuudistuksen kautta pystyä ennen kaikkea huolehtimaan siitä, että kaikilla kunnilla on tasapuoliset mahdollisuudet järjestää lakisääteisiä palveluita ja toimia kuntalaisten hyväksi ilman sitä, että toisilla on kohtuuttomampi verotaakka kuin toisilla. Ei voi olla näin, että meille syntyy kunnallisveroparatiiseja ja sitten kunnallisverokatastrofeja. Tämmöinen kehitys meidän pitää välttää, varsinkin kun johtuen julkisen talouden suuresta alijäämästä meillä verotus on nyt todella korkealla tasolla — ja itse asiassa korkeimmalla kuin kymmeneen vuoteen, kuten Eva tässä juurikin totesi.

Kunnilla on todella tärkeitä tehtäviä myös tulevaisuudessa. Tähän, miten pystytään huolehtimaan esimerkiksi yleissivistyksestä ja perusopetuksesta, hallitus on panostanut, ja siitä kiitos, mutta totta kai kuntatalouden muut olosuhteet kuin pelkästään se yleissivistävään koulutukseen tarkoitettu valtion rahoitus vaikuttavat siihen. Esimerkiksi Jyväskylä nyt ison alijäämänsä kanssa joutuu vähentämään opetusta ja tekemään todella ikäviä ratkaisuja lasten ja nuorten koulutuksen suhteen niin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa kuin sitten toisellakin asteella. Tämä on todella vakava asia.

Muuten vielä tähän loppuun: Nythän hallituksella on suunnitelmissa ymmärryksen mukaan tehdä myöskin in-house-toimintoihin uudistus. Se on sikäli haastava asia, että kunnat ovat siinäkin hyvin erilaisissa tilanteissa. Pakko tässä sanoa, että itse asiassa nämä suurimmat markkinahäiriikkö-in-house-mätäpaiseet taitavat olla kokoomusjohtoisissa suurissa kaupungeissa eivätkä suinkaan niissä pienimmissä kunnissa, ja nämä tilanteet kyllä vaihtelevat todella paljon. Mielestäni on aivan oikein, että hallitus on tähän nyt tarttunut ja parantaa markkinatalouden toimivuutta, mutta kyllä meidän pitää tässä nyt muistaa sitten varsinkin harvaan asuttujen, väestöä voimakkaasti menettävien pienten kuntien isossa kuvassa ja Suomen kansantalouden koko kuvassa varsin pienet kuntien omistamat yritykset, joilla hoidetaan jotain markkinapuutealuetta. Meidän ei pidä tällä in-house-uudistuksella tehdä kunnille enempää haasteita [Puhemies koputtaa] kuin mitä nyt jo kunnat ovat kohdanneet.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Keskustelu keskeytetään, ja sitä jatketaan myöhemmin tässä istunnossa.

Pääluokan yleiskeskustelu keskeytettiin kello 18.31.

Pääluokan yleiskeskustelua jatkettiin kello 18.54.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä yleiskeskustelua valtiovarainministeriön pääluokasta 28. — Siellä ensimmäisenä on edustaja Hänninen.

18.54 **Juha Hänninen kok:** Kunnioitettu rouva puhemies! Hyvinvointialueet ovat olleet Suomen historian suurin hallinnon uudistus. Nyt vuosien hallinnon uudistamisen jälkeen on aika siirtyä uudistamaan palveluita. Tähän ei ole valinnanvaraa, vaan tämä on välttämättömyys. Väestön ikääntyessä ja palvelutarpeen kasvaessa meidän on löydettävä uusia tapoja varmistaa, että resurssit ja henkilöstö riittävät.

Hyvä uutinen on se, että hyvinvointialueilla on hyvät suunnitelmat. Kaikilla alueilla on hyväksytyt muutosohjelmat ja askelmerkit talouden tasapainottamiseksi. Esimerkkejä palveluiden kehityksestä näemme jo nyt. Digitaalipalveluiden käyttö on laajentunut merkittävästi, ja kokemukset ovat hyviä. Hyvinvointialueiden taloustilanne on tiukka, mutta he ovat tähän asti onnistuneet järjestämään palvelut yhdenvertaisesti. Tämä osoittaa, että suunta on oikea. Hyvinvointialueiden johtajien viesti on selkeä: palvelut ovat monin paikoin paremmalla tolalla kuin ennen uudistusta. Alueiden vastuunkanto ja kyky sopeutua antavat meille syytä olla toiveikkaita.

Arvoisa puhemies! Kuntien osalta tulevaisuudennäkymät ovat haastavat. Vaikka valtionosuudet kasvavat ja hallituksen toimet lieventävät kustannuspaineita, kuntatalous tarvitsee edelleen sopeutusta. Kustannustason nousu ja investointipaineet ovat vaikeita yhtälöitä ratkaistaviksi. On kuitenkin tärkeää, että jokainen kunta tekee osansa ja etsii aktiivisesti uusia tapoja toimia tehokkaasti. Suomen taloudellinen tilanne vaatii meiltä kaikilta päättäjiltä vastuullisuutta. Hyvinvointiyhteiskuntamme rahoituksen turvaaminen edellyttää kasvun kiihdyttämistä, talouden sopeuttamista ja rohkeaa uudistamista. Tämä ei ole vain hallituksen tehtävä, vaan koko maan yhteinen tavoite.

Hyvinvointialueiden kohdalla voimme olla ylpeitä siitä, että niiden johtajat ja työntekijät tekevät joka ainoa päivä töitä suomalaisten hyväksi. Nyt on meidän tehtävämme antaa heille tuki ja työrauha jatkaa uudistuksia. Palveluiden kehittäminen on paras tapa varmistaa, että jokainen suomalainen saa tarvitsemansa hoidon ja avun myös tulevaisuudessa.

Toivotan kaikille hyvää joulua. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindén poissa, edustaja Räsänen, Joona, poissa. — Edustaja Löfström paikalla. Tervetuloa.

18.57 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! I budgetförslaget finns också avräkningen till Åland med. Det är den summa som Åland får tillbaka för de skatter som betalas på Åland.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Ålänningar betalar skatt till staten på precis samma grunder som alla andra finländare. Det gäller inkomstskatt, kapitalskatt, bils katt, mervärdesskatt, acciser och alla andra skatter. Åland och självstyrelsen får sedan tillbaka den avräkning som slås fast av Ålandsdelegationen på basis av självstyrelselagen för att finansiera all verksamhet som på Åland bekostas av Ålands självstyrelse och inte av staten. Detta gäller bland annat statsandelar till kommuner, som på Åland kallas för landskapsandelar, social- och hälsovård, vägar, skärgårdstrafik och utbildning.

Den här månaden är det exakt fem år sedan riksdagen godkände betänkandet om det nya ekonomiska systemet för Åland i självstyrelselagen. Systemet har blivit den stora framgång som vi då trodde och hoppades på. Vi godkände i samma betänkande ett uttalande om att regeringen behövde komma med ett förslag om att höja avräkningsprocenten till 0,47 procent från 0,45 procent. I dag, fem år senare, kan vi konstatera att systemet har fungerat som tänkt. Det höjde grundfinansieringen till Åland, vilket behövdes eftersom Ålands befolkning i proportion till hela landets hade ökat så mycket utan att avräkningsprocenten tidigare ändrats en enda gång och därför skapat en orättvisa. Det gamla systemet innebar ett systemfel, eftersom Åland fick tillbaka mindre per capita ju fler ålänningar man blev i förhållande till hela landets befolkning. Det uppmuntrade inte till åländsk tillväxt och befolkningsökning.

Det nya ekonomiska systemet betyder att några av de betydande direkta skatterna stannar kvar på Åland och inte går till statsbudgeten för att bli en del av avräkningen. Det betyder också att om det går ekonomiskt bra för Åland gynnas Åland, och går det sämre så får Åland lite mindre tillbaka. Tanken är att det ska vara sporrande för Åland att själv utveckla sitt näringsliv, även om det också finns en säkerhetsventil ifall det skulle gå kännbart sämre.

Den andra stora ändringen som var ytterst viktig var att det nya systemet automatiskt justerar avräkningen om Ålands befolkning växer eller minskar. Det gamla systemet tog inte det i beaktande, och då Åland hela tiden vuxit under systemet har man som sagt varje år fått tillbaka lite mindre proportionerligt. Det är nu ändrat, och sedan detta nya system kom i kraft har Åland varje år procentuellt fortsatt att växa lite snabbare än landet som helhet. Det har nu avspeglats i avräkningen som varje år höjts och tagit det i beaktande och som sammantaget har miljonbetydelse varje år kumulativt.

Det här systemet, som nu firar fem år, är en framgång för både riksdag och Ålands lagting, eftersom det bara kunde godkännas genom samstämmiga beslut av båda två. För riksdagens del behövde beslutet fattas i grundlagsenlig ordning med kvalificerad majoritet efter att ha lämnats vilande över valet, men resultatet av det arbetet syns nu i den här budgeten. Det var en lång och svår väg att få igenom det här i riksdagen, men det är en av de finaste dagarna jag minns från riksdagen som Ålands riksdagsledamot. Det visade att hårt och långsiktigt arbete lönar sig och att det går att få saker igenom, bara man inte ger upp.

Samma sak gäller nu med det övriga arbetet med självstyrelselagen, som måste fortsätta. Även om de ekonomiska delarna i reformen har godkänts och är det som har betydelse i budgeten, måste arbetet med de övriga delarna fortsätta. Ålands självstyrelselag är gammal och är äldre än både EU-medlemskapet och grundlagen. Därför är det hög tid att vi denna mandatperiod får arbetet med självstyrelselagen klart, vilket kommer att modernisera den. Jag är säker på att det kommer gå via hårt och långsiktigt arbete, bara den politiska viljan finns.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Arvoisa rouva puhemies! Talousarvioehdotuksessa on mukana myös Ahvenanmaan tasoitus. Se on summa, jonka Ahvenanmaa saa takaisin Ahvenanmaalla maksettavista veroista. Ahvenanmaalaiset maksavat veroja valtiolle aivan samoin perustein kuin kaikki muutkin suomalaiset. Näitä ovat tulovero, pääomavero, autovero, arvonlisävero, valmisteverot ja kaikki muut verot. Ahvenanmaa saa sitten takaisin Ahvenanmaan valtuuskunnan itsehallinnon lain nojalla päättämän tasoituksen rahoittamaan kaiken toiminnan, jonka Ahvenanmaalla kustantaa Ahvenanmaan itsehallinto eikä valtio. Tämä koskee muun muassa Ahvenanmaalla maakuntaosuuksiksi kutsuttuja kuntien valtionosuuksia, sosiaali- ja terveydenhuoltoa, teitä, saaristoliikennettä ja koulutusta.

Tässä kuussa on kulunut tasan viisi vuotta siitä, kun eduskunta hyväksyi mietinnön Ahvenanmaan itsehallintolain uudesta talousjärjestelmästä. Se oli menestys sekä eduskunnalle että Ahvenanmaan maakuntapäiville, sillä se voitiin hyväksyä vain molempien yksimielisellä päätöksellä. Eduskunnan osalta päätös oli tehtävä perustuslain säätämisjärjestyksen mukaisella määräenemmistöllä sen jälkeen, kun asia oli jätetty lepäämään vaalien yli, mutta työn tulos näkyy nyt tässä talousarviossa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen.

19.03 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä valtiovarainministeriön pääluokassa haluan vielä kertaalleen palata tähän kuntatalouden tilanteeseen johtuen siitä, että pitkälti meillä tässä eduskuntakeskustelussakin huomio keskittyy valtiontalouteen ja toisaalta sitten hyvinvointialueiden talouteen mutta kuntien taloudellinen tilanne on jäänyt vähemmälle huomiolle. Se on sinänsä sääli, koska niin kuin tästä budjettikirjasta tai hallituksen syksyllä julkaisemasta kuntatalousohjelmasta mutta myös varsinkin tänään julkaistusta valtiovarainministeriön uusimmasta ennusteesta näemme, kuntatalous tulee tulevina vuosina heikkenemään, ja sillä on totta kai sitten merkittävä vaikutus ylipäättänsä koko julkisen talouden tasapainoon mutta myös siihen, millä tavalla kunnat kykenevät vastaamaan siihen odotukseen, jonka me olemme niille antaneet — eli toisaalta panostaa lasten ja nuorten koulutukseen, saada pysäytettyä nämä oppimistulosten laskut, saada toivon mukaan käännettyä ne nousuun ja sitten tämän lisäksi entisestään voimistuneen elinvoimatehtävän hoitaminen elikkä se, millä tavalla myös sitten kasvua ja työllisyyttä kyetään paikallisesti parhaimmalla mahdollisella tavalla edistämään.

Ja senpä takia, arvoisa puhemies, tämänkin pääluokan osalta on syytä todeta, että vaikka sinänsä hallituksen tekemät muutokset tässä budjetissa ensi vuoden osalta vahvistavat kuntataloutta, ja siellähän keskeisimpänä tekijänä on tämä verojärjestelmään liittyvä muutos, jota lämpimästi kannatan, niin vähän vähemmälle on jäänyt sitten se, kun täällä tehdään myös valtiontalouden osalta monia tehtävämuutoksia, jotka itse asiassa lisäävät kuntien maksuosuutta. Kun puhutaan esimerkiksi tästä kotoutumisen kokonaisuudesta tai esimerkiksi tästä kasvavien toimeentulotukimenojen lisäyksestä, niin nämä kaikki tulevat sitten pidemmällä aikavälillä rasittamaan kuntataloutta enemmän kuin mitä hallitus on tähän mennessä arvioinut. Senpä takia toivon, että nyt ensi keväänä hallitus osana puolivälitarkastelua myös tarkastelee tätä kuntatalouden tilannetta ja hakee siihen sellaisia keinoja, joilla toisaalta vahvistetaan kuntatalouden taloudellista kestävyyttä pidemmällä aikavälillä. Tämä ei poista tietenkään sitä, etteikö jokaisen kunnan tule jatkossakin tehdä itse omia toimenpiteitä kustannusrakenteen ja varsinkin sen nousupaineen tasaamiseksi ja toisaalta tulopohjan vahvistamiseksi, mutta tässä tarvitaan myös valtion toimenpiteitä.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Senpä takia on erityisen tärkeää, että myös ne suunnitelmat, joita valtiolla on ollut liittyen esimerkiksi valtiosuusjärjestelmän uudistamiseen, saataisiin ripeästi tehtyä, jotta sitten sitä kautta saataisiin myös vakautta tähän kuntatalouden tulevaisuuteen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen.

19.06 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Tähän valtiovarainministeriön hallinnonalaanhan kuuluu tosiaanakin myöskin Verohallinto, ja tästä aihepiiristä tahdon vielä muutaman sanan lausua, kun en tätä aihepiiriä aiemmissa puheenvuoroissani vielä käsittelemään ollenkaan ehtinyt.

Joitain vuosia sitten meillä oli Suomessa hyvin näkyvä harmaan talouden vastainen kampanja, jonka slogan oli ”harmaa talous, musta tulevaisuus”. Ja se slogan hyvin kiteyttää sen, miten synkästä ja vakavasta ongelmasta suomalaiselle yhteiskunnalle on kyse harmaassa taloudessa. Harmaa taloushan syö rehellisen yrittäjän pöydässä, se vie resursseja suomalaiselta yhteiskunnalta, vaikeuttaa valtion tehtävien toteuttamista, kun verotulot valuvat pois niistä pöydistä ja kirstuista, joissa niiden kuuluisi olla.

Hallitus on tekemässä ensi vuodelle Verohallintoon merkittäviä uusia säästöjä, puhutaan ensi vuoden budjettikirjassa jopa 8,5 miljoonan euron tuottavuus- ja toimintameno- ja säästöistä, jotka ovat siis mittavia ja merkittäviä Verohallinnon budjettiluokassa. Sen seurauksena Verohallinnossa on jo yhteistoimintaneuvottelut käynnistetty peräti 200 henkilön vähentämiseksi yt-neuvottelujen tuloksena, ja myöskin toimipisteverkostoa ollaan Verohallinnon osalta karsimassa. Muun muassa omalla paikkakunnallani Järvenpäässä ei enää näiden hallituksen leikkausten jälkeen olisi käytännössä Verohallinnon toimipistettä, mikä heikentää meidän asukkaiden asiointimahdollisuuksia mutta heikentää myös yritysten mahdollisuuksia saada niitä palveluita, joita yrityksetkin kuitenkin Verohallinnon suunnalta usein tarvitsevat ja pyrkivät hakemaan.

Näissä Verohallinnon sopeutuksissa kyllä se suurin huoleni herää siitä, mikä on näiden leikkausten seuraus harmaan talouden kasvussa, jääkö yhteiskunnalta aiempaakin enemmän verotuloja saamatta, jos harmaa talous saa lisää kasvualaa. En ole oikein vakuuttunut tämän budjetin palautekeskustelun perusteella siitä, että hallitus olisi aivan raatorehellisesti arvioinut tämän leikkauslinjansa vaikutuksia harmaan talouden kasvuun. Tulevina vuosina tämä arvio olisi kyllä syytä tehdä.

Meidän sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjetissahan tehtiin toisenlaisia arvovalintoja. Me olisimme kohtuullistaneet myöskin tätä Verohallintoon kohdistuvaa tuottavuussäästöä, ja uskon, että sillä oltaisiin voitu välttää niitä haitallisia vaikutuksia, joita voi näillä leikkauksilla olla esimerkiksi sinne harmaan talouden kasvuun. Harmaan talouden torjuminenhan pitäisi olla kuitenkin tässä salissa meidän yhteinen asia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Löfström.

19.09 Mats Löfström r: Ärade fru talman! Nästa år kommer finansministeriet tillsätta en utredning i enlighet med regeringsprogrammet för att se hur man ska kunna minska byråkratin som kommer på grund av det åländska skatteundantaget. Undantaget infördes då EU beslöt att avskaffa taxfreeförsäljningen på resor inom EU.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Åland har ett skatteundantag från EU, vilket gör att fartyg i trafik till och från Åland kan sälja taxfree. Den här försäljningen tryggar trafiken till och från Åland. Utan den skulle trafiken se helt annorlunda ut med färre fartyg, färre turer och dyrare priser. Subventioner skulle i praktiken behövas på samma sätt som i Sveriges trafik till Gotland, som subventioneras med en halv miljard kronor per år. Gotland har också trafik åt bara ett håll. Åland behöver trafik till fasta Finland och till Sverige.

Den här trafiken är också viktig för hela Finland, då 70 procent av Finlands styckegodshandel med Sverige går på färjornas bildäck. Utan undantaget skulle sannolikt ingen trafik mellan Helsingfors och Stockholm finnas, vilket skulle drabba turismen och minska de folkliga kontakterna mellan Finland och Sverige i en tid då de behövs mer än någonsin.

Baksidan till undantaget är att det för med sig en stor byråkrati för alla på Åland och i synnerhet alla företag. Skickar man ett paket till Åland från fasta Finland fastnar det i tullen och måste tullas in. Mor- och farföräldrars julklappar och stickade sockor fastnar. Till och med FPA:s moderskapsförpackningar har fastnat. På allt som köps på nätet måste momsen dras av och samma momssats läggas på igen i samband med förtullningen, något som gjort att vissa företag inte alls levererar till Åland.

Det är viktigt att denna byråkrati minskas, och det är därför viktigt med den utredning som finansministeriet nästa år kommer göra för att tillsammans med Åland hitta lösningar för att minska byråkratin. Det är ett verkligt problem för ålänningar och framför allt för de åländska företagen, och den byråkratin måste minskas samtidigt som vi också måste se till att Åland har kvar fungerande kommunikationer som alla andra delar av Finland.

Arvoisa rouva puhemies! Ensi vuonna valtiovarainministeriö tulee tekemään hallitusohjelman mukaisen selvityksen siitä, miten Ahvenanmaan veropoikkeuksesta johtuvaa byrokratiaa voidaan vähentää. Poikkeus otettiin käyttöön, kun EU päätti poistaa verovapaan myynnin EU:n sisäisiltä matkoilta.

Tämä liikenne on tärkeää myös koko Suomelle, sillä 70 prosenttia Suomen kappaletavara-kaupasta Ruotsin kanssa kulkee lauttojen autokansilla. Ilman poikkeusta ei Helsingin ja Tukholman välillä olevaa liikennettä todennäköisesti olisi, mikä vaikuttaisi matkailuun ja vähentäisi samalla suomalaisten ja ruotsalaisten välistä kanssakäymistä aikana, jolloin sitä tarvitaan enemmän kuin koskaan.

Poikkeuksen kääntöpuolena on se, että se tuo paljon byrokratiaa kaikille Ahvenanmaalla ja erityisesti kaikille yritykselle. Jos Manner-Suomesta lähetetään paketti Ahvenanmaalle, se menee tulliin ja on tullattava. Kaikesta verkossa ostetusta on vähennettävä arvonlisävero, ja sama arvonlisävero on kannettava tullauksen yhteydessä, minkä vuoksi osa yrityksistä Manner-Suomessa ei toimita lainkaan Ahvenanmaalle.

Tämän byrokratian vähentäminen on tärkeää, ja siksi valtiovarainministeriön ensi vuonna tekemä selvitys on tärkeä, jotta löydetään yhdessä Ahvenanmaan kanssa ratkaisuja byrokratian vähentämiseksi. Tämä on todellinen ongelma ahvenanmaalaisille, ja byrokratiaa on vähennettävä samalla, kun on huolehdittava myös siitä, että Ahvenanmaalla on toimivat viestintäyhteydet.

Tämä on todennäköisesti minun viimeinen puheenvuoroni ennen joulua. Haluan siksi toivottaa kaikille hyvää joulua. God jul!

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

19.13 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Ihan alkuun täytyy kiittää edustaja Löfströmiä jouluntoivotuksista ja toivottaa myös. Näinhän tämä tuppaa vähän olemaan, että ennen kuin tässäkin talossa meno hiljenee ja alamme valmistautua joulunviettoon, vielä käsittelemme tämän valtion talousarvion aina loppuun.

Tästä valtiovarainministeriön pääluokasta nyt sitten yksi huomio vielä liittyen hyvinvointialueiden talouteen. Niin kuin on useamman kerran todettu, sehän tästä pääluokasta kattaa suurimman osan, ja sillä, miten tuo hyvinvointialueiden talous kehittyy, on totta kai iso vaikutus myös koko valtiontalouden tasapainoon.

Paljon on käyty keskustelua siitä, että ensi vuoden osalta tuo hyvinvointialueiden valtionrahoitus kasvaa juuri tämän ensimmäistä kertaa maksettavan jälkikäteistarkistuksen vuoksi. Siltä osinhan nyt vuonna 25 hyvinvointialueille annetaan se raha, joka heiltä kului vuonna 23. Eli tosiasiallisesti voisimme puhua siitä, että tämän valtionrahoituksen osalta olemme nyt siinä vuodessa nolla, eli me olemme lähtötilanteessa, josta hyvinvointialueet lähtivät 23 liikkeelle, ja nyt rahoitus tulee ensi vuoden alusta tähän samaan.

Tämä hyvinvointialueiden taloudellinen haaste pitkälti juuri liittyy siihen, että tähän rahoituslakikokonaisuuteen on liittynyt tämä rytmihäiriö. Eli kun kustannusrakenne jokaisella alueella määräytyy alueellisesti mutta tulorahoitus valtakunnallisesti, niin on sanomattakin selvää, että se ei yksi yhteen mennyt minkään alueen osalta. Senpä takia jokaisella alueella on ollut isoja haasteita näiden kahden ensimmäisen vuoden osalta, ja siksi olisi ollut perustellumpaa jo aikaisemmin aikaistaa tätä jälkikäteistarkistuksen maksamista, mutta hyvä, että se tulee edes nyt.

Tässä omassa puheenvuorossani toivon todella, että tätä kokonaisuutta hallituskin vielä ensi vuoden puoliväliriihessään tarkastelisi, varsinkin tämän alijäämien kattamisvelvollisuuden osalta. Luotan kyllä siihen, että jokaisella hyvinvointialueella luottamushenkilöt ja virkajohto aivan varmasti haluavat saada hyvinvointialueiden talouden kestäväälle tolalle, mutta meidän on varmasti lainsäätäjinä syytä ajatella, että annetaan heille siihen myös aikaa, jotta välttyisimme ainakin sellaisilta äkkijarrutuksilta, joiden kustannukset ovat sitten myöhemmässä vaiheessa suuremmat. Senpä takia olisi syytä tätä alijäämien kattamisvelvollisuusajaa pidentää, ja sittenhän se on huomioitava viimeistään vuoden 27 valtion budjetissa, mikäli se lisäkustannuksia aiheuttaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

19.16 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Vielä ajattelin tätä kuntataloutta jonkin verran tässä avata: Kuntien ulkoiset menot ovat noin 23 miljardia vuodessa tällä hetkellä, ja noin 60 prosenttia on esi- ja perusopetusta, varhaiskasvatusta ja toisen asteen koulutusta, ja noin vajaa kymmenen prosenttia on tätä paljon puhuttua TE-uudistuksen kokonaisuutta. Nämä ovat isoja menoluokkia, ja sen vuoksi kunnat ovat niin erilaisissa tilanteissa, kun katsotaan kuntien lähtötilannetta. Veroprosentti pienimmillään on 4,4 prosenttiyksikköä Kauniaisissa ja suurimmillaan Halsualla 10,8. Tämä haarukka on todella iso, yli kuusi prosenttiyksikköä. Sitten kun mietitään näitten veroprosenttien tuottoa, joka tänä vuonna on ollut Merijärvellä 135 euroa per asukas ja Kauniaisissa, missä on korkein, 459 euroa per asukas, niin tämä lähtötilanne on erilainen todella voimakkaasti. Sitten kun tässä puhutaan näistä haasteista, niin mielenkiintoinen asia on, kun tätä katsotaan, että kun kuntien menoista on tätä kasvatustehtävää kovin paljon, yli puolet, niin esimerkiksi perusopetus

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

per lapsi on kymmenessä suurimmassa kaupungissa noin 10 000—12 000 euron luokkaa vuodessa, mutta sitten kun katsotaan kymmenen pienimmän kunnan osalta, perusopetus per oppilas on siellä 12 000:sta 25 000:een ja melkein valtaosin siellä 15 000—17 000:n luokkaa. Eli se on paljon korkeampi näissä pienissä kunnissa. Tämä vain nyt kertoo niistä kuntien välisistä eroista.

Sitten näitä haasteita: TE-uudistus on tässä tulossa, toimeentulotuen kasvu 400 miljoonalla, josta puolet tulee kunnille ja kahden vuoden viipeellä. Puolet kunnista arvioi, että keskimääräinen veronkorotuspaine on yksi prosenttiyksikkö vuoteen 28 mennessä. Tämä tausta on täällä erittäin isona, ja sitä pitäisi huomioida. Sitten kuntien osalta vielä työllisyys tulee heiluttelemaan kuntien taloutta todella voimakkaasti. Se näkyy kahdella tavalla: toinen on se, että kuntien osuus työttömyysturvan menoista kasvaa, jos työttömyys on korkealla, ja jos työllisyys paranee, niin sitten kuntien verotulot kasvavat, niin että kahteen suuntaan työllisyys heiluttelee. Nämä tulevat haastamaan kuntataloutta todella voimallisesti. Sitten vielä kun katsotaan, niin valtionosuusjärjestelmän uudistus on tässä jäämässä vuoden viipeelle, jota olisi tarvittu jo vuoden 26 alusta, jotta näitä kuntien välisiä eroja voitaisiin vähän tasoittaa. Siihen pitäisikin laittaa aika paljon painoa.

Täällä on puhuttu, että on positiivista, että valtio laittaa hiukan enempi kuntiin kuin aikaisemmin on laitettu, mutta tosiasia on kuitenkin, että nämä luvut ovat täällä, kahden vuoden luvuilla kun katsotaan, todella synkkiä, ja kuntatalous tulee olemaan yksi meidän julkisen talouden suurimpia haasteita lähivuosina. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pääluokan käsittely keskeytettiin.

2.6. Pääluokka 23 Valtioneuvoston kanslia

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt esitellään valtioneuvoston kansliaa koskeva pääluokka 23.

Pääluokan yleiskeskustelua jatketaan tässä vaiheessa enintään kello 20 asti. — Keskustelua. Ministeri Strand, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.31 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand: Ärade talman, arvoisa puhemies! Valtion omistajaohjauksen sekä EU-politiikan ja -ennakkovaikuttamisen keskeisenä tavoitteena on toimia pitkäjänteisesti, ammattimaisesti ja tehokkaasti. Näiden politiikka-alueiden yhteinen nimittäjä on ennakoitavuus ja vastuullisuus sekä kansallisella että eurooppalaisella tasolla. Haluaisin tässä puheenvuorossa muun muassa korostaa, kuinka valtion omistajapolitiikka ja Suomen EU-ennakkovaikuttaminen epäsuoraan ja myös suoraan tukevat toisiaan ja samalla turvaavat sekä kansalliset että eurooppalaiset edut.

Ärade talman! Valtion omistajapolitiikan perusta on vastuullinen ja ammattimainen hallinnointi, jonka tavoitteena on paitsi omistaja-arvon pitkäjänteinen kasvattaminen myös strategisten intressien turvaaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että valtio omistajana asettaa selkeitä tavoitteita sekä taloudellisessa että yhteiskunnallisessa mielessä. Esimerkiksi

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

infrastruktuurin ja huoltovarmuuden ylläpito ovat keskeisiä strategisia intressejä, joiden turvaaminen edellyttää valtion vahvaa roolia tietyissä yhtiöissä. Toisaalta sijoittajaintressi korostaa sitä, että omaisuustuloilla, kuten osingoilla ja pääoman palautuksilla, on merkittävä rooli valtion budjetin rahoittamisessa. Hallituskauden aikana valtion yhtiöomistuksista on tarkoitus tulouttaa noin kolme miljardia euroa, jotka ohjataan hallitusohjelman mukaisiin investointeihin. Tämä on tehtävä vastuullisesti yhtiöiden ja markkinoiden tilanne huomioiden. Omistajapolitiikassa emme myöskään unohda EU:n sisämarkkinoiden reilun kilpailun periaatteita. Valtio siis ei tule syrjäyttämään yksityistä omistajuutta, vaan toimii tasapuolisena ja läpinäkyvänä omistajana.

Samalla kun Suomessa pidämme huolta omistajapolitiikkamme vastuullisuudesta, on EU-ennakkovaikuttaminen keskeinen väline turvata Suomen intressit eurooppalaisella tasolla. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi tehostaa ennakkovaikuttamista EU:n päätöksentekoon, jotta kansalliset tavoitteemme näkyvät myös unionin agendalla. Tänä vuonna ennakkovaikuttamisen keskiössä ovat olleet unionin strateginen ohjelma sekä uuden komission työohjelma. Suomen prioriteetit, strategisen kilpailukyvyyn vahvistaminen, kokonaisturvallisuuden parantaminen sekä puhtaan siirtymän ja biotalouden edistäminen, ovat linjassa Euroopan komission painopisteiden kanssa. Esimerkiksi von der Leyenin seitsemän poliittista prioriteettia, kuten uusi suunnitelma Euroopan kilpailukyvyyn varmistamiseksi ja turvallisuuden uusi aikakausi, tukevat hyvin Suomen kansallisia tavoitteita.

Arvoisa puhemies! Suomi on tehnyt aktiivista vaikuttamistyötä sekä poliittisella että virkamiestasolla. Komission ja jäsenvaltioiden edustajien tapaamisia on ollut satoja, ja vaikuttamismuistioita on laadittu useisiin teemoihin, kuten rajaturvallisuuteen, biotalouteen ja EU:n ilmastotavoitteisiin, liittyen. Konkreettisena esimerkkinä tästä työstä voimme mainita komission tiedonannon, jonka myötä Suomi saa 50 miljoonaa euroa itärajan valvonnan vahvistamiseen. Jos oikein käytännönläheisesti halutaan katsoa asiaa, niin voimme myös olla ylpeitä siitä, että suomalaisia on entistä enemmän komissaarien kabineteissa. Suomi sai lobattua komissaarien kabinetteihin yhteensä 12 suomalaista, joista 11 on naisia ja yksi mies. Lisäksi olemme osallistuneet aktiivisesti EU:n rahoituskehystä koskevaan keskusteluun. On selvää, että tulevan rahoituskehyksen on tuettava strategisia painopisteitä, jotka edistävät sekä Euroopan että Suomen kilpailukykyä ja turvallisuutta. Pitkäjänteisyys on kaiken keskiössä.

Ärade talman, arvoisa puhemies! Valtion omistajaohjaus ja EU-ennakkovaikuttaminen ovat pitkän aikavälin työtä. Kuten valtion omistuksissa, myös EU-vaikuttamisessa tarvitaan suunnitelmallisuutta, yhteistyötä ja ennakointia. Suomi on sitoutunut toimimaan näillä molemmilla rintamilla vastuullisesti ja tehokkaasti.

Inom ägarpolitiken, värderade talman, innebär detta att vi använder resurser klokt och tryggar våra strategiska intressen. Inom EU-politiken betyder det att vi är en aktiv och konstruktiv aktör som lägger fram tydliga förslag och lyfter fram Finlands synpunkter. Det gemensamma målet för båda dessa helheter är att stärka Finland som en del av ett konkurrenskraftigt, tryggt och hållbart Europa. — Tack, kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Mennään puhujalistaan. Edustaja Hänninen.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

18.36 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Valtion omistajapolitiikka on viime aikoina ollut kiivaan keskustelun kohteena. Oppositio on esittänyt, että hallitus toimii vastuuttomasti myymällä kansallisomaisuutta ja vaarantamalla huoltovarmuuden. Tämä väite ei kestä tarkastelua. Tosiasia on, että valtion omistajapolitiikka perustuu vastuullisuuteen, ammattitaitoon ja pitkäjänteisyyteen. Vastuullisuus ei tarkoita sitä, että kaikki omistukset pitää muuttumattomana. Se tarkoittaa sitä, että arvioimme yhtiökohtaisesti, mitkä omistukset tukevat strategiaa ja intressejämme ja yhteiskunnallisia tavoitteita. Esimerkiksi kriittinen infrastruktuuri ja luonnolliset monopolit eivät ole myyntilistalla eivätkä tule olemaan.

Hallituksen linjaukset ovat johdonmukaisia. Keväällä päätimme valtion omistajapolitiikan periaatteista. Suunta on maltillinen ja harkittu. Valtion vähimmäisomistusrajoja tarkistetaan osassa yhtiöitä, mutta samalla pidämme huolen, että kansallisesti tärkeät intressit turvataan. Esimerkiksi Kemijoki Oy:n osalta huoltovarmuus on nostettu keskiöön ja omistajarajoja on muutettu tätä tukevaksi.

Arvoisa puhemies! Kun katsomme ensi vuotta, näemme budjetissa linjakasta talouspolitiikkaa. Hallituksen investointiohjelma rahoitetaan pääosin omaisuustuloilla ja osingoilla, pääoman palautuksilla ja osakemyynneillä. Tämä on vastuullista taloudenpitoa, joka vähentää velkaantumisen painetta ja turvaa valtionyhtiöomistuksen tuottokyvyn pitkällä aikavälillä.

Opposition tehtävä on haastaa ja kyseenalaistaa, ja sitä roolia kunnioitan, mutta samalla peräänkuulutan realismia ja vastuullisuutta. Jos ei ole sisältöä eli ei tuo mukanaan parempia vaihtoehtoja, kritiikillä ei tee juurikaan mitään. Hallitus on valmis perustelemaan valintansa. Päätöksemme tukevat valtion omistajapolitiikan keskeisiä tavoitteita, vakautta, vastuullisuutta ja omistaja-arvon pitkäjänteistä kasvua.

Arvoisa puhemies! Vuosi 2025 on tilaisuus osoittaa, että vakaalla omistajapolitiikalla voidaan tukea koko yhteiskunnan hyvinvointia. Samalla hallitus on sitoutunut kuuntelemaan ja tarvittaessa korjaamaan kurssia, mutta periaatteesta emme tingi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén poissa. — Edustaja Löfström.

18.39 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! Tack till ägarstyrnings- och Europaministern för det goda arbetet och den fina presentationen här.

Det kommande året kommer vi få förslag till nyt lotterilag till riksdagen. Det kommer innebära att ålänningar igen kan spela på fysiska spelställen på det statliga spelbolaget Veikkaus. I dag är ålänningar utestängda från att spela på Veikkaus. Därför är preciseringen av lagen mycket välkommen. Samtidigt skulle det vara viktigt att få tillbaka Veikkaus fysiska spelutbud på Åland, något som drogs tillbaka för sju år sedan i rädsla för att det skulle strida mot EU-regler. Inrikesministeriet har sagt att man behöver komma överens med Ålands landskapsregering om hur man ordnar övervakningen av Veikkaus, då spelfrågor hör till Ålands behörighet enligt självstyrelselagen. Det är ändå viktigt att det finns en vilja hos Veikkaus och regeringen att få Veikkaus tillbaka till Åland. Det är någonting som är viktigt för många ålänningar.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Arvoisa rouva puhemies! Tulevana vuonna saamme eduskuntaan ehdotuksen uudeksi arpajaislaiksi. Tämä tarkoittaa sitä, että ahvenanmaalaiset voivat jälleen pelata valtion peliyhtiö Veikkauksen fyysisillä pelipaikoilla. Nykyään ahvenanmaalaiset eivät pääse pelaamaan Veikkauksen pelejä, joten lain täsmentäminen on erittäin kannatettavaa. Samalla olisi tärkeää saada takaisin Ahvenanmaalle Veikkauksen fyysinen pelitarjonta, mikä peruttiin seitsemän vuotta sitten EU:n sääntöjen rikkomisen pelossa. Sisäministeriö on todennut, että Veikkauksen valvonnan järjestämisestä Ahvenanmaalla on tarpeen sopia Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kanssa, sillä peliasiat kuuluvat itsehallintolain mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan. On kuitenkin tärkeää, että Veikkaus haluaa palata Ahvenanmaalle ja että hallitus haluaa myös edistää tätä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ollikainen.

18.41 **Mikko Ollikainen r:** Ärade fru talman! Tack till ministern för presentationen av ägarstyrningen och Europaärenden. Det är ju så att vi har ett stort ansvar då vi har östgränsen här, och också ur ett helhetsperspektiv i EU.

Arvoisa rouva puhemies! Valtion omistajaohjauksen tavoitteena on varmistaa, että valtionyhtiöt toimivat tehokkaasti, vastuullisesti ja tuottavat lisäarvoa suomalaiselle yhteiskunnalle. Valtionyhtiöomistus on merkittävä väline talous- ja elinkeinopolitiikassa. Meidän on pidettävä huolta siitä, että nämä yhtiöt pärjäävät kansainvälisessä kilpailussa, kehittävät liiketoimintaansa ja luovat työpaikkoja Suomessa. Tämä on elintärkeää, jotta pystymme vastaamaan globaaleihin haasteisiin ja varmistamaan, että Suomi säilyttää kilpailukykyä myös tulevaisuudessa. On tärkeää, että omistajaohjauksen periaatteet perustuvat avoimuuteen ja johdonmukaiseen strategiaan — nähdäkseni me myös toimitaan näin.

Kysyisin ministeri Strandilta: Huomasin, että piditte pyöreän pöydän keskustelun eri toimijoiden kanssa koskien näitä nettiyhteyksiä. Tämähän on tällainen ikuinen haaste, että saadaan netti toimimaan. Millaisia ulostuloja voidaan nähdä tämän suhteen tulevaisuudessa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

18.43 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille erittäin hyvästä selvityksestä omistajaohjauksesta ja Eurooppa-politiikasta.

Kysyn tästä omistajaohjauksesta ja omistajapolitiikasta, kun tässä budjetissa on varattu tietty osa siihen, että omistuksista luovutaan, ja investointeja rahoitetaan sillä, että valtio laittaa niin sanotusti tasetta töihin. Meillä on kuitenkin yhtiöitä, jotka ovat strategisesti tärkeitä — osa on finanssisijoituksia, ja osalla on sitten erityistehtäviä ja niin poispäin. Miten pitkällä te olette tässä työssä? Tuleeko siinä olemaan viimesijaisena keinona myynti, vai onko siellä alkupäässä nämä osingot ja pääomien ottaminen yhtiöistä ja niin poispäin? Haluaisin kuulla siitä järjestyksestä, miten te aiotte näitä investointeja ja muita tarpeita rahoittaa. Ja sitten vielä se, että kuinka paljon tässä arviossa on mukana se, että nyt kun nähdään, että valtionyhtiö tuottaa x prosenttia täällä, niin kai sen pitää tuottaa siinä uudessakin tilanteessa vähintään yhtä hyvin kuin se on täällä tuottanut? Tätä näkökulmaa haluaisin, että avaatte.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Arvoisa rouva puhemies! Minulla oli sama kysymys näistä nettiyhteyksistä VR:n junissa, ja tiedän, että ministeri on tässä ollut aktiivinen, ja toivon, että siitä jotain saamme kuulla.

Mutta itse asiassa kaikkein tärkein kysymys, jonka takia puheenvuoron pyysin, liittyy siihen, että kun EU on meille erittäin tärkeä työkalu mutta myöskin meidän yrityksien tärkeimpiä vientialueita, niin sen osalta ratkeaa aika paljon, kuinka EU:ssa saadaan kasvua aikaiseksi. Kysymys, mihin haluaisin nyt kuulla vastauksen, liittyy siihen, mitkä ovat EU-alueella niitä kasvun avaimia, joihin Suomi voi tällä omalla tuotantokapasiteetillaan tarttua, jolloin me saataisiin sitä kasvua aikaiseksi. Me tarvittaisiin tähän maahan kaikilla tavoilla kasvua, ja tämä kasvu syntyy vain sillä, että me teemme esimerkiksi EU-alueella paljon enempi yhteistyötä. Mitkä ovat ne kohteet, millä ehkä olisi nopeastikin saatavissa tuloksia? — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Löfström.

18.46 Mats Löfström r: Kiitos taas, arvoisa puhemies! Ahvenanmaalla on EU:n suhteen veropoikkeus, jonka ansiosta Ahvenanmaalle ja Ahvenanmaalta liikennöivillä aluksilla on mahdollisuus verovapaaseen myyntiin. Tämä myynti turvaa liikenteen Ahvenanmaalle ja Ahvenanmaalta. Ilman sitä liikenne näyttäisi aivan toisenlaiselta, aluksia ja vuoroja olisi vähemmän ja hinnat kalliimpia. Tukia tarvittaisiin käytännössä samalla tavalla kuin Ruotsin Gotlantiin suuntautuvassa liikenteessä, jota tuetaan puolella miljardilla kruunulla vuodessa. Lisäksi Gotlannista liikennöidään vain yhteen suuntaan. Ahvenanmaa tarvitsee liikennettä Manner-Suomeen ja Ruotsiin.

Poikkeuksen kääntöpuolena on se, että se tuo paljon byrokratiaa kaikille Ahvenanmaalla ja erityisesti kaikille yrityksille. Jos Manner-Suomesta lähetetään paketti Ahvenanmaalle, se menee tulliin ja on tullattava. Manner-Suomen isovanhempien joululahjat ja neulotut sukat jäävät kiinni tulliin. Jopa Kelan äitiyspakkaus on jäänyt jumiin.

Ärade talman! Det här är en fråga som för tillfället är aktuell på EU-nivå. Det är troligt att trialoger kommer att komma igång först under Danmarks EU-ordförandeskap. Det är viktigt att man från regeringens sida fortsätter att arbeta, vilket man gör väldigt aktivt, för att hitta förenklingar i EU:s tullkodex för den här frågan som nu är öppen för att förenkla byråkratin för försändelser mellan Åland och fasta Finland och också Sverige. Det är inte bara någonting som skulle underlätta vardagen på Åland för alla ålänningar och företag, samtidigt som det skulle trygga de fortsatta kommunikationerna, utan det skulle också spara mycket pengar i statens budget genom att minska byråkratin för både Tullen och skattemyndigheterna.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten ministerille vastauksia. Ei ole väliä, mistä puhutte, sieltä tai tuosta. Enintään viisi minuuttia.

18.48 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand: Arvoisa puhemies, ärade talman! Tack för utmärkta talturen. Ensinnäkin kiitos, edustaja Hänninen piti erinomaisen puheenvuoron vastuullisesta omistajapolitiikasta ja mainitsi muun muassa Kemijoen. Tosiaan on näin, että Kemijoki Oy:lle, joka aiemmin oli finanssi-intressin yhtiö, on nyt asetettu strateginen intressi, ja se kuuluu näin: ”Varmistaa säättövoiman ja

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

uudelleenkäynnistysresurssin saatavuutta sähköjärjestelmän tarpeisiin kaikissa olosuhteissa.” Ja omistusraja, joka oli aikaisemmin 0 prosenttia, on nyt 33,4 — eli näin. Ja kiitos tosiaan erittäin hyvästä puheenvuorosta.

Tack också till ledamot Löfström. Vi tar med budskapen, och på ett allmänt plan kan man ju säga att det här med underlättande av byråkratin är någonting som också von der Leyen lyfte upp genast från början. Vi måste ha bättre reglering, mindre reglering, så att inte människor och företag blir helt, så att säga, översvämmade.

Edustajat Ollikainen ja osittain Lyly kysyivät VR:stä: Tosiaan kutsuin saman tien koolle tässä syksyn aikana VR:n ja nämä kaikki operaattorit, ja todettiin, että nyt jotain täytyy tehdä. Sanoin pilke silmäkulmassa mutta myös ihan tosissani, että ei voi olla niin, että kun jenkit soittivat Kuusta kotiin reilu 50 vuotta sitten, niin oli paremmat yhteydet kuin mitä on välillä tuolla junassa, kun liikkuu. Itse odotan tuloksia. Mitään hokkuspokkusta ei ole, mutta on erilaisia lyhyemmän ja pidemmän aikavälin asioita, joita voidaan tehdä, ja tulen pitämään kevään aikana follow-upin, että asiat myös etenevät.

Sitten Euroopan kilpailukyvyistä voisi puhua pitkään. Erittäin iso kysymys. Suomen kolme kärkiprioriteettiahan EU-tasolla ovat kilpailukyvyn vahvistaminen, kokonaisturvallisuuden vahvistaminen ja puhtaan siirtymän edistäminen, mihin liittyy tietenkin myös bio- ja kiertotalous. Kaikki liittyy kaikkeen, ja tietenkin tarvitsemme vahvan Euroopan myös suhteessa Kiinaan ja suhteessa Yhdysvaltoihin. Se, että EU:n veturi Saksa yskii, ei ole myöskään Suomelle hyvä asia, eli sillä tavalla me joudutaan yhdessä katsomaan isoa kuvaa. No, mistä me puhutaan EU-tasolla, niin meidän täytyy vahvistaa niitä elementtejä ja välineitä, joissa Suomi pärjää. Horizon, EU:n tutkimus-, kehitys-, innovaatiotoiminta, InvestEU:n tyypiset välineet, joissa saadaan takauksia järkeville investoinneille. Nythän Suomelle tuli neljään hankkeeseen myös siitä innovaatorahastosta, taisi olla 259 miljoonaa yhteensä hyville investoinneille, mutta kyllä myös nettomaksajana meidän täytyy pitää huoli siitä, että tämän nykyisen kokonaiskakan — Ukraina on eri asia, siinä me ollaan valmiita uudentyyppisiin ratkaisuihin — ja tavallaan maksumääräosuuden sisällä täytyisi pystyä vielä paremmin kohdentamaan rahaa sellaisille välineille, joista Suomi ja suomalainen elinkeinoelämä ja työpaikat voittavat.

Kun meillä on semmoinen draivi laajemminkin Euroopassa, että globaalit yritykset haluavat keskittää tki-toimintaansa Suomeen ja Eurooppaan, sitä kautta saadaan myös niitä työpaikkoja jopa kotiutettua — tämmöiseen tietynlaiseen uudelleenteollistumiseen uskon itse vahvasti — ja se vaatii myös julkiselta sektorilta ja myös meillä kotimaassa sitä, että tki-politiikka on yhä yritysvetoisempaa, niin että käydään systemaattisesti yritysten kanssa läpi, että hei, miten voimme auttaa teitä yhdessä kiipeämään siinä teidän globaalissa arvoketjussa pykälän tai kaksi. Kun yhdessä tehdään järjestelmätasolla tki:tä, silloin myös saadaan yleensä aikaiseksi sellaisia uusia järjestelmäkokonaisuuksia, jotka ovat huomattavasti myös isompia vientikokonaisuuksia. Silloin kun ei yksistään yhtä taajuusmuuttajaa tai moottoria trimmata vaan tehdään tki-toimintaa vaikka energiajärjestelmätasolla yhdessä — eri yritykset, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset — saadaan asioita paljon eteenpäin. Meillä on Suomessa erinomaisia esimerkkejä myös tästä, miten tämä on tuonut ihan tuotantoa ja työpaikkoja isossakin määrin takaisin Suomeen.

Tietenkin tänä päivänä kaikki liittyy kaikkeen, ja tämä turvallisuus- ja huoltovarmuusnäkökulma korostuu myös näissä kilpailukykyasioissa, ja myös tässä

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

meidän edelleen suhteellisen tuoreessa omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä viime toukokuulta kyllä turvallisuus, geopolitiikka ja riskienhallinta laajasti korostuvat. Näin tämän konkreettisesti itse, kun olin matkalla Brysseliin ja oli vaurioitunut tämä kaapeli Suomen ja Saksan välillä. Sehän oli Cinia Oy:n, joka on valtionyhtiö, suuressa määrin Suomen valtion omistama, ja siinä eurooppaministerinä sain sitten italialaismedialle sitä keissiiä avata.

Elikkä on tärkeätä, että vaikka Suomen ja Euroopan tilanne on ikävä, kun on haasteellisempi geopolittinen turvallisuustilanne, niin kannattaa ehdottomasti panostaa siihen, että me tästä myös saadaan bisnesmielessä hyöty irti. Siihen ei liity pelkästään puolustusteollisuus, vaan paljon paljon muuta, mistä on hyötyjä myös siviilielämässä ja mikä luo uusia työpaikkoja Suomeen. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pääluokan käsittely keskeytettiin.

2.7. Pääluokka 36 Valtionvelan korot

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi esitellään valtionvelan korkoja koskeva pääluokka 36. — Siellä puheenvuoroja käyttää muun muassa ensimmäisenä edustaja Räsänen, Joona.

Keskustelu

19.21 **Joona Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Nyt alamme olemaan budjettikeskustelussa jo aika lailla viimeisellä rannalla. Viimeisimpänä pääluokkana on tämä Valtionvelan korot, ja ajattelin muutaman sanasen vielä tästä valtionvelasta todeta.

Sehän on varmasti kaikkien meidän mielestä aina yksi tämän budjetin surullisimmista luvuista, kun sitten viime kädessä joudumme velalla täsmäyttämään budjetin menot ja tulot yhtä suuriksi. Ensi vuoden osaltahan otamme velkaa 12 ja puoli miljardia euroa. Se on mykistävän iso summa ottaen huomioon, että lähihistoriassakin taitaa olla ainoastaan vuosi 2020, ensimmäinen koronavuosi, kun valtion vuotuinen velanotto oli tätä suurempi. Sitten täytyy mennä aika pitkälle 90-luvun alkuun, kun ollaan hätyytelty tällaisia summia. Elikkä voimme yhteisesti varmaan todeta, että tämä velkaantuminen on todella merkittävällä tasolla.

On meidän kaikkien yhteinen tehtävä pyrkiä tekemään valtiontalouden puolella sellaisia toimenpiteitä, että me tätä velkaantumista pystymme tulevaisuudessa taittamaan. Se vaatii kyllä joka vuosi sitä, että budjetin sisällä tarkistellemme kriittisesti eri menokohteita, teemme suoria menosäästöjä, hillitsemme menojen kasvuvauhtia mutta myös teemme tulosopeutusta, ja aivan varmasti tulevinakin vuosina myös tätä verotulokertymää on pyrittävä nostamaan.

Tietenkin meidän kaikkien mielestä varmaan tärkeintä olisi saada nyt vihdoinkin kasvu käyntiin, saada työllisyyttä vahvistettua. Mutta on rehellistä myöntää, että pelkästään nekään eivät meitä pelasta, niin että tätä valtion velkaantumista saataisiin taitettua, vaan tarvitsemme myös niitä ikäviä päätöksiä, joista monesti täällä puhutaan, mitkä liittyvät niin menosäästöihin kuin veronkorotuksiin.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Mutta, arvoisa puhemies, toivon todella, että tämä suunta saadaan jatkossa käännettyä. Senpä takia keskeistä on löytää jo ensi keväänä sellaisia toimenpiteitä, joilla me tosiasiallisesti talouskasvua tässä maassa pystymme synnyttämään ja sitä kautta saamaan myös työllisyyden kasvuun. Uskoisin, että tämä on meidän kaikkien yhteinen tavoite ensi vuodeksi, ja siinä meillä riittää yhteistä tekemistä. Ainoa harmi on se, että kun nyt tämä budjetti huomenna nuijitaan täällä kasaan, niin olisi jo tämän osalta voitu tehdä sellaisia valintoja, että työllisyys ja varsinkin kuluttajien luottamus olisi saatu parempaan suuntaan jo ensi vuoden alusta alkaen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.24 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Valtionvelka on ensi vuonna talousarvion mukaan 181 miljardia euroa, valtava summa. Jos katsotaan sitä, miten se on kehittynyt tässä parin vuoden aikana, niin lähtötilanne oli 156 miljardia euroa vuoden 23 lopussa, ja siinä on 2 ja puoli miljardia liikaa, koska vuodelta 24 siirrettiin sinne vuoden 23 puolelle se 2 ja puoli miljardia, muistaakseni. Käytännössä me siis tullaan ottamaan tässä vähän reilun kahden vuoden aikana 27 miljardia euroa velkaa. Tässä on valtava velkakehitys meneillään.

Kyllä edustaja Räsänen puhui tuossa viisaasti, että nimenomaan kasvu on se, jota meidän pitäisi saada tässä aikaiseksi. Niitä toimia tässä pitäisi tehdä, että bruttokansantuote saadaan nousemaan.

Näissä keskusteluissa aina unohdetaan myös se, että edellistä hallitusta syytetään velanotosta. Tosiasiassa edellisenkin hallituksen alla oli jo vanhaa velkaa pitkälti yli 100 miljardia euroa, eli siinä mielessä aina tämäkin pitäisi keskusteluissa ottaa huomioon. Ja sitten kun tätä käydään läpi, niin koko tämä eduskunta ja eri puolueet ovat olleet tätä valtionvelkaa tässä varmasti omalta osaltaan ottamassa, ja kysymys on, ollaanko me yhdessä sitten kääntämässä tätä laivaa niin, että sitä velkaa joskus voitaisiin bkt:hen nähden saada suhteellisesti pienemmäksi. Tämä on se iso haaste meillä lähivuosina ja varmaan tulee tämän ja seuraavankin ja sitä seuraavan hallituksen aikana olemaan niitä ydinkysymyksiä, kun tätä asiaa jatkossa käsittelemme. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 36 mietinnön mukaisena.

Asian käsittely keskeytettiin.

3. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
valtiovarainministeri Riikka Purra
sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen
ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen
puolustusministeri Antti Häkkänen
työministeri Arto Satonen

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah
ulkoministeri Elina Valtonen
oikeusministeri Leena Meri
ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio
opetusministeri Anders Adlercreutz
tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala
liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne
sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso
kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
elinkeinoministeri Wille Rydman
sisäministeri Mari Rantanen
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan kello 12.38 keskeytettyä täysistuntoa.

Päiväjärjestyksen 3. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. On toivottavaa, että kukin kysymys on osoitettu yhdelle ministerille.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

3.1. Suullinen kysymys verotuksen kiristämisestä (Pia Viitanen sd)

Suullinen kysymys SKT 227/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Me olemme viime aikoina kuulleet paljon huonoja uutisia. Työllisyyttä meillä on hoidettu Euroopan huonoiten, velka kasvaa ennätystahtia. Nyt pienistä valopilkkuista huolimatta uusimmat ennusteet ovat kyllä karua luettavaa.

Nyt kuulumme myös yhden uuden hälyttävän uutisen. Nimittäin Elinkeinoelämän valtuuskunnan selvitys kertoo, että tavallisen keskituloisen palkansaajan ja eläkkeensaajan verotaakka on ensi vuonna korkeammalla tasolla kuin kertaakaan viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kyllä, tavallisen suomalaisen työtä ja kulutusta verotetaan enemmän kuin kymmeneen vuoteen. Juuri nyt tarvittaisiin kotimaista ostovoimaa, luottamusta ja kulutuskysyntää.

Ministeri Purra, minä kysyn teiltä: Hallituspuolueiden omat nuorisojärjestöt ovat todenneet, että tämä on teiltä räikeä epäonnistuminen. Miten te, ministeri, kommentoitte tätä? [Timo Heinonen: Aina niin rakentava!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

16.02 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): arvoisa herra puhemies! Hallitus joutui vielä keskellä kautta viime keväänä tekemään tosiaan uusia sopeutustoimia. Jouduimme ottamaan siinä käyttöön myös verosopeuttamisen ja tekemään ratkaisuja, jotka eivät varmasti yhdellekään tässä hallituksessa tai meidän eduskuntaryhmissämme olleet helppoja. Tämä kuitenkin koettiin välttämättömäksi, koska kokonaisuus, josta puhutaan, yhdeksän miljardia euroa, on erittäin suuri.

No, mitä tulee sitten kokonaisveroasteeseen tällä hallituskaudella, niin toisin kuin puhuja väittää, kokonaisveroaste ei nouse tällä hallituskaudella. Se pysyy samana tai jopa hieman laskee verrattuna Marinin hallituksen meille jättämään kokonaisveroasteeseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Taaskaan ei mennyt ihan putkeen!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.03 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä viittasin Evan selvitykseen. Työn ja kulutuksen verotus on korkeimmillaan kymmeneen vuoteen. SDP sen sijaan keventäisi tavallisen suomalaisen verotaakkaa. [Välihuutoja oikealta] SDP:n esityksillä tavalliselle lapsiperheelle jäisi reilu tonni käteen vuodessa. Sen sijaan, arvoisa ministeri, teidän hallituksenne heti ensi töikseen tämän samaisen tonnin tarjosi ministeritason tuloluokalle.

SDP keventäisi tavallisen suomalaisen tuloverotusta puoli miljardia hallitusta enemmän. [Juho Eerola: Näinkö te teitte viime kaudella?] Me emme nostaisi arvonlisäveron alempia kantoja, jotka muun muassa nostavat lääkkeiden hintaa, emmekä myöskään räätälöisi eläkkeensaajille lisäveroa, sanoisinko, ”ryöstöveroa”.

Verotuksen osalta, ministeri, hallituksen erityissuojeluksessa ovat varakkaat vuorineuvokset ja raharikkaat. Heitä nämä veronkorotukset eivät koske. Ministeri Purra, minä kysyn teiltä: minkä takia hallitus on korottanut vain tavallisten ihmisten veroja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.04 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Miten onnellinen olisinkaan, jos voisin uskoa siihen, että sosiaalidemokraatit esittävät oikeasti meille veronalennuksia ja sellaista tulevaisuutta, jossa sen jälkeen, kun me olemme menoja saaneet alas, me voisimme ihan oikeasti kokonaisveroastetta tässä maassa saada alemmaksi. Valitettavasti minä en siihen usko, koska teidän vaihtoehtonne ei ole todellinen, kuten täällä salissa on moneen kertaan käyty läpi. Se, että te vastustatte vaihtoehtobudjetissanne huomattavasti vähemmän asioita kuin te olette vastustaneet puolentoista vuoden ajan, juuri antaa teille sitä taloudellista mahdollisuutta, jotta te voitte esittää esimerkiksi niitä veronalennuksia. [Ben Zyskowitz: Olla esittävinänne!]

Minä en tiedä, keitä ovat ne epätavalliset ihmiset, joiden verotusta pitäisi kiristää, mutta joka tapauksessa tässä maassa yksi suurista ongelmista on verotuksen tiukka progressio. Se on esimerkiksi selvästi tiukempi keskituloisen osalta kuin se on esimerkiksi Ruotsissa. Sen sijaan pienituloisten verotus on alempaa kuin Ruotsissa, ja kyllä tämä hallituskin on kohdentanut työtulovähennyksen kautta veronalennuksia nimenomaan pieni- ja keskituloisille.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

16.05 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun sosiaalidemokraatit ovat olleet hallituksessa, niin on lukuisia kertoja kokonaisveroaste alentunut, [Perussuomalaisten ryhmästä: Korotettu veroja!] esimerkiksi niissä hallituksissa, joissa itse olin tuossa 20 vuotta sitten. [Oikealta: Siitä on jo aikaa! — Naurua]

Mutta kysyisin vaihtoehtoisesta tavasta koota valtiolle ja laajemminkin EU:lle varoja. Ympäristöverotus laajassa mielessä — ilmastoon liittyvät, esimerkiksi hiilitullit, ja sitten erilaiset haittaverot — on se tapa, joka kokoaisi varoja ja samanaikaisesti heikentäisi kierrettä kohti huonompaa ilmastoa ja auttaisi ympäristöongelmien ratkaisemisessa. Kun ympäristö- ja ilmastoministeri Mykkänen on ilmeisesti viimeistä kertaa vastaamassa, niin avaan tässä mahdollisuuden kertoa, mitä pitäisi tehdä sekä Suomessa kansallisesti että varsinkin EU:n ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa verotuksen tai tullimaksujen tai tämäläyppisten maksujen kautta, jotta saataisiin parempia tuloksia ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa [Puhemies koputtaa] mutta myös sekä jäsenvaltioille että EU:lle tuloja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.07 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tärkeästä kysymyksestä. Kun kysyitte, mikä olisi tärkeintä tehdä koko Euroopan puhtaan siirtymän edistämiseksi, niin kyllä se on määrätietoiset päätökset, millä tavalla 2030-luvulle asti Euroopan yhteinen ilmastopolitiikka kulkee, ja sen tärkeänä osana hiilelle mahdollisimman yhtenäinen hinnoittelu teknologianeutraalisti. Sinänsä se, että meillä on teollisuuden ja energiantuotannon päästökauppa Euroopassa nyt 20 vuotta tasan, itse asiassa, ohjannut kehitystä, on ollut menestystarina siinä, että olemme päässeet muun muassa Pohjoismaissa ensimmäisten joukossa hiilestä, fossiilisista eroon ja siirtyneet 95-prosenttisesti puhtaaseen sähköön, ja lämmössä myös samaa kehitystä.

Tärkeänä osana tätä hiilen hinnoittelua on eduskunnassa juuri tänä syksynä myös lakiin säädetty hiilirajamekanismi, jolla kiinalaiset, intialaiset ja amerikkalaiset päästöt silloin, kun niitä ei kotimaissaan hinnoitella oikeudenmukaisesti, hinnoitellaan tässä meidän Euroopan tullirajalla. Se on lähivuosien tärkeä tehtävä, niin että me pystytään tällä tavalla pelikenttä pitämään reiluna ja samalla hinnoitellaan se haitta. [Puhemies koputtaa] Totta on, että esimerkiksi päästökaupan huutokauppatulot ovat tällä vaalikaudella korkealla tasolla, koska päästöoikeuden hinta on korkea, [Puhemies: Kiitoksia!] ja siinä mielessä tämä ympäristöohjausverotus on käytössä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä. — Korjaan, edustaja Tynkkynen.

16.08 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Verotuksen taso on todella tärkeä yhteiskunnallinen kysymys, mutta hyvin paljon väliä on myös verotuksen rakenteella. Vihreässä verouudistuksessa verotetaan vähemmän sitä, mitä halutaan enemmän, eli työn tekemistä ja teettämistä ja yrittämistä, ja vastaavasti verotetaan sitten enemmän sitä, mitä halutaan vähemmän, eli ympäristön kuluttamista ja kuormittamista. Valitettavasti hallitus on monessa suhteessa toteuttanut pikemminkin ruskean

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

verouudistuksen, [Ben Zyskowicz: Höpö höpö!] jossa on kevennetty ympäristöverotusta, esimerkiksi fossiilisten tuontipolttoaineiden verotusta, saastuttavien autojen ajoneuvoveroa, ja vastaavasti sitten kiristetty verotusta siellä, missä sitä ehkä ei niin paljon tarvittaisi.

Nyt kun todella — niin kuin te, ministeri Purra, olette moneen otteeseen todennut — näyttää siltä, että myös lisäsopeutustoimia saattaa olla vielä edessä, jotta näihin hallituksen asettamiin taloustavoitteisiin on vielä mahdollista yltää, niin miten arvioitte, voitaisiinko harkita haittaveroja vielä yhtenä mahdollisena keinona luoda talouteen sitä kaivattua liikkumatilaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.09 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen veropoliittinen linja on varsin johdonmukainen siitä huolimatta, että jouduimme kesken kautta tekemään tällaisia lisätoimia tämän suhteen. Me kiristämme monenlaisten haittojen verotusta, yleisesti puhutaan vaikkapa alkoholista tai tupakasta. [Keskustan ryhmästä: Ja kaljaa alennatte!] Toisaalta olemme mahdollisimman vähän kohdistaneet veronkorotuksia työhön ja yrittämiseen. Arvonlisäverokannan yleisen kannan nosto on se meidän suurin fiskaalinen veropoliittinen toimija. Silläkin, totta kai, on vaikutuksia, siis haitallisia vaikutuksia, kuten veronkorotuksilla yleensä on, mutta asiantuntijoidenkin mukaan huomattavan vähän verrattuna näihin muihin vaihtoehtoihin.

Itse en näe, että hallitus olisi siinä tilanteessa, että me yleisesti enää voisimme korottaa veroja, mutta sen sijaan me kyllä haluamme edistää erilaisia kasvutoimia, mahdollisesti sellaisia, jotka ovat tässä julkisen talouden hyvin kapeassa liikkumatilassa mahdollisimman hyviä ja kasvun edellytyksiä parantavia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.10 Lauri Lyly (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Verottaa pitää, mutta miten ja keneltä: niiltä, joilla on varaa maksaa, vai niiltä, joilla ei ole varaa maksaa? Äsken mainittu alvin korottaminen [Timo Heinonen: Tehän hyväksyitte sen!] on iskenyt aika kovasti tavallisten pieni- ja keskituloisten kulutukseen. Voi sanoa, että kotimarkkinoilla luottamus puuttuu täysin, [Välihuuto perussuomalaisen ryhmästä] ja joulukauppa taitaa matala aika lailla pienillä luvuilla. Arvoisa ministeri, miten kotimarkkinoilla saadaan luottamus palautettua? Leikkaamalla se ei onnistu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.11 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiaan taloudessa on paljon kyse luottamuksesta ja myös psykologiasta. Monet kasvua vauhdittavat edellytykset alkavat olla Suomessa kunnossa: korot merkittävässä laskussa, inflaatio taittunut, Suomen hintojen kehitys alhaisinta koko euroalueella. Vastaavasti investointeja saadaan vähitellen lisää, ja mikä parasta, palkansaajien ostovoima on nyt selvästi paranemassa. Tämä kaikki lisää sitä, että kotitalouksienkin luottamus yhteiskuntaan ja markkinoiden toimintaan kasvaa, ja sitä kautta voisimme saada lisää kulutusta.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Yksi sellainen mahdollinen toimi on juuri se, että me esimerkiksi emme rakenna suunnattomia uhkakuvia asioista, jotka meillä ovat kuitenkin varsin hyvässä jamassa. Se, että hallitus on toimintakykyinen ja tekee samaan aikaan korjaustoimia julkisen talouden vahvistamiseksi, tämän ikävän velkasuhteen vakauttamiseksi vaalikauden loppuun ja kannustaa kasvua, tekee kunnianhimoisia uudistuksia yhteiskuntaan, on mielestäni juuri sitä, mitä me tarvitsemme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.12 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että moni keskituloinen suomalainen opettaja, sairaanhoitaja, poliisi ja niin edelleen tuskailee sen kanssa, että arjessa ei tunnu että palkalla pärjäisi, ja tämä ongelma on varmasti meille kaikille tuttu ja yhteinen. Meidän pitää yhdessä miettiä, miten me saisimme verotustakin sellaiseksi, että ihminen työllään tulisi toimeen.

Keskustahan on vaihtoehtobudjetissaan esittänyt muutamia aika rohkeitakin avauksia verotuksen rakenteellisille muutoksille. Samaan aikaan Suomi velkaantuu hurjaa vauhtia, ja tämäkin ongelma on muuten yhteinen. Ensi vuonnakin sitä täällä käsittelemme, mutta kun tulen itse joulupukin kotikaupungista Rovaniemeltä, haluaisin kysyä valtiovarainministeriltä, että jos voisin viedä yhden terveisen joulupukille valtiovarainministerin toiveena ensi vuoden talouden suhteen, mikä olisi se tärkein ja merkittävin juttu taloudessa, mitä toivoisitte tapahtuvan ensi vuoden osalta nimenomaan Suomen taloudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.13 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Muistan, kun ennen eduskuntavaaleja keskustapuolue useaan kertaan erilaisissa paneelissa ja linjauksissaan oli sitä mieltä, että meillä ei ole merkittävästi mahdollisuutta veronalennuksiin, koska ne pitäisi tehdä velaksi. Nythän tilanne julkisessa taloudessa on vielä melko tavalla heikompi kuin tuolloin keväällä 2023, ja nämä ihan samat lainalaisuudet pätevät tälläkin hetkellä.

Valtiovarainministeriö erityisesti monissa veroratkaisuissaan on aika konservatiivinen. Tiedän, että varsinkin opposition suunnalta erilaisiin dynaamisiin vaikutuksiin voidaan laskea monesti sisään huomattavasti enemmän kuin sitten todellisuudessa on mahdollista. Vastuuntuntoinen hallitus tietenkin pohjaa linjauksensa näihin.

Mutta mitä sitten joulupukille ja Rovaniemelle ensi vuoden taloudesta voisi sanoa positiivista, niin useitakin asioita. Ensinnäkin talous kasvaa. Toisekseen, kun kotitalouksien luottamus lisääntyy, he toivon mukaan myös kuluttavat, [Puhemies koputtaa] ja se tarkoittaa muun muassa sellaisten lahjojen ostamista, joita siellä Rovaniemen Pajakylässä [Puhemies koputtaa] valmistetaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

16.15 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Te hallituksessa olette paljon puhuneet yrittäjämysteisyydestä, mutta kun kuuntelee yrittäjien, pienyrittäjien ja varsinkin naisyrittäjien todellisuutta, niin se ei näytä kovin hääviltä. Osa

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

on jopa epätoivoisia. Ja nämä alv-alarajan huojennuksen poistot ja historialliset korotukset alviin ja nyt sitten nämä tulossa olevat alimmat alv-kantojen nostot, kaikki, heikentävät rajusti kulutuskysyntää, ja ne myös vaikeuttavat pienyrittäjien tilannetta. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä]

SDP nostaisi tätä alv-velvollisuuden alarajaa 20 000 eurosta 30 000 euroon, mikä helpottaisi pienyritysten tilannetta, ja se myös mahdollistaisi sitä kasvua ja kenties työntekijöiden työllistämistä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ne olisi kannattanut tehdä muuten viime kaudella!] Kysynkin: Miten kansantalouden näkökulmasta ajattelette, että teillä on varaa vaikeuttaa näiden ahkerien pienyrittäjien tilannetta? Eikö olisi järkevämpää, että tätä alv-velvollisten alarajaa nostettaisiin ja sillä tavalla [Puhemies koputtaa] myös helpotettaisiin yrittäjien tilannetta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.16 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus on kokonaisuuteensa myös sen vaikeat osat rakentanut sillä tavalla, että se mahdollisimman vähän yrittämiseen ja työntekoon kohdistuisi. Olemme kuitenkin joutuneet tekemään myös hankalia päätöksiä.

Mitä tulee sosiaalidemokraattien vaihtoehtoon, niin mikäli muistan viivan alle jääviä lisäkustannuksia nimenomaan yrittäjälle, ne olivat useita satoja euroja vuodessa suhteessa hallituksen esitykseen. [Sinuhe Wallinheimo: 900 euroa!] Niin mielelläni kuin uskonkin, että tekin olette yrittäjien ja yritysten puolella, [Juho Eerola: Kyllä ne yrittävät olla!] koska täältäähän, jos jostakin, yksityisen sektorin kautta se kasvu tähän maahan saadaan, niin minun on hieman vaikea tätä uskoa.

Mutta samaan aikaan haluan nostaa esille sellaisen ilouutisen, että valtioneuvoston istunnosta tänään on saatu ulos muun muassa paikallisen sopimisen malli. Kiitoksia koko eduskunnalle, että tämä loistava esitys on saatu nyt maaliin. [Sinuhe Wallinheimo: Hyvä! Demarit oli varmaan tämän puolella! — Keskustan ryhmästä: Se on hyvä juttu!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

16.17 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on johdonmukaisesti lisännyt suomalaisten epätasa-arvoa. Te kuritate pienituloisia ja suositte varakkaita. Te muun muassa kaksinkertaistitte solidaarisuusveron alarajan, mikä hyödyttää erityisesti hyvätuloisia, kuten ministerin tuloluokkaa, merkittävästi. Sen sijaan nämä arvonlisäveron korotuksenne iskivät erityisen kipeästi pienituloisiin. Tämä on paitsi epäinhimillistä myös epäviisasta. Se, että heikennetään niiden ihmisten ostovoimaa, joiden kaikki rahat menevät kulutukseen, heikentää kotimaista kysyntää ja haittaa siten taloutta.

Erikoinen arvovalinta on sekin, että hallitus nostaa lääkkeiden, joukkoliikenteen, kirjallisuuden ja urheilun verotusta ja suosii samalla kaljanjuontia, saastuttamista ja nikotiinipussien käyttöä. Ministeri Purra, aiotteko te vielä ensi vuonnakin seisoa näiden teidän arvovalintojenne takana?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

16.18 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajan kysymyksessä lueteltiin niin monta erilaista toimea — veroa, säästöä, sopeuttamista — että en ehdi kyllä minuutissa suinkaan niihin kaikkiin vastata, mutta sikäli kuin nämä toimet ovat hallituksen ohjelmassa tai myöhemmissä päätöksissä, niin me kaikki täällä seisomme niiden takana siitäkin huolimatta, että niitä ei välttämättä ole helppoa ollut viedä eteenpäin.

Mitä tulee sitten jälleen tähän suomalaiseen verotusjärjestelmään ja siihen, miten se esimerkiksi kannustaa työntekoon tai ylipääntensä matalilla palkkatasoilla työn tekemiseen, niin kyllä tällä hallituksella on tässä vielä tekemistä. Tietenkin parhaassa tapauksessa meillä esimerkiksi olisi sellainen sosiaaliturvajärjestelmä, jossa jokainen tehty työtunti lisäisi henkilön saamia tuloja, jolloinka ei olisi vaaraa siitä, että sosiaaliturvan varassa eläminen esimerkiksi olisi kannustavampaa, ja siihenhän hallituksen linja nimenomaan pyrkii. Monet näistä toimista pyrkivät lisäämään työnteon kannustimia, mahdollistamaan sen, että mahdollisimman monella olisi tulevaisuudessa työtä [Puhemies koputtaa] ja mahdollisuus tulla toimeen omillaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä.

16.19 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän päivän valtiovarainministeriön ennuste oli hieman positiivisempi kuin mitä saimme aikaisemmin lukea Suomen Pankin ennusteesta. Sen hälyttäväin kohta oli se, että teidän ennusteenne mukainen viimeisen toimintavuotenne 2027 työllisyys olisi alhaisemmalla asteella kuin tänä vuonna, ja se on kyllä kansallinen huoli.

Me olemme vaihtoehtobudjetissamme yrittäneet katsoa myös palkansaajien ostovoimaa, ja siitä lähti tänään tämä kysymys palkansaajien ostovoimasta, kun tuloverotus ja kulutusverotus ovat nyt sitten kymmeneen vuoteen ennätyskorkeat. Ostovoima on se, jolla kansalaiset pystyvät käymään jouluostoksilla tai ostamassa suomalaisia tuotteita pukinkonttiin. Monella joulusta näyttää tulevan tosi tiukka, työllisten määrä on vähentynyt eikä lisääntynyt.

Minusta on kummallista, että me puhutaan täällä niistä potentiaalisista työpaikoista eikä todellisista. Mutta kun sanoitte, että tiukka progressio oli ongelma, niin senhän te hoiditte heti alkuun, rikkaiden verotus aleni ensimmäisenä. Nyt sitten kysyisin valtiovarainministeriltä ja pääministerin sijaiselta: miten teitä kiinnostaa palkansaajien ostovoima?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.20 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten muistaakseni jo ensimmäisessä vastauksessani tai jossakin vastauksessani korostin, nimenomaan palkansaajan ostovoima on paranemassa. Paitsi että palkat ovat nousemassa merkittävästi, tulee inflaation taittuminen, korkojen merkittävä aleneminen — ne kaikki vaikuttavat siihen, että nimenomaan palkansaajan ostovoima on paranemassa.

Tällä hetkellä monissa kotitalouksissa on tehty päätös siitä, että rahaa laitetaan vielä jemmaan ja säästetään. Tähän liittyy juuri se, että esimerkiksi työllisyyskehitys ja valitettavat irtisanomiset ovat olleet sitä luokkaa, että monet eivät luota siihen, että sama

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

tilanne ei säily. Mutta kun me tätä luottamusta saamme vahvistettua, niin todennäköisesti se kulutuskin kiihtyy, ja juuri tähän suuntaan valtiovarainministeriön ennusteetkin näyttävät.

Mitä tulee sitten siihen progressioon, niin valitettavasti me olemme myös joutuneet viimeisissä tomissamme kiristämään kahden ylimmän tuloluokan työn verotusta ja olemme osoittaneet veronalennuksia erityisesti pieni- ja keskituloisiin, joten teidän kannattaa tarkemmin katsoa, mitä sille progressiolle on tällä hallituskaudella tapahtumassa. [Ben Zyskowicz: Se kiristyy niin kuin demarit haluaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

16.22 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen todella ilahtunut siitä, että nyt puhutaan taloudesta, ja siitä, että SDP:kin on nyt tullut sille kannalle, millä kokoomus on ollut aina, että verotusta, erityisesti palkansaajien verotusta, tulee alentaa. [Mikko Savola: Sinipuna on löytänyt toisensa!] Tosin minun on hiukan vaikea uskoa sitä, että aidosti olisitte sitä mieltä. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä]

Orpon hallitushan on jo ihan ensimmäisestä päivästäan lähtien ollut sitä mieltä, että talous pitää saada kestäväälle uralle. Me emme kerta kaikkiaan voi jättää tällaista velkavuorta meidän lasten ja lastenlasten maksettavaksi. Tänään julkaistu valtiovarainministeriön talousennustehan on 1,6 prosenttia ensi vuodelle, ja se on todella lupaava. [Miapetra Kumpula-Natri: Paljonko tälle vuodelle oli?] Useinhan nämä ennusteet perustuvat luottamukseen, siihen, että on tehty sellaisia päätöksiä, jotka antavat ihmisille luottamusta tulevaisuuteen, että täällä kannattaa investoida, tehdä työtä, yrittää ja niin edelleen. On tehty oikeanlaisia työmarkkinuudistuksia.

Ja tänään, arvoisa puhemies, valtioneuvosto teki päätöksen tästä suurten investointien verokannustimesta. Arvoisa valtiovarainministeri, kertoisitteko meille hiukan tästä kannustimesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.23 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Palatakseni vielä tähän aiempaan keskusteluun, niin sillä, että suhdanne on ollut paljon vaikeampi ja pidempi kuin alun perin ennustettiin, on tietenkin vaikutus myös siihen, miltä hallituksen tavoitteiden eteneminen näyttää. Samaan aikaan näyttää selvältä, että paitsi alijäämät olisivat merkittävästi entistä suurempia ilman hallituksen toimia, niin näin olisi myös työttömyyden osalta. Mikäli me emme olisi saaneet tehtyä näitä merkittäviä uudistuksia ja toimia, niin työllisyys olisi vieläkin heikompi.

Mitä tulee sitten tähän suurten teollisten investointien verohyvitykseen, kyseessä on tosiaan merkittävä kasvutoimi, josta hallitus päätti keväällä. Sillä pyritään edistämään puhtaaseen siirtymään liittyviä suuria, yli 50 miljoonan teollisia investointeja, ja niihin on mahdollista saada verohyvitystä riippuen investoinnin koosta. Tälläkin hetkellä meillä on tiedossa jo useita kymmeniä, yli kolmisenkymmentä, tällaista suuren mittaluokan investointia, jotka mahdollisesti soveltuisivat [Puhemies koputtaa] tähän työkaluun, ja tähän on erittäin hieno uutinen. Mikäli ne kaikki toteutuisivat, [Puhemies koputtaa] puhutaan miljardien investoinneista.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkynen, olkaa hyvä.

16.24 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ikävä kyllä, hallitus alittaa toistuvasti erilaiset ennusteet kasvusta ja työllisyydestä. Myöskin velkaantuminen on vuosi toisensa perään suurempaa kuin on ennustettu. [Sinuhe Wallinheimon välihuuto] Marinin hallitus sen sijaan ylitti jatkuvasti niin kasvu- kuin työllisyysennusteet. [Välihuutoja oikealta]

Tällä viikolla niin Suomen Pankki kuin valtiovarainministeriö korjasivat ennusteitaan kasvusta, jälleen kerran alaspäin. [Välihuuto oikealta] Molemmat ennustavat, että hallitus jää taloustavoitteistaan, velkaantuminen jatkuu, työllisyys jää vaalikauden alkua alemmas ja kasvu viipyy ja jää liian matalalle tasolle. Suomen Pankin mukaan hallituksen omat tavoitteet vaativat vielä 4,5 miljardin euron lisäsopeutusta. Tällainen lisäleikkausten ja veronkorotusten määrä heikentää edelleen talouskasvua ja pitkittää taantumaa ja heikentää myöskin ihmisten ostovoimaa pahimmillaan. [Sinuhe Wallinheimon välihuuto]

Ministeri Purra: Aiotteko muuttaa hallituksen taloustavoitteita ensi keväänä kehysriihessä? Aiotteko muuttaa sitä talouspolitiikkaa ihmisten ostovoimaa tukevaksi, vai päätättekö jälleen uusista leikkauksista ja veronkorotuksista puoliväliiriihessä? [Ben Zyskiewicz: Aiotteko ottaa lisää velkaa, kuten Mäkynen vaatii?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.25 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen todella onnellinen, että tämäkin kysymys tuli, koska olen ymmärtänyt, että teidän ryhmässänne on kahtalaista näkemystä näistä tavoitteista. Teidän ulostulonne viittasi siihen, että tästä kasvavasta velasta ei tarvitsisi välittää. [Veronika Honkasalo: Vastatkaa kysymykseen!]

Valtiovarainministeriön tämänpäiväisen ennusteenkin mukaan yhdeksän miljardin kokonaisuudella velkasuhde vakautuu vaalikauden loppuun mennessä, ja se on se meidän tärkein finanssipoliittinen tavoitteemme. Samaan aikaan olemme sitoutuneet siihen, että mikäli näyttäisi siltä, että tämä tavoite karkaa, tarkastelemme lisätoimia.

Siinä kysyjä on aivan oikeassa, että pelkällä leikkaamisella tai säästämällä näitä asioita ei hoideta, ja juuri siksi me otamme kasvun, kasvuedellytysten, vahvistamisen niin kovin vakavasti. Me olemme tehneet sitä hallitusneuvotteluista asti, mistä kirjasimme kasvun ohjelman, joka on täynnä eri sektoreille lukuisia toimia, joilla pyritään vahvistamaan kasvun edellytyksiä — joissa valitettavasti näistä toimenpiteistä enemmistöä te olette vastustaneet — ja me olemme edelleen tekemässä näitä lisää myös kevään puoliväliiriihessä. [Piritta Rantanen: Älkää nyt, hyvänen aika, enää tehkö, jos tulokset ovat tällaisia!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

16.27 **Harry Harkimo liik** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Luetaan nyt sitten tämä Evan raportti: ”Tulo- ja kulutusveroista laskettu keskituloisen palkansaajan kokonaisveroprosentti on nousemassa korkeammaksi kuin kertaakaan Verokoneen kymmenvuotisen historian aikana.” [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Oho!] En tiedä, mitä lukuja nämä ovat, mutta varmaan pitävät paikkansa, ja

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

veroprosentti on 43,7 prosenttia. Pitääkö tämä paikkansa, vai eikö tämä pidä? [Mika Kari: Nyt, Heinonen, vastauksia!] Se pitää Evalta sitten kysyä.

Ruotsissa on tehty veronalennuksia esimerkiksi suurituloisille ja keskituloisille, ja osoittautui, että verokertymä oli loppujen lopuksi isompi, kun ihmiset innostuivat tekemään enemmän töitä ja sillä tavalla saatiin veroprosentti nousemaan. Tänä vuonna Ruotsi on laskenut verojaan kolmella miljardilla eurolla ja nostanut kotitalousvähennystä, jotta he saisivat enemmän vauhtia talouteen. Nyt jos me mennään taas säästämään kaksi kolme miljardia, niin tämä talous tukehtuu. Se on ihan varmaa. Jotain muuta pitäisi tehdä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.28 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): arvoisa herra puhemies! Aivan oikein, Ruotsissa muun muassa keski- ja korkeituloisen palkansaajan verotus on selvästi kevyempää. Korkeimmillaan ero Suomeen on kahdeksan prosenttiyksikköä. Tämä kysymys viittasi tähän samaan selvitykseen kuin sosiaalidemokraatit avauskysymyksessään, mutta näkisin, että te olette kyllä keskenänne hyvin eri mieltä siitä, koska tässähän puhuttiin keskituloisen palkansaajan verotuksesta ja siihen liittyvästä kokonaisveroasteesta. [Harry Harkimo: En minä ole mitään mieltä, minä luin! — Naurua] Mutta kuten totesin, tällä hallituskaudella yleisesti kokonaisveroaste ei nouse suhteessa edelliseen hallitukseen, vaan pikemminkin hieman laskee.

Ruotsin talous on sellaista, mistä me voimme täällä tietenkin kaikki vain haaveilla. Myös Ruotsin julkinen talous on huippukunnossa, joten mahdollinen erilaisten puskureiden käyttö kriisitilanteissa ja silloin, kun tulee jotakin yllättävää, puhumattakaan verotusremonttien tekemisestä nimenomaan työhön ja yrittämiseen kannustavaan suuntaan eli hyvinkin uudistavalla tavalla, on aivan eri tavalla mahdollista kuin Suomessa. Ja siinäpä onkin yksi syy, miksi meidän pitää [Puhemies koputtaa] tätä meidän menorakennetta saada pienemmäksi, jotta meilläkin olisi joskus [Puhemies koputtaa] mahdollisuus tuohon. [Johannes Koskinen: Esimerkiksi myötämääräämislaki!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

16.29 Joakim Vigelius ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On sanottu, että eilisen velka on huomisen veronkorotus tai leikkaus, ja sitähan Suomi tässä tällä hetkellä elää. Edellisen hallituksen jäljiltä Suomen talous jäi kurakuntoon, ja nyt sitä koetetaan korjata. [Suna Kymäläinen: Nyt se on vielä huonommassa kunnossa!]

Mutta aika pitkälle menee, kun kuullaan, että sosiaalidemokraatit arvostelevat tätä hallitusta veronkorotuksista, [Pia Viitanen: Kyllä!] koska luin teidän vaihtoehtonne, ja teidän vaihtoehdossanne, SDP, [Pia Viitanen: Lukekaa myös, mitä ne sisältävät!] teillä on hallitusta vähemmän säästöjä, teillä on hallitusta vähemmän työllisyystoimia, mutta teillä on hallitusta enemmän veronkorotuksia esitettyä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohoh! — Juho Eerola: Taas on käsi toisen taskussa!] Teidän vaihtoehdossanne ei ollut puolet, ei kaksi kertaa, vaan kaksi ja puoli kertaa enemmän veronkorotuksia tämän hallituksen linjaan nähden vielä puoli vuotta sitten. [Pia Viitanen: Katsokaa sisältöä! — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Lue niiden vaikutus, lue niiden tulovaikutus!] Ja tässä salissa te haukutte tätä hallitusta veromoukarista. [Puhemies koputtaa]

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Kysynkin ministeri Purralta: uskotteko te tähän SDP:n ratkaisuun, jossa veroja korotettaisiin moninkertaisesti tätä hallitusta enemmän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.30 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Oppositiossa kaikki on mahdollista, myös se, että vastustetaan jokaista säästöä [Naurua — Eduskunnasta: Kokemusta on! — Tehän sen tiedätte!] — kuunnelkaa nyt — [Hälinää — Puhemies koputtaa] sekä veronkorotuksia, ja siitä huolimatta väitetään, että ollaan sitouduttu julkisen talouden korjaamiseen, jopa pitämään Suomi pois tarkkailuluokilta ja niin edelleen. Mutta kuten moneen kertaan olen tässä aitiassa todennut, nämä kaikki eivät voi olla totta samaan aikaan.

Julkisen talouden kuntoon saattaminen tarkoittaa vaikeita päätöksiä, ja se tarkoittaa sitä myös sosiaalidemokraateille. [Vasemmalta: Eivät ole vaikeita teille!] Siksi näihin erilaisiin veroihin liittyviin alennuspuheisiin tai muuhunkaan vastaavaan kritiikkiin näistä asioista en voi suhtautua hirvittävän vakavasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.31 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kerrataan nyt vielä tämä tosiasia: hallituksen ratkaisujen takia pienituloisen, keskituloisen palkansaajan ja eläkkeensaajan verotaakka on ensi vuonna korkeammalla tasolla kuin kertaakaan viimeisen kymmenen vuoden aikana. [Sanna Antikainen: Teidän vaihtoehto lisääsi!]

Arvoisa ministeri! Te olette nyt tehneet uuden ihan valitettavan ennätyksen keskituloisten suurena verottajana. Ja toinen tosiasia on myös se, että SDP:n esityksissä se tavallinen palkansaaja, se tavallinen eläkkeensaaja hyötyisi, koska me verottaisimme heitä kevyemmin kuin mitä tämä hallitus tekee. [Sanna Antikainen: Ei pidä paikkaansa!] — Kyllä se pitää paikkansa. [Sanna Antikainen: Kun ei pidä!] — Te voitte tutustua SDP:n vaihtoehtobudjettiin, [Sanna Antikainen: Olen tutustunut, mutta te ette ole!] joka on varsin lempeä keskituloisille palkansaajille ja eläkeläisille, joita tämä hallitus nyt kurittaa.

Ministeri, te lupasitte ennen vaaleja, että kansalaisten ostovoimaa parannetaan. Nyt te heikennätte monin toimin sitä. [Petri Huru: Te lupasitte bensarahaa!] Mutta minä kysyn teiltä, ministeri, ihan näin joulunkin kunniaksi, kun te olette väläytellyt, että joudutte mahdollisesti tekemään lisäsopeutustoimia: voisitteko tässä nyt joulun kunniaksi luvata, [Puhemies koputtaa] että jatkossa ette enää lisää pieni- ja keskituloisten verotaakkaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.33 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ei kyllä yllätä, että vielä joulunkin saatte tämän politiikkanne sivulle kulkemaan, mutta korjaan teidän kysymyksessänne esittämät väärät väitteet. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Katso kalenteria! — Perussuomalaisten ryhmästä: Punainen on joulun väri! — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Joulun väri on sosiaalidemokraattinen!] Tämän hallituksen jälkeen kokonaisveroaste on sama tai hieman alempi kuin se oli teidän hallituskautenne loputtua. [Perussuomalaisten ryhmästä: Menikö

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

perille?] Tällä hallituskaudella kokonaisveroaste ei ole näillä päätetyillä toimilla nousemassa. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Keva on väärässä! — Onko Keva väärässä?] Toisekseen teidän vaihtoehtobudjetissanne on ongelmia, koska te olette vastustaneet sellaisia toimia, jotka te siinä hyväksytte. Me emme voi tietää, mitä te varsinaisesti kannatatte. Mutta siinä, että te haluatte nyt olla myös keskituloisen palkansaajan asialla ja monen muun tahon asialla, ja se yhdistettynä siihen, että te haluatte samaan aikaan korjata julkista taloutta, olette sitoutuneita säästöihin, joita ei kuitenkaan saa tehdä käytännössä minnekään, niin tämä on se kokonaisuus, jota on hyvin vaikea kommentoida tai sitä millään tavalla käsitellä, koska me emme tiedä, mikä milloinkin on totta. Samaan aikaan teidän omista riveistänne esitetään myös viestiä siitä, että millään velan lisäämisellä [Puhemies koputtaa] ei edes ole väliä. Mihin minä nyt vastaisin teille, edustaja Viitanen?

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.2. Suullinen kysymys kotimaisesta ruoantuotannosta (Timo Mehtälä kesk)

Suullinen kysymys SKT 228/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.34 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Joulun on enää muutama päivä. Valmistelut ovat kodeissa täydessä käynnissä: kuusia koristellaan, lahjoja paketoidaan ja lasten laulu raikaa. Taas kerran joulupöytiä katetaan kotimaisten tilojen antimilla. Varmasti voimme kaikki yhtyä siihen, että ilman suomalaista viljelijää meillä kaikilla olisi joulumieli kaukana. Mutta joulupöydän äärellä on hyvä muistaa, että suomalainen ruoka ei ole itsestäänselvyys. Tällä hetkellä monen suomalaisen lapsiperheen talous on hallituksen leikkausten vuoksi erittäin tiukalla. Myös ruokaa tuottavat tilat ovat ahdingossa. Joulun ostoskorit osoittavat, että suomalaiset todella arvostavat kotimaista ruokaa, mutta se ei yksin riitä. Myös politiikalla on merkitystä. Kysyn maa- ja metsätalousministeri Essayahilta, miten varmistatte, että myös jatkossa suomalaisilla olisi varaa ostaa joulupöytänsä kotimaista ruokaa ja että myös sen tuottaminen olisi kannattavaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.35 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ja kiitoksia edustaja Mehtälälle erittäin hyvästä ja ajankohtaisesta kysymyksestä.

Nyt tietenkin on tärkeää, että me kuluttajat, kun käymme tekemässä niitä jouluostoksia, muistamme, että siellä kaupan laarin äärellä kotimainen elintarvike nousee sinne ostoskoriin ja pidämme omalta osaltamme kuluttajina huolen siitä, että kotimainen tuotanto saa sitä kautta tukensa, ja muistetaan se, että suomalainen tuote on puhdasta, antibioottivapaata, salmonellavapaata. Kun leivotaan, meillä Suomessa pystyy taikinan

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

syömään, vaikka siinä on raakaa kananmunaa — monessa muussa maailman maassa näin ei voi tehdä.

Mutta tähän itse kysymykseen nimenomaan meidän maataloustuottajien tulevaisuudesta: Hallitus on todella pistänyt toimeksi, eli meillä on elintarvikemarkkinalain ykkösosa jo käsitelty täällä eduskunnassa — kiitoksia siitä eduskunnalle — yksimielisesti täällä viety eteenpäin, jolloin elintarvikemarkkinavaltuutettu saa lisävaltuuksia puuttua nimenomaan tähän elintarvikeketjun tulonjakoon, joka tällä hetkellä on varmastikin se suurin syy siihen, minkä tähden meidän tuottajat eivät saa sitä hintaa, minkä he tarvitsisivat ja mikä olisi oikeudenmukainen [Puhemies koputtaa] tästä ketjun tuotoksesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

16.36 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtaosa lapsista ja nuorista elää turvallista arkea ja odottaa joulua, jonka rakentamiseen heidän vanhemmillaan on sekä hyvät taloudelliset edellytykset että riittävästi muita voimavaroja. Samaan aikaan yhä useamman lapsen perheessä joulun lähestyminen huolestuttaa, niin vanhempia kuin jopa lapsia itseään. Lasten ja nuorten hyvinvointi eriytyy. Tilastokeskuksen mukaan 14 prosenttia eli lähes 150 000 alaikäistä lasta elää köyhyys- tai syrjäytymisriskissä. Lapsiperheköyhyyden takana on usein vanhempien pitkäaikaista työttömyyttä, työkyvyttömyyttä, sairastelua tai pätkätöitä matalapalkka-aloilla. Osassa köyhistä lapsiperheistä vanhemmat ovat vielä opiskelijoita. Hallituksen lapsiin ja perheisiin kohdistuvat leikkaukset ovat pahentaneet tilannetta. Lapsiperheköyhyyden arvioidaan kasvavan. [Vasemmalta: Kyllä!]

Arvoisa puhemies! Lapset eivät pysty vaikuttamaan itse omaan tilanteeseensa eivätkä ole vastuussa perheidensä elämäntilanteesta. Kysyn asianomaiselta ministeriltä: miten voisimme luvata jokaiselle lapselle hyvät kasvuolosuhteet [Puhemies koputtaa] ja lisäämisen sijaan vähentää merkittävästi lapsiperheköyhyyttä? [Vasemmalta: Hieno kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.38 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos myös tästä kysymyksestä, joka on todella tärkeä ja jonka syvimmän merkityksen jaamme varmasti kaikki. Toivomme sitä, että jokaisella lapsella olisi turvallinen, rauhallinen joulu ja läheisiä aikuisia, jotka pitävät heistä hyvää huolta.

Hallituksen tavoitteena on se, että vähennämme lapsiperheköyhyyttä ennen muuta panostamalla työllisyyteen [Vasemmistoliiton ryhmästä: Te kasvatatte lapsiperheköyhyyttä!] eli siihen, että olisi vähemmän epävarmuutta, enemmän tulevaisuuden toimeentuloa, työpaikkoja lapsiperheiden vanhemmille, ja että sitä kautta saisimme varmistettua myöskin lasten hyvää kasvuympäristöä ja tulevaisuutta. Ja sitten niissä tilanteissa, kun näin ei ole, suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on turvaverkoiltaan laaja siitähän huolimatta, [Vasemmistoliiton ryhmästä: Paitsi että leikkaatte järjestöiltä!]

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

että on jouduttu tekemään säästöpäätöksiä tällä hallituskaudella tämän julkisen talouden tiukan tilanteen vuoksi.

Myös täsmätoimia on tehty, esimerkiksi lapsilisän korotukset, joita kohdennettiin monilapsisille perheille, vauvaperheille, koska sinne kohdistuu ennen muuta paljon hankintoja, ja lisäksi myöskin opiskelevien vanhempien perheille ja — ehkä tärkeimpänä näistä — vielä yksinhuoltajaperheille.

Ja kun hallitus teki [Puhemies koputtaa] näitä päätöksiä sosiaaliturvasta, niin niissä huomioitiin lapsiperheet erittäin monella tavalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.39 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En valitettavasti voisi olla enempää äskeisen puheenvuoron kanssa eri mieltä. Saimme juuri kuulla mediasta, miten tänä jouluna Suomessa on todella monta lasta, jotka ovat lahjoituksiin perustuvassa Joulupuu-keräyksessä lelun sijaan toivoneet petivaatteita, hammasharjaa tai alusvaatteita, koska perheillä ei ole varaa. Vain muutama viikko sitten täällä eduskunnassa meillä edustajilla oli mahdollisuus kuulla suoraan lapsilta ja nuorilta, miltä köyhyys arjessa näyttäytyy — kuinka moni kertoi, että he joutuvat muuttamaan tutulta asuinpaikalta, vaihtamaan koulua, luopumaan harrastuksista tai kuinka kotona ei ole rahaa aamu- tai iltapalaan. Emme me halua rakentaa tällaista Suomea, emmehän? Silti te teette päätöksiä, joilla 17 000 lasta lisää ajautuu köyhyyteen. Köyhyys ei todellakaan ole aina oma valinta — lapsille ja nuorille se ei ole sitä koskaan.

Toisin kuin äskeinen vastaus osoitti, niin ihmettelen, ettekö te ymmärrä, että köyhyys koskettaa myös työssäkäyviä, esimerkiksi yksinhuoltajia, ja nämä sanat eivät heitä lohduta. Siksi kysynkin pääministeri Orpon ollessa poissa varapääministeriltä: Miten tämä hallitus kokonaisuutena nyt lähettää toivon viestin? Mitä te teoilla teette, jotta nämä perheet, jotka tänä jouluna ovat köyhyydessä [Puhemies koputtaa] esimerkiksi siitä huolimatta, että he ovat jo töissä — mikä on se toivon viesti — [Puhemies koputtaa] jotta he eivät olisi siellä enää jatkossa? [Perussuomalaisten ryhmästä: Parempaa palkkaa, parempi työpaikka!] — Parempi työpaikka? Kuka on sitten lähihoitaja, kuka on sitten siivooja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tämä kuuluu kyllä sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasosen tontille, olkaa hyvä.

16.41 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä se toivon viesti Suomessa täytyy olla se, että meidän täytyy saada meidän hyvinvointiyhteiskunta kantamaan kestävämmän, ja se tarkoittaa työllisyyden vahvistamista, se tarkoittaa sitä onneksi nyt myöskin valtiovarainministeriön tuoreessa ennusteessa näkyvää talouskasvun kiihtymisen viestiä, johon meidän edelleen täytyy panostaa suuresti. Sen lisäksi tarkoittaa sitä, että me huolehdimme siitä, että meidän julkinen talous on kunnossa — se ei ole sitä vielä pitkään aikaan, mutta teemme määrätietoisia toimia — ja että me emme sysää myöskään velkataakkaa tuleville sukupolville [Vasemmalta: Te leikkaatte lapsiperheiltä!] vaan varmistamme sen, että meillä on hyvinvointiyhteiskunta myöskin huomenna näitä lapsia ja nuoria varten, joiden puolesta tässä salissa varmasti jokainen tekee työtä. [Vasemmalta: Te leikkaatte juuri heiltä!]

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Se, mikä näkyy lapsiperheiden elämässä ja arjessa, on varmasti juuri tänä päivänä se epävarmuus ja se heikko taloudellinen suhdanne, jota nyt elämme ja jota myöskin ensimmäiset kysymykset tänään täällä käsittelivät. Me teemme täällä aitiossa aivan kaikkemme sen eteen, että Suomessa vanhempien työllisyys paranisi, että epävarmuus hälvenisi, että ihmisten ostovoima vahvistuisi, että saataisiin pidettyä Suomi turvallisena [Puhemies koputtaa] ja että hyvinvointiyhteiskunnan turvaverkot kantavat myöskin huomenna. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Aivan jätävä vastaus! — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ne leikkaukset johtavat juuri päinvastaiseen lopputulemaan!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

16.42 Anna Kontula vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointivaltioprojekti alkoi siitä, kun nälän tunteva kansa päätti, ettei kenenkään enää tarvitsisi nähdä nälkää. Nyt nälkä on kuitenkin palannut. Ruoka-avun kysyntä on kasvanut tänä vuonna nopeasti, ja Suomen Punainen Risti ja Pelastakaa Lapset raportoivat lasten nälästä. Itse todistin syksyllä tilannetta, jossa nälkäiset ihmiset tappelivat biojätteestä.

Pääministerin sijainen Purra, keskeisin selittäjä nälän paluulle on sosiaaliturvaleikkauksissa. Lähes kaikkea perusturvaa on leikattu, eikä vastaanottoraha riitä enää ruokaan edes laskennallisesti. Myös monet opiskelijat arpoivat lainariskin ja nälän välillä. Mikä on teidän mielipiteenne? Meneekö Suomella nyt niin huonosti, että kansan pitää sietää nälkää, vai ovatko rahat vain väärissä taskuissa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Edelleen sosiaaliturvaan liittyvät kysymykset kuuluvat hallituksessa ministeri Grahn-Laasosen tontille. Olkaa hyvä. [Anna Kontula: Kansantalouteen liittyvät kuuluvat pääministerin sijaiselle!]

16.43 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena, niin kuin kuvasin tässä jo edellisissä vastauksissa, on se, että löydämme ratkaisuja, [Anna Kontula: Nälkä lisääntyy!] joilla suomalaiset myöskin taloudellisesti voisivat paremmin, että meillä olisi perheillä toimeentuloa ja työtä. Ennen muuta sitä kautta, että vahvistamme työllisyyttä, lapsiperheköyhyys vähenee kaikkein kestävimmin ja tehokkaimmalla tavalla, [Välihuutoja — Anna Kontula: Nälkä lisääntyy!] että jokainen aikuinen [Puhemies koputtaa] työikäinen, työkykyinen ihminen voisi elättää itsensä ja perheensä ensisijaisesti työnteolla ja että esimerkiksi kokoaikatyötä olisi enemmän tarjolla, koska yksi köyhyysriski, josta tässä salissa on myöskin puhuttu ja joka erityisesti esimerkiksi naisia koskee, on se, että on osa-aikatyötä, joka ei ole henkilön omasta toivomuksesta. Eli me pyrimme tekemään työllisyyttä vahvistavia toimia. Niitä tänäänkin on tässä salissa jo käyty läpi, esimerkiksi paikallinen sopiminen on sellainen toimi, [Välihuutoja vasemmalta] ja myöskin monet sosiaaliturvaan tähtäävät uudistukset lähtevät siitä, että työnteke on ensisijaista ja aina kannattavaa jokaisessa tilanteessa eli kannattaa ottaa myöskin lyhytaikaista työtä vastaan. Näitä toimia me teemme, emme pahantahtoisuuttamme.

Ja sitten täytyy kyllä myöskin sanoa, että eivät leikkaukset [Puhemies koputtaa] ole kenellekään mieluisia. Näitä joudutaan tässä talouden tilanteessa valitettavasti tekemään, [Vasemmistoliitosta: Se on teidän arvovalinta!] ja se on tosiasia. Valitettavasti näin.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.45 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Moni meistä viettää joulua perheensä ja läheistensä kanssa. Perheet kokoontuvat yhteen ja viettävät aikaa joulunpyhät. Valitettavasti kuitenkin moni tässä maassa on myös yksin. Joului voi olla erityisesti heille henkisesti raskas juhla, jolloin yksinäisyys korostuu vielä tavallista arkea enemmän. Yksinäisyys on erittäin vakava ongelma, eikä se kosketa vain sitä kokevia ihmisiä. Pitkäkestoinen yksinäisyys heikentää merkittävästi ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Erityisesti yksinäisyys koskettaa ikäihmisiä. Näin joulun aikaan esimerkiksi monella ikäihmisellä saattaa olla ensimmäinen joului yksin puolison kuoleman jälkeen.

Arvoisa puhemies! Kysynkin ministeri Juusolta: miten voisimme huomioida lähimmäisemme ja lievittää yhteiskunnallisin toimin yksinäisyyttä erityisesti näin joulun aikaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.46 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on enemmän yksinäisiä ihmisiä kuin koskaan ennen, ja tämä ei koske pelkästään ikäihmisiä, vaan myöskin nuoria. Tämä on uusi ja kasvava ilmiö, mikä on kiihtynyt koronavuosien jälkeen, ja pidän sitä erittäin huolestuttavana. Se, mitä me jokainen voimme tietysti tehdä itse, on se, että pyrimme järjestämään yhteisöllisiä tilaisuuksia — monet järjestöt tekevät näitä — ja myöskin omalta osaltamme muistamme isovanhempia, että muistamme myöskin meidän nuoria, pyrimme saattamaan meidän nuoria yhteen ja miettimään, millä tavalla me voisimme yhteisöllisyyttä tukea.

Hallitus tukee tätä ruohonjuurityötä esimerkiksi ruoka-aputyöllä. Me olemme nyt vakinaistaneet ruoka-aputyön tuen kolmeen miljoonaan euroon vuosittain, ja siitä on haku tällä hetkellä käynnissä. Tämä on myöskin asia, mikä mahdollistaa yhteisölliset ruokailut, eli ei pelkästään ruokakassien jakoa, [Puhemies koputtaa] vaan myöskin yhteisöllisiä ruokailuhetkiä, [Puhemies koputtaa] ja sehän on erittäin tärkeää näin joulun aikaan. [Vasemmalta: Sosiaaliturvaako ruokajonot?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

16.47 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuperäinen edustaja Mehtälän kysymys koski ruokaa, joten jatkan tästä teemasta ja kotimaisesta ruuantuotannosta. Meidän tehtävämme täällä on varmistaa, että kaikilla suomalaisilla on varaa terveelliseen kotimaiseen ruokaan ja että tuottajilla on Suomessa tulevaisuudessakin edellytykset tuottaa kotimaista ruokaa myös meidän joulupöytiimme. Jouluruuat, kuten laaditot ja rosollit, ovat hyvä esimerkki siitä, että meillä on kautta historian syöty kotimaista, myös kasvipohjaista ruokaa. Toivon, että nämä perinneruuat pysyvät joulupöydissämme myös tulevaisuudessa. Meillä on mahdollisuuksia Suomessa kasvattaa kotimaisen kasvipohjaisen ruuan tuotantoa ja näin vahvistaa myös huoltovarmuuttamme. Kysynkin teiltä, ministeri Essayah: miten hallitus kotimaisen ruuantuotannon edellytyksiä parantaessaan edistää myös kasvipohjaista ruuantuotantoa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

16.48 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Todellakin meillä erilaiset kasvislaatikot ovat sitä suomalaista perinteistä joulupöydän antia, ja niitä kyllä voidaan suositella kaikille.

Meillä kasvuohjelmassa, joka kuuluu tähän meidän kestävän ja kannattavan ruokastrategian 2040 alle, ihan selkeästi kasviproteiinin tuotanto on myöskin yksi osa tätä kasvuohjelmaa, ja on tärkeää, että me Suomessa myös pidämme huolta siitä, että pystymme lisäämään kasviproteiinin tuotantoa Suomessa. Mutta tämä sama asia on noussut esille eurooppalaisessa keskustelussa, ja tällä hetkellä esimerkiksi EU:n puolella pohditaan sitä, miten pystyttäisiin lisäämään EU-jäsenmaissa kasviproteiinin suhteen parempaa omavaraisuutta. Tämä on noussut myöskin neuvostossa keskusteluun, ja on etsitty eurooppalaisia keinoja.

Samalla on pidettävä huolta, että silloin, kun puhumme proteiiniomavaraisuudesta, ei unohdeta myöskään kalaa, joka on erittäin hyvä proteiininlähde. Tässä voin suositella myöskin suomalaista kalaa sinne joulupöytiin, ja saamme sitä myöden varmasti hyvin herkullisen jouluaterian kasaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

16.49 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joului on jo ovella, ja monessa kotitaloudessa pohditaan sitä, miten joulua oikein vietetään ja mitä laitetaan ruokapöytään ja minkälaisia lahjoja ostetaan. Liian monessa kotitaloudessa, perheessä, taas pohditaan sitä, miten selvitään tästä ja huomista. Joului ei muuta tätä asetelmaa vaan päinvastoin alleviivaa sen raadollisuutta.

Hyvä hallitus, te olette leikanneet sosiaaliturvasta ja pienituloisille tärkeistä palveluista, te kuritatte sairaita ja muita vaikeammassa asemassa olevia. Tällä viikolla käsittelyssä oleva budjetti ei tuo siihen muutosta. On arvioitu, että teidän toimienne johdosta 17 000 lasta ajetaan köyhyyteen.

Valtiovarainministeri Purra: Puolueenne mainosti, että nyt on metsästäjän ja ampumaurheilijan joului, kun rahaa laitetaan ampumaratoihin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Siitähän saa ruokaa! — Se on tärkeää tässä maailmantilanteessa!] Kysynkin, tuleeko teidän vahtivuorollanne vielä joului myös pienituloisen perheen lapselle? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Muistuttaisin edustajia, että ministerit vastaavat täällä hallituksen, eivät puolueidensa tai eduskuntaryhmiensä puolesta. [Veronika Honkasalo: Sehän oli valtion budjetti!] — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.50 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Erityisen kovaa kotitalouksien tiukkaan rahatilanteeseen vaikuttivat korkeat hinnat eli inflaatio, [Suna Kymäläinen: Ja arvonnäveron korotus!] joka käynnistyi paitsi koronan jälkeen mutta erityisesti energiakriisin myötä ja Venäjän hyökkäyssodan jälkeen. Hintojen kehitys on ollut aivan valtaisa monilla aloilla, esimerkiksi sähkön hinnassa, liikennepolttoaineiden ja myös ruuan hinnassa.

Nyt kuitenkin inflaatio on selvästi hidastunut, ja tämä on yksi syy siihen, että nimenomaan se ostovoima paranee. Samaan aikaan palkat ovat nousseet selvästi enemmän. [Välihuuto sosiaalidemokraattien ryhmästä] Toisaalta se korkojen lasku

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

vaikuttaa monissa kotitalouksissa myös esimerkiksi lainanlyhennysten kautta siihen, minkä verran rahaa on käytössä.

Julkisen talouden korjaamiseksi olemme joutuneet tekemään monia säästötoimia myös sosiaalietuuksiin kohdistuen. Se, mitä me tavoittelemme tällä kokonaisuudella, on parempaa, vauraampaa Suomea, jossa olisi enemmän työtä, [Puhemies koputtaa] työpaikkoja, työntekijöitä ja turvallisuutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.52 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomalaiseen jouluun kuuluu perinteiseen tapaan runsas joulupöytä, ja pöytään kannetaan monenlaista herkkua, syötävää mutta myös juotavaa. Osalla suomalaisista joulupöytään kuuluu myös alkoholi. Joulunalusajana alkoholin myynti kasvaa. Erityisesti lapsiperheiden taloudellinen tilanne on nyt tiukka. Monet hallituksen tekemät sosiaaliturvaleikkaukset näkyvät lasten ja perheiden arjessa. [Juho Eerola: Alkoholin verotus nousee!] Liian moni hakee huoltien keskelle helpotusta alkoholista. Osa nauttii sitä lasin tai pari, osalla juominen riistäytyy pitkien pyhien aikana käsistä. Tästä kärsivät kaikki läheiset, puoliso ja etenkin lapset. Jopa 90 000 lasta Suomessa joutuu lapsuusaikanaan kärsimään vanhempansa vakavasta päihdeongelmasta. Monessa perheessä tänäkin jouluna joulupukin sijaan vieraaksi tulee poliisi setvimään päihtyneiden vanhempien välisiä riitoja.

Hallitus on alentanut alkoholin verotusta, [Sinuhe Wallinheimo: Ei ole!] nostanut kaupassa myytävän alkoholin prosenttirajaa, ja aikomuksenanne on sallia myös alkoholin kotiinkuljetus. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei pidä paikkaansa! — Juho Eerola: Eihän ole! Alkoholin verotus nousee!] Kysyn pääministeriä sijaistavalta valtiovarainministeri Purralta: onko hallitus sitä mieltä, [Puhemies koputtaa] että alkoholia ei ole saatavilla riittävästi, riittävän helposti ja riittävän halvalla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.53 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajan kysymys on erittäin vakava, ja uskon, että me kaikki, jos emme omakohtaisesti niin lähipiiristä, tiedämme tämän ongelman vakavuuden.

Kysymyksestä haluan korjata kuitenkin siinä esitetyt väitteet hallituksen alkoholiverotuksesta. Me kiristämme alkoholin verotusta kokonaisuudessaan. [Anne Kalmari: Kaljavero laskee!] — Kyllä, aivan totta, olutveroon on tehty pieni alennus, [Juho Eerola: Sehän on maataloustuote!] millä muun muassa tavoitellaan juuri hetki sitten puhuttua kotimaisen tuotannon lisäämistä. Sillä halutaan tukea esimerkiksi kotimaista pienpanimotoimintaa. Mutta yleisesti nimenomaan alkoholin verotus kiristyy ja olemme tehneet siihen vielä lisää kiristyksiä alun perin aiotun ympärille. [Petri Huru: Juuri näin, se oli muunneltua totuutta keskustasta! Kokonaisverotus nousee!]

Sitten kun katsotaan näitä tutkimustuloksia esimerkiksi siitä, mitä aiempien vuosien alkoholipolitiikan liberalisointi on aiheuttanut, niin se ei ole lisännyt alkoholinkulutusta. Mutta samaan aikaan tunnistan ehdottomasti tämän kysyjän huolen erityisesti niiden lasten osalta, jotka joutuvat elämään perheissä, [Puhemies koputtaa] joissa alkoholi on ongelma.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.3. Suullinen kysymys luvitusprosessien sujuvoittamisesta (Petri Huru ps)

Suullinen kysymys SKT 229/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Huru, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.54 **Petri Huru ps:** Arvoisa herra puhemies! Joulukuun alussa uutisoitiin, että Kokkolaan suunnitellaan alumiinitehtaan rakentamista. Toteutuessaan tehdas työllistäisi 1 500 ihmistä ja vastaisi hallituksen tavoitteisiin lisätä investointeja puhtaan siirtymän hankkeisiin liittyen.

Juuri tänään on myös annettu esitys suurten teollisten investointien verohyvityksestä, joka tuo Suomeen lisää vastaavia hankkeita ja sen myötä kasvua. On kuitenkin tiedossa, että useat hankkeet jäävät toteutumatta ja investoinnit karkaavat muihin maihin erittäin vaikeiden, pitkien, kalliiden luvitusprosessien takia. Osana hallitusohjelman tavoitteita vahvistaa investointiympäristön houkuttelevuutta on aloitettu viranomaisprosessien sujuvoittaminen sekä käsittelyaikojen nopeuttaminen. Perussuomalaiset pitävät erittäin tärkeänä, että investoinnit etenevät Suomessa.

Arvoisa ministeri Mykkänen, kysynkin teiltä: mitä muita toimenpiteitä ympäristöministeriössä on aloitettu ongelmalliseksi havaitun lainsäädännön sujuvoittamiseksi, jotta saadaan näitä kasvua lisääviä investointeja Suomeen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.56 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Hurulle tärkeästä kysymyksestä. Tasavallan presidentti on tänään vahvistanut eduskunnan tällä viikolla hyväksymän rakennuslain korjaussarjan, jonka yhtenä keskeisenä uudistuksena on puhtaan siirtymän sijoittumislupa, joka mahdollistaa aivan uudenlaisen nopean luvituksen juuri puhtaan siirtymän kannalta tärkeisiin isoihin teollisuushankkeisiin ja luo myös takuajan kaikkien suomalaisten rakennuslupahakemuksille, myös omakotirakentajille.

Tänään on tasavallan presidentti vahvistanut myös vesienhoidon ja vesiluvituksen muutokseen liittyvän lain, joka mahdollistaa tällaisissa puhtaan siirtymän hankkeissa myös sen tasapainon, että voidaan poiketa tietyissä tilanteissa vesienhoidon tavoitteissa rajatusti, jotta saadaan tärkeitä puhtaan siirtymän investointeja Suomeen.

Mitä muuta teemme? Seuraavan vuoden tärkeä hanke myös täällä eduskunnassa on säätää tähän maahan yhden luukun palvelu takuujaloilla varustettuna kaikkeen luvitukseen lähtien ympäristöluvista, vesiluvista ja luonnonsuojelulain poikkeusluvista ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä. Hallituksen aikeena on alkuvuodesta saattaa eduskunnalle esitys vuosikymmeniin suurimmasta lupareformista.

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

Samoin alueidenkäyttölaki [Puhemies koputtaa] tulee sujuvoittamaan ja iso hanke ydinvoimalaki, jonka on tarkoitus tehdä Suomesta modernisoidun lain avulla maailman houkuttelevin puhtaan energian maa. [Puhemies koputtaa]

Kiitos myös kysyjälle ja koko eduskunnalle. Taitaa olla viimeinen vastaukseni kyselytunnille tässä valtioneuvoston jäsenen tehtävässä. Hyvää joulua omasta puolestani. [Antti Kurvinen: Menestystä Espooseen!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.4. Suullinen kysymys ministerin jouluaskarteluista (Tytti Tuppurainen sd)

Suullinen kysymys SKT 230/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.57 Tytti Tuppurainen sd: Arvoisa herra puhemies! Näin joulun alla tavataan sanoa, että arkihuolesi pois jo heitä, ja ehkä sopii sanoa myös, että arkiaskareet pois jo heitä, ja miksei jopa aivan, että arkiaskartelut pois jo heitä. Ajattelemme näin aivan erityisesti teitä, Purra-tonttu, kun tekin käytte odotetulle joulutauolle, ja kun tunnemme teidät taitavana saksien käyttäjänä, [Naurua] niin josko nyt ne arkiaskartelut saksien kanssa jätettäisiin ja voisitte ryhtyä tekemään saksillanne vaikka tällaisia paperilumihiutaleita. Olette oikein taitava leikkaamaan, ja varmasti osaisitte tällaisia paperilumihiutaleita leikata. Niistä tulee oikein hienoja. Voi voida syntyä vaikka näin komea malli. [Edustaja näyttää paperista lumihiutaletta] Voitte toki tehdä aivan omiakin mallejanne, kun niin ketterästi saksia käytätte. Tiedä vaikka saisitte aikaiseksi suoranaisen vientimallin: vaikka sellaisen vientimallin, jolla ne Korvatunturin tontutkin saisivat oikein mojavat palkankorotukset ensi jouluksi, oikein semmoiset tasa-arvoiset. Tiedä mitä kaikkea niillä joulusaksilla saisi tehtyä.

Näillä paperilumitähdillä me opposition kaikki tontut haluamme toivottaa teille, Purratonttu, ja kaikille hallituksen tontuille oikein hyvää ja rauhallista joulua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.59 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia Tuppurais-tontulle [Naurua] tästä vientimalli-ideasta. Näkisin, että tämä askartelu, olivat sitten sakset tylpät tai hyvinkin terävät, ei kuitenkaan ehkä takaa meille sellaista tulevaisuutta, jota hallitus tavoittelee. Sanoisin, että vaikka askartelu mukavaa on ja teidänkin tuotoksenne olivat hyvin kauniita, niin niitä on parempi tehdä siellä kotona vaikka perheen kanssa eikä kuvitella, että niillä ainakaan suuresti kasvua saataisiin aikaiseksi.

Mutta lupaan jouluna käyttää saksia pääasiassa lahjanarun vetämiseen ja paperin leikkaamiseen. Haluan toivottaa Tuppuraisen tontulle hyvää joulua ja samoin koko

Pöytäkirja PTK 139/2024 vp

sosiaalidemokraattiselle ryhmälle ja koko oppositiolle ja muutenkin koko eduskunnalle, ja tietenkin kaikille, jotka tätä kyselytuntia seuraavat. Och samma på svenska: god jul till alla.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Jatkamme päiväjärjestyksen asiakohdan 2 käsittelyä.

4. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 20.12.2024 klo 10.00. Täysistunto lopetettiin klo 19.26.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen